

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁR ÉS INFORMÁCIÓS KÖZPONT
2018. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE**

**BUDAPEST
2019**

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA
ÉVI JELENTÉSE
39.

Összeállította: Gaálné Kalydy Dóra és Vas Viktória

Tartalomjegyzék

Bevezető	4
1. Vezetői összefoglaló	5
2. Igazgatás	6
2.1 Szervezet, szervezeti változás, organogram	6
2.2 Munkatársak	9
2.3 Belső ellenőrzés	14
3. Gyűjteményszervezés	16
3.1 Állományalakítás	16
3.1.1 Könyvek	16
3.1.2 Folyóiratok	18
3.1.3 Elektronikus tartalmak	20
3.1.4 Különgyűjtemények gyarapodása	21
3.2 Feldolgozás	24
3.2.1 Könyvek és folyóiratok feldolgozása	25
3.2.2 Speciális dokumentumok feldolgozása	26
3.2.3 Lukács Archívum (LAK)	26
3.2.4 Leltári előkészületek	27
3.2.5 Repozitóriumi tételek feldolgozása	28
3.2.6 Retrospektív konverzió	28
4. Olvasószolgálat és tájékoztatás	28
4.1 Olvasóforgalom, kölcsönzés	29
4.2 Tájékoztatás	31
4.3 Használóképzés, oktatás	32
4.4 Könyvtárközi kölcsönzés	32
4.5 Raktározás, állományellenőrzés	33
4.6 Állományvédelem, kötészet	34
4.7 Repográfiai szolgáltatások	35
4.8 Elektronikus tartalomszolgáltatás, informatika	35
4.8.1 Számítógépes referenz szolgáltatás	37
4.8.2 Web-OPAC, Primo, SFX	37
4.8.3 REAL repozitórium	40
4.8.4 Informatika	40
4.8.5 Tematikus digitális tartalmak statisztikája	41
5. Speciális szolgáltatás: tudományelemzés és tudománypolitikai tevékenység	42
6. Országos programok	45
6.1 Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)	45
6.2 Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program	49
7. Akadémiai Levéltár	69
8. Tudományos és szakértői munka	71
8.1 Munkatársak tagsága, testületi tevékenysége	71
8.2 Szakmai programok külföldön	74
8.3 Könyvkiadás	75
8.4 Publikációk	76
8.5 Előadások, prezentációk, interjúk	86
9. Rendezvények, ismeretterjesztő, népszerűsítő programok	93
9.1 Programsorozatok	98
9.2 Kiállítások	100
9.3 Vendégek, látogatók	101
9.4 Dokumentumok kölcsönzése kiállításokhoz	103
9.5 Sajtóvisszhang, PR	104
10. Pályázatok, támogatások	105
11. Gazdálkodás	106

Bevezető

Irányítás, menedzsment

A könyvtár működését meghatározó szabályzatok és szervezeti változások

2018 júniusában Monok István újabb öt évre kapott főigazgatói megbízatást Lovász László elnök úrtól. Jakócs Tamás gazdasági igazgató kinevezése december végén lejárt, Jakócs Tamás nyugdíjba vonulása okán nem pályázhatott újabb ciklusra. Szeptember hónapban a gazdasági igazgatói pályázat sikertelenül zárult, Lovász László elnök úr Baráth Esztert bízta meg az újabb pályázat eredményes lebonyolításáig a gazdasági vezetői feladatokkal.

2018 folyamán az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Programot működtető osztály, az EISZ Titkárság közvetlenül főigazgatói irányítás alá került, majd 2019. január 1-én EISZ Igazgatóságként folytatja működését, vezetője Urbán Katalin igazgató. Az MTA Könyvtár és Információs Központ mindenkori főigazgatója egyben az EISZ Programtanács elnöke, a közbeszerzési szerződésekért felelőse, így az operatív munka egyszerűsödik és rugalmasabbá válik. A Könyvtár Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítási javaslatát megküldtük az MTA Titkárság Jogi és Igazgatási Főosztályának.

Az Európai Unió 2016/679-es számú Általános Adatvédelmi Szabályzatnak megfelelően (GDPR) átalakítottuk a könyvtári beiratkozás menetét, belső szabályzatokat és tájékoztatókat készítettünk az adatvédelmi előírásoknak megfelelően.

Az idei belső ellenőri munka vizsgálati tárgya az MTA KIK integrált kockázatkezelési rendszerének ellenőrzése, illetve az intézményi informatikai rendszer szabályszerűségi ellenőrzése volt.

A Könyvtár sikeresen zárta a 2014–2018 időszakra vonatkozó stratégiáját. Jelentősen előre léptünk az akadémiai vagyon digitalizálásában, 2018 végén 107 944 digitális fájl volt elérhető a Könyvtár repozitóriumában. A szisztematikus retrospektív konverzióknak köszönhetően jelenleg 94,8%-os a cédulakatalógus elektronikus feldolgozottsága és visszakereshetősége. A magyar tudomány információ és tudásmetriai központjává vált a könyvtár, bevezettük az Open Journal System-et, amely az innovatív és nyilvános tudományos kutatások online megjelenítésére és tudásmegosztására szolgáló elektronikus rendszer. Az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program 53 különböző adatbázis nemzeti licenc alapú beszerzését biztosítja 215 intézményben. A Magyar Tudományos Művek Tára sikeresen átállt az új szoftverre.

A Könyvtár 2019–2023 időszakra vonatkozó stratégiáját az MTA Könyvtári Bizottsága 2018. december 4-ei, az MTA Elnöksége 2019. január 29-ei ülésén elfogadta.

A Könyvtár vezetése az elkövetkezendő időszakra vonatkozó stratégiáját az alábbi négy pontban fogalmazta meg:

1. Az MTA KIK a magyar tudományos közösséget hatékonyan, jól szervezeten látja el információval, biztosítva a tudományértékelési rendszer megfelelő működését.
2. Az MTA KIK az Akadémiai vagyon megőrzésével magyar tudományos nemzeti könyvtárrá válik.
3. Szolgáltatásaink fejlesztésével és állományunk gondozásával az MTA KIK a lehető legteljesebb hozzáférést biztosítja a Könyvtárban őrzött nemzeti kulturális örökségünkhöz, az Akadémia kincseihez.
4. Az MTA KIK tudományos arculatának kialakítása

1. Vezetői összefoglaló

A hagyományos könyvtári szolgáltatások fejlesztése mellett kiemelt hangsúlyt fektettünk az országos feladatokra, az EISZ Titkárság kialakította a nyílt hozzáférési opciót tartalmazó új beszerzési modellt, tovább bővítette a hazánkban nemzeti licenc szerződésekkel hozzáférhető adatbázisok körét, az EISZ konzorcium tagjainak száma pedig meghaladta a 215 intézményt. A Magyar Tudományos Művek Tára október folyamán átállt az MTMT2 szoftverre.

Idén nagy hangsúlyt fektettünk a láthatóságunk növelésére, négy alkalommal, sorozat jelleggel a Kossuth Rádió *A Hely* című műsorában mutattuk be az MTA Könyvtár szerteágazó tevékenységét.

Nemzetközi szakmai körökben is jelentős sikereket értünk el, idén együttműködési megállapodást kötöttünk a kínai Dunhuang Academy-vel, a hangzhoui Könyvtárral és az iráni Külügyminisztérium Szakkönyvtárával és a Nemzeti Könyvtárral.

Együttműködéseink keretein belül a Keleti Gyűjtemény Stein Aurál hagyatékából állandó, a helytörténeti kiállítás részeként működő tárlatot nyitottunk Dunhuang városban *Magyar felfedezők Dunhuangban* címmel. A Széchenyi Béla expedíció és Stein ázsiai kutatásai alapján az Ybl Budai Kreatív Házban rendezett *Magyarok a Selyemúton* kiállításunk nemzetközi láthatóságot biztosított a Könyvtár és a Dunhuang Academy partnerünk részére.

Startégiánkban megfogalmazottak alapján minél szélesebb körben szeretnénk bemutatni a Könyvtárban őrzött nemzeti kulturális örökségeinket. Ennek megfelelően, több hónapos kiállítást rendeztünk *Csillagok, csillagképek: tudomány Mátyás király udvarában* címmel, melyen látható volt számos ősnymtatvány és kódex között a Corvina-könyvtár részét képező Carbo-kódex is.

Az Eötvös-év kapcsán kiállítást rendeztünk Eötvös Loránd életművéből, melynek kiemelkedő darabja a Könyvtár gyűjteményét gazdagító, az UNESCO Világemlékezet listán szereplő dokumentum, az Eötvös-in-gáról készült 1928-as kereskedelmi prospektus.

Ezen kívül június hónapban az MTA KIK-ben került megrendezésre a Közel-Keleti Könyvtárosok Európai Egyesületének (*MELCom*) éves konferenciája és az EISZ Titkárság által szervezett nemzetközi *Focus on Open Science* konferencia.

Továbbra is jelentős szerepet töltöttünk be az országos szakkönyvtárak érdekérvényesítésében, az akadémiai intézeti szakkönyvtárakkal való szakmai együttműködésben. Könyvtárunk kincseit bemutató, népszerűsítő kiadványok mellett felélesztettük az Akadémiai Könyvtár Kiadványai sorozatot két könyvtárszakmai füzetrel, illetve angol nyelven a Brill Kiadó kiadásában közreadtuk a Könyvtár perzsa kéziratának katalógusát *Catalogue of Persian Manuscripts in the Library of the Hungarian Academy of Sciences* címen.

2. Igazgatás

2.1 Szervezet, szervezeti változás, organogram

Az Akadémia vezetésének megbízásából az MTA Könyvtár és Információs Központ szakmai felügyeletét Vékás Lajos, az MTA alelnöke irányításával az MTA Vezetői Kollégium Könyvtári Bizottsága látja el. A bizottság 2018. december 4-én ülésezett.

A könyvtár szervezeti egységei:

1. Igazgatóság

Főigazgató: Monok István, az MTA doktora, egyetemi tanár

Általános főigazgató-helyettes: Gaálné Kalydy Dóra

Informatikai főigazgató-helyettes: Holl András

Gazdasági igazgató: Jakócs Tamás

Belső ellenőrzés: Szeitl Mihályné

2. Gyűjteményszervezési Osztály

vezetője: Körösi Csilla Júlia (2018. március 31-ig)

Kürti Tímea Melinda és Gyuricza Andrea (osztályvezetőhelyettesek 2018. április 1. és szeptember 30. között)

Nagy Ágnes (2018. október 1-től)

3. Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály

vezetője: Haffner Rita

4. Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

vezetője: Babus Antal, PhD

5. Keleti Gyűjtemény

vezetője: Kelecsényi Ágnes, PhD

6. Akadémiai Levéltár

igazgatója: Hay Diana, dr. univ.

7. Szakinformatikai Osztály

vezetője: Bilicsi Erika

8. Informatikai Üzemeltetési Osztály

vezetője: Holl András

9. EISZ Titkárság (2019. január 1-től EISZ Igazgatóság)

vezetője: Urbán Katalin (2019. január 1-től igazgatója)

2019. január 1-től 2 új osztály jött létre az EISZ Igazgatóságon belül:

Szolgáltatásfejlesztési Osztály

vezetője: Dér Ádám

Intézményi Koordinációs Osztály

vezetője: Lencsés Ákos

10. Gazdasági Osztály

vezetője: Jakócs Tamás (2018. december 31-ig)

megbízott gazdasági vezető: Baráth Eszter (2019. január 1-től)

11. Magyar Tudományos Művek Tára

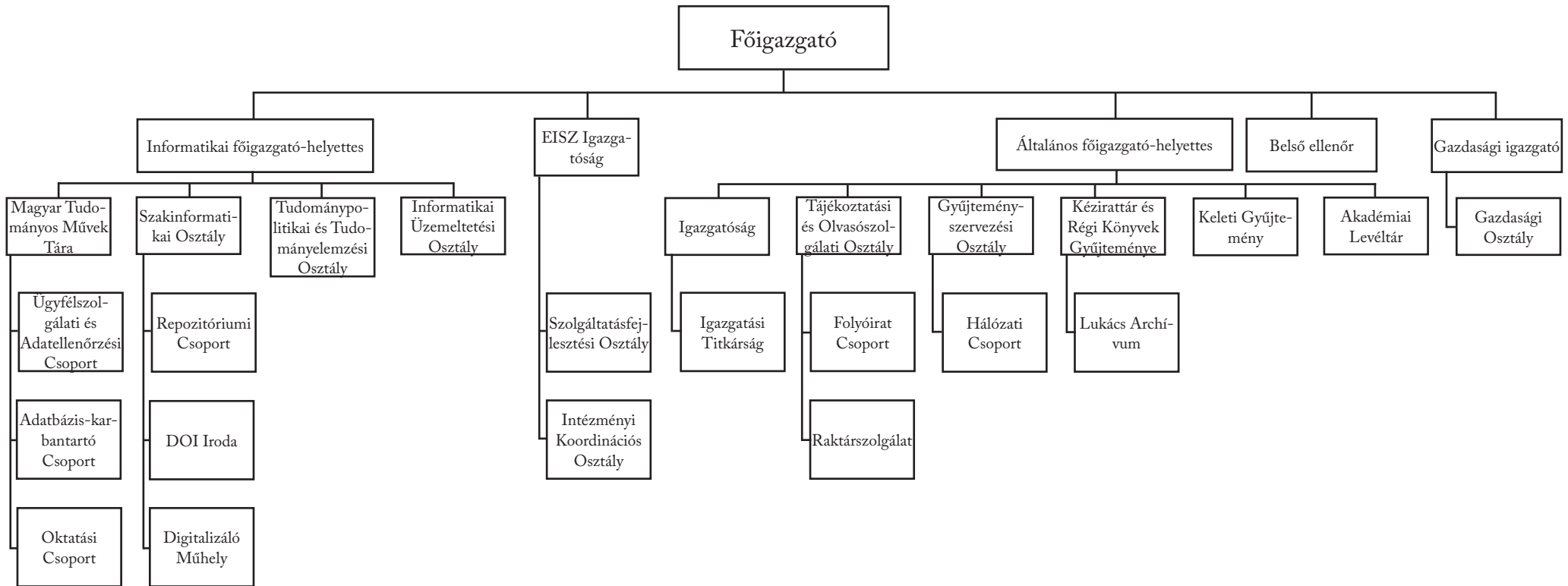
vezetője: Áts József

12. Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály

vezetője: Soós Sándor, PhD

A Közalkalmazotti Tanács elnöke Tóth Gábor, a reprezentatív létszámmal bíró szakszervezet vezetője 2018. május 31-ig Láng Klára, 2018. június 1-től Kürti Tímea Melinda.

Organogram

2.2 Munkatársak

Személyi változások

Az Igazgatóságon 2018. május 31-én megszűnt Szikszai Edina rendezvényszervező munkaviszonya. Rendezvényszervezői feladatait július 1-től Budai-Király Tímea vette át – aki egyúttal a könyvtár új kiadványtárosa is lett –, valamint szeptember 1-től részmunkaidőben Kovács Orsolya is a rendezvények körüli teendőikért felel.

A Gyűjteményszervezési Osztályon 2018-ban több – a gyarapítást és feldolgozást egyaránt érintő – személyi változás és átszervezés volt. Az osztály munkatársai mindemellett feladataiknak igyekeztek a lehető legteljesebb mértékben eleget tenni, amit az adatok is tükröznek. Április 1-e és szeptember 30-a között az osztályvezetői feladatokat a két helyettes látta el.

Az osztályon történt személyi változások: kilépett 2018. március 31-én Kőrösi Csilla Júlia osztályvezető. Szintén kilépett 2018. augusztus 15-én Galyas Irina könyvtáros, akit jelenleg megbízási szerződéssel foglalkoztatunk havi 40 óra munkaidőben. Belépett 2018. október 1-én Nagy Ágnes osztályvezető. Nagy Barbara 2018. március 1-én került a Gyűjteményszervezési Osztályra, majd 2018. szeptember 1-én a Szakinformatikai Osztályra, munkája (digitalizálás) mindkét osztály tevékenységét segíti.

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztályon Kovács Szilvia ruhatáros munkaviszonya 2018. május 31-én megszűnt, a munkakört július 1-jétől Lakatosné Pataki Ibolya látja el. Július 31-én kilépett Székely Zsolt törökbálinti raktári csoportvezető, október 15-étől Varga Gábor kapott csoportvezetői megbízást. Október 15-én belépett Bató Zsuzsanna raktáros (DEPO). Michnainé Mátrai Györgyi október 31-ével nyugdíjba vonult, helyette szeptember 1-jétől két új munkatárs, Horuczi András és Kovács Orsolya Anna (munkaideje felében) lát el tájékoztatási és olvasószolgálati feladatokat az osztályon.

A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében Mázi Béla 45 év szolgálat után, 2018. szeptember 6-án nyugállományba vonult, megbízási szerződéssel elvállalta Lukács György hagyatékának feldolgozását. Láng Klára, a Mikrofilmtár munkatársa, aki szervezetileg hosszú évekig a Kézirattárhoz tartozott, 39 évi munkaviszony után 2018 júniusától nyugdíjba vonult. Szabó Ádám fiatal kutatót, hároméves szerződése lejártá után 2018. szeptember 15-én véglegesítettük. Ábrahám Zoltán 2018. január 15-én egyéves szerződéssel belépett Lukács György kéziratos hagyatékának feldolgozására, de július 3-án kilépett. A Lukács Archívumban Székely Mária 2018. június 12-én megkezdte felmentési idejét.

A Keleti Gyűjteményben 2018. február 1-től 1 éves határozott idejű szerződéssel dolgozott Jablonkay Judit teljes- és Orosz Gergely könyvtáros 4 órás alkalmazásban. Mindkettőjük munkaviszonyát véglegesítettük.

Szakmai gyakorlat, közösségi szolgálat

Millich Dóra gyakornok 20 órát töltött a Gyűjteményszervezési Osztályon, kiejánlási listákat készített nemzetközi csere céljára. 2018. június vége és szeptember vége között 3 fő PR-gyakornok érkezett a Sapiaientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai és Marosvásárhelyi Karáról ERASMUS-ösztöndíj keretében, akik egyenként közel 2 hónapig segítették a Gyűjteményszervezési Osztály munkáját. Ábrahám Zita, Gedő Judit és Pista Mónika a KFB-s könyvek behasonlítását és szelektálást, továbbá a Neumer Katalin hagyatékából fent maradt duplumok listázását végezte.

Közösségi Szolgálat keretében 2018-ban 6 fő segített könyvtárunkban. Feladataik a cserelvelek válogatása, szortírozása és cédulaválogatás volt (Erzsébet Királyné Szépészeti Szakgimnázium tanulói).

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztályon a Wesselényi Miklós Műszaki Szakgimnázium és Szakképző Iskola (Budapest) 3 tanulója teljesített közösségi szolgálatot: az állományvédelmi RFID matricák beragaszt-

tását végezték a folyóirattári szabadpolcos állományba. Novemberben az osztályon kezdte el 45 órás szakmai gyakorlatát az ELTE BTK egy informatikus könyvtáros hallgatója.

A Keleti Gyűjtemény ismét lehetőséget biztosított középiskolásoknak 50 órás közösségi szolgálat végzésére. 2018-ben a két szünidei időszakban összesen 40 fő 361 munkaórát teljesített. A diákok a retrokonverzióban leírt könyvek őrzései alapján a katalóguscédulák leválogatásában vettek részt. Szakmai gyakorlaton vettek részt az alábbi külföldi egyetemi hallgatók: Március 5–14. között a Keleti Gyűjteményben töltötte 60 órás szakmai gyakorlatát Meyrav Levy, a heidelbergi egyetem végzős hebraisztika-művészettörténet szakos hallgatója. 2018. augusztus 27-től Antoine Boustany, a párizsi École Nationale des Chartes hallgatója 2 hónapos szakmai gyakorlatát teljesítette a Keleti Gyűjteményben.

Könyvtári együttműködés

2018. április 10-én a Gyűjteményszervezési Osztály munkatársai közül többen részt vettek az Országgyűlési Könyvtárban megrendezett RFID-témájú találkozón.

Az év második felében a Szakinformatikai Osztály intenzíven bekapcsolódott az OTIR (Országos Tudományos Információs Rendszer) kialakítását célzó munkafolyamatokba. Részt vettek az OTIR decemberi ülésén, amelyen Naszádos Edit előadást tartott az újgenerációs könyvtári menedzsment rendszerekről. Emellett koordinálta a konzorciumi partnerek kapacitásait felmérő adat-gyűjtést és az árajánlathoz szükséges kérdőív-kitöltést.

Külföldi partnerek látogatása

2018 folyamán látogatást tett a Gyűjteményszervezési Osztályon Klára Truchlá, a Cseh Nemzeti Könyvtár osztályvezetője, valamint Raffa Katalin és két szerb kollégája Újvidékről, Matica Srpska Könyvtárból. Mindkét partnerrel kölcsönösen biztosítottuk egymást arról, hogy mindent megteszünk az intézményeink között fennálló cserekapcsolat fenntartása érdekében.

William Mc. Cormack 2018 novemberében Ferencz Győző úr kíséretében látogatott a könyvtárba, ahol egy újabb könyvadományra tett felajánlást, továbbá felmerült egy kiadvány lehetősége, amiben a magyarországi könyvtáraknak adományozott könyvek listája és életművének bibliográfiája szerepelne.

Továbbképzés

A Gyűjteményszervezési Osztályon katalógizálói továbbképzést szerveztünk 2018 novemberétől kezdődően, ahol a gyarapítástól a feldolgozásig minden lépést naprakészen áttekintünk az Aleph vonatkozásában. Az előadásokat az osztály munkatársai tartják. A továbbképzés előreláthatóan 2019 márciusában fejeződik be. A továbbképzésen más terek munkatársai is részt vesznek, amennyiben munkájuk révén érintettek benne.

Halálozás

Kohl Gyula, könyvtárunk 2017-ig működő kötetzetének egykori csoportvezetője október 9-én, életének 61. évében elhunyt.

Munkajogi létszám	Intézet összesen (fő)
2018. január 1-én	116
évközi belépés	+16
évközi kilépés	-17
2018. december 31-én	115
2018. december 31-i redukált létszám	110

A 2018. december 31-i állományi létszámból:	Intézet összesen
Teljes munkaidőben foglalkoztatott	107
Részmunkaidőben foglalkoztatott	8
2018. december 31-i állományi létszám	115
2018. december 31-i redukált létszám	111

Foglalkoztatás jogcíme	Éves átlagos statisztikai állományi létszám	Teljes munkaidőre átszámított havi átlagbér (Ft)
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak	107	318 000
Részmunkaidőben foglalkoztatottak	8	182 700

Jubileumi jutalomban részesültek	Kifizetett jubileumi jutalom (Ft)
4 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott	3 729 200

Munkakör		Munkavégzésre irányuló jogviszonyban állók					vállalkozó	önkéntes segítők, egyéb	összesen	
		teljes munkaidős	részmunka-idős	részmunka-idős átszámítva	Együtt	az együttből vezető				
		1.	2.	3.	4.=1.+2	5.(4.-ből)				6.
1	Felsőfokú végzettséggel rendelkező szakmai munkakörökben	könyvtáros	63	5	3,5	63	11	0	0	63
2		informatikus, rendszerszervező	1	0	0	1	1	0	0	1
3		egyéb	12	2	1	14	5	0	0	14
4		együtt (1-3.)	72	7	4,5	83	0	0	0	83
5	Felsőfokú végzettséggel nem rendelkező szakmai munkakörökben	könyvtáros, segédkönyvtáros, könyvtáros asszisztens	5	0	0	5	0	0	0	5
6		informatikus, rendszerszervező	2	0	0	2	0	0	0	2
7		egyéb	6	0	0	6	0	0	0	6
8		együtt (5-7.)	13	0	0	13	0	0	0	13
9	Szakmai munkakörben	összesen (4+8)	89	7	4,5	96	0	0	0	96
10	Egyéb (nem szakmai) munkakörben	gazdasági, ügyviteli alkalmazott	13	3	1,5	16	4	0	0	16
11		műszaki, fenntartási	0	0	0	0	0	0	0	0
12		egyéb	0	3	2,25	3	0	0	0	3
13		együtt (10-12.)	13	6	3,75	19	0	0	0	19
14	Mindösszesen (9+13)		102	13	8,25	116	21	0	0	115
15	Könyvtáros munkakörben dolgozók átszámítva teljes munkaidősre (= 1/1+1/3+5/1+5/3) (fő)									71,5
16	Az összesből közalkalmazott (14. sorból)									115

A foglalkoztatott közalkalmazottak korösszetétele 2018. december 31-i tényleges állapotnak megfelelően

Munkakör megnevezése a 150/1992.XI.20. Korm. rendelet szerint	35 év alattiak		35 – 62 évesek		63 – 70 évesek		70 év felettiak		Összesen	
	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított
Főkönyvtáros	0	0	31	30	3	3	0	0	34	33
Könyvtáros	8	8	21	21	0	0	0	0	29	29
Főlevéltáros	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Levéltáros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Informatikus	4	4	4	4	0	0	0	0	8	8
Segédkönyvtáros	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
Segédlevéltáros	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Könyvtáros asszisztens	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Könyvtári/levéltári resta- urátor	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
Könyvtári/levéltári könyv- kötő, fotós	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
Raktáros	0	0	8	8	0	0	0	0	8	8
Könyvtári szakmai mun- kakör összesen	12	12	74	73	3	3	0	0	89	88
Gazdasági, műszaki sza- kalkalmazott	3	3	14	12	1	1	0	0	18	16
Gazdasági, műszaki, igaz- gatás ügyintéző	0	0	9	7	0	0	0	0	9	7
Szakt munkás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisegítő alkalmazott	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nem könyvtári szakmai munkakör összesen	3	3	23	19	1	1	0	0	27	23
<i>Intézet összesen</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>96</i>	<i>91</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>115</i>	<i>110</i>

2.3 Belső ellenőrzés

1. Belső ellenőrzés munkája

A kockázatelemzésen alapuló és jóváhagyott Belső Ellenőrzési Munkaterv alapján a 2018. évre:

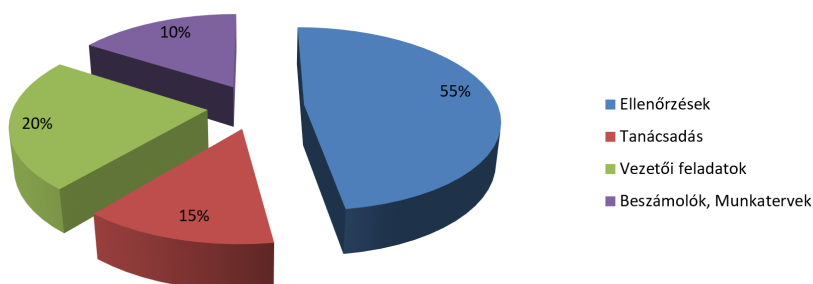
Megnevezés	db	nap	összes ellenőrzés és egyéb tevékenységek	mindösszesen
szabályszerűségi ellenőrzés	3	60		
pénzügyi ellenőrzés	3	60		
ellenőrzések összesen			120 nap	
tanácsadás	3	60		
szakmai tovább képzés	1-1 alkalom	2		
vezetői tevékenységek	4	68		
ellenőrzésen kívüli tevékenységek			130 nap	
összes tevékenység				250 nap

A helyszíni vizsgálatok és a jelentések elkészültek, azonban az intézkedések realizálása folyamatban van és egy részük áthúzódott 2019. évre, illetve a főigazgató által is jóváhagyott Intézkedési Tervek határideje is részben 2019-re lett datálva.

Ezeket kivül egyéb vezetői feladatok keretén belül 2018. évben megvalósuló feladatok:

- Elkészültek az év eleji beszámolók a külső és belső ellenőrzések intézkedéseivel kapcsolatban, amelyek közül a külső ellenőrzésekről a beszámoló már beküldésre került a megadott határidőre 2019. január 30-ig az MTA Ellenőrzési Főosztálya részére, illetve a belső ellenőrzésekről történő beszámoló beküldési határideje 2018. február 15-e volt az MTA Ellenőrzési Főosztálya felé.
- Elkészült és főigazgató úr által jóváhagyásra került a 2019. évi belső ellenőrzési munkaterv,
- Egyéb vezetői feladatok körében végre lettek hajtva az adminisztrációs feladatok és egyéb, az intézmény vezetősége felé továbbított beszámolók/ tervezés,
- Az új kockázatelemzési módszer bevezetése, annak módszertani kidolgozása és a mellékletek szerinti táblázatok elkészítése, az arra történő belső ellenőrzési tanácsadás és az elkészítésével kapcsolatos felügyelet folyamatos volt 2017. évben, 2018. évben az MTA Ellenőrzési Főosztályának körlevele és megadott szempontjai, valamint az általuk elkészített ellenőrzési program szerint az integrált kockázatkezelés ellenőrzése az MTA KIK ellenőrzése szerint megtörtént, amiről a főigazgató urat a vonatkozó belső ellenőrzési jelentésben tájékoztatni fogom.

2017. évi belső ellenőrzési tevékenység

A bizonyosságot adó tevékenységet a 2016. évben 1 fő, részmunkaidős belső ellenőr – egyben belső ellenőrzési vezető – látta el 2016. október 30-ig. 2016. november 1-től a főfoglalkozású közalkalmazotti jogviszony szerint alkalmazott belső ellenőr (belső ellenőrzési vezető) betegállományba került, illetve 2017. évben megkezdte szülési szabadságának letöltését. A szülési szabadság, majd a GYED – GYES ideje alatt 1 fő belső ellenőr látja el szerződéses jogviszony szerint a belső ellenőrzési vezetői és belső ellenőri, valamint a tanácsadói feladatokat is. Ezzel a döntéssel és a külső szakember foglalkoztatásával az MTA Ellenőrzési Főosztály maximálisan egyetért. Ezzel a személyi kiadásokon belül illetmény megtakarítást valósul meg és nem terheli a munkáltatót a dologi kiadások terhére elszámolandó és befizetendő semmilyen közteher sem, amiről a külső szakértő saját maga gondoskodik a saját bevételeiből a hatóságok felé.

Az MTA Ellenőrzési Főosztálya a rendszeres kapcsolattartás és tervezés, éves munkaterv végrehajtása és beszámoltatása tekintetében a helyettesítő belső ellenőr munkájával elégedett. A 2018. évi fenntartói-felügyeleti szervei átfogó ellenőrzés során, a belső ellenőrzési tevékenységgel kapcsolatosan nem tett a belső ellenőrzési feladat ellátására észrevételt, azaz javaslati pontot, szakszerűnek tartotta a belső ellenőr munkáját.

Negatív visszajelzés nem történt a fenntartó/felügyeleti szerv részéről a belső ellenőr munkavégzésével kapcsolatban.

A belső ellenőr 2017-ben a törvényben előírt szakmai továbbképzésnek eleget tett, valamint a vizsgán megfelelően teljesített, erről tanúsítványt is kapott!

2018-ban nem volt ilyen kötelezettsége.

2. Belső ellenőrzések intézkedései

A 2018. évre betervezett konkrét vizsgálat során az összes ellenőrzési feladat lezárult a belső ellenőr részéről.

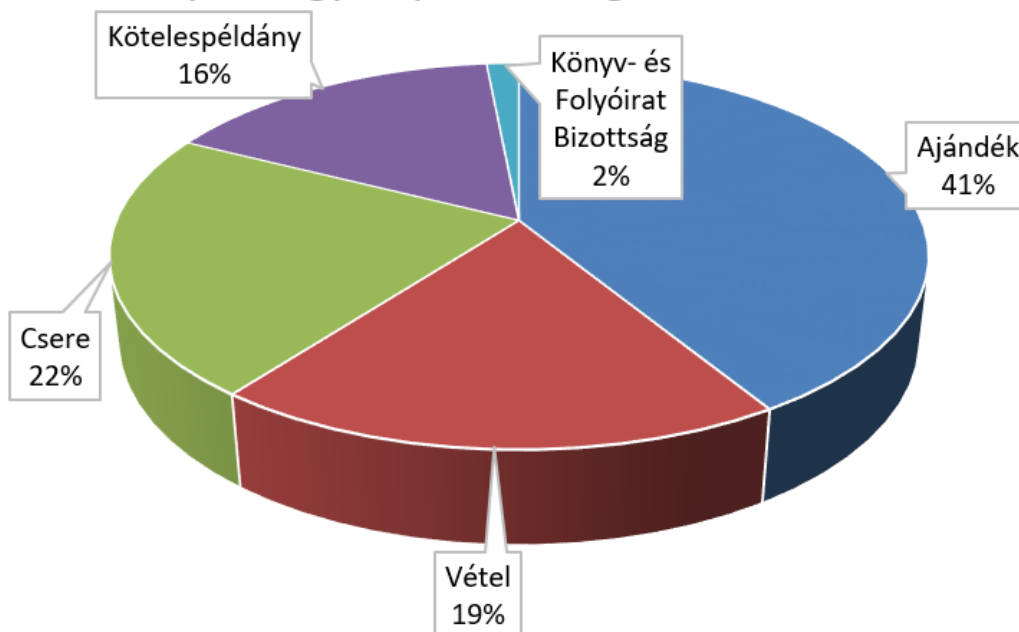
Az Intézkedési Tervek elkészítése lezárult 2018. évben. A határidőket részben 2018. évre, részben 2019. évre határidőzték az érintett vezetők a főigazgató úr jóváhagyásával.

3. Gyűjteményszervezés

3.1 Állományalakítás

Könyvtárunk állománya 2018-ban 7556 dokumentummal gyarapodott, melynek összes naplóértéke: 106 190 638 Ft. Ebből a Keleti Gyűjtemény gyarapodása 931 rekord, a Kézirattaré 19 rekord és a Levéltaré 4 rekord.

A könyvtári gyarapodás megoszlása 2018-ban

A vétel aránya 2018-ban a tavalyi évhez hasonlóan alakult, bár a vétel 19%-ot tesz ki, értékben azonban a vételes gyarapodás összege az összes naplóérték felét teszi ki, amelynek összege a három-, Alephben nem rögzített elektronikus adatbázist és a Kézirattár részére vásárolt antik könyvet is beleszámítva: 54 293 609 forint.

2018-ban is szeretnénk eleget tenni országos szakkönyvtárként vállalt feladatainknak a főgyűjtőkörünkbe tartozó szakirodalom minél teljesebb körű gyarapításával.

Az ajándékként beérkezett és állományba vett dokumentumok darabszáma a korábbi évek mutatóihoz hasonlóan a teljes évi gyarapodás 41%-a, a csere útján beszerzett anyag: 22%, míg a kötelezpéldányként érkezett dokumentumok száma 16%-ot tesz ki.

2018-ban 2089 db dokumentumot töröltünk az állományból összesen 321 386 Ft értékben.

3.1.1 Könyvek

Vétel

2018-ban az Akadémia állománygyarapítási céllal nyújtott támogatásának köszönhetően valamelyest növelni tudtuk a vételben beszerzett könyvek számát. Míg 2017-ben 686 kötettel gyarapodott az állomány, melyek naplóértéke 15 146 567 Ft volt, 2018-ban is növeke-

dő tendenciát mutat darab számra való tekintettel, 778 kötetel gyarapodott 15 012 498 forint naplóértékben. A megvásárolt könyvek: 4,37%-a hazai kiadvány volt, külföldről 634 kötetet szereztünk be 14 477 399 Ft naplóértékben.

A korábbi évekhez hasonlóan, az ODR támogatás terhére csak idegen nyelvű dokumentumot rendeltünk, de az elszámolás időpontjai alapján két ODR támogatás is 2018-ra esik.

A 2017. évi (és 2017. november 1-től 2018. április 30-ig tartó) ODR-támogatás terhére 82 db kötetet vettünk 1 103 037 Ft értékben, míg a 2018. évi ODR támogatásra (ami 2018. július 1-től 2018. december 31-ig tartott) 740 253 Ft volt.

A vételben beszerzett kiadványok egy részét ezúttal is olvasóink javaslatait figyelembe véve szereztük be. A Keleti Gyűjtemény részére 97 db könyvet vásároltunk 2 081 006 Ft értékben

Csere

A korábbi évekhez hasonlóan nemzetközi cserepartnerünk száma 2018-ban is csökkent: mindössze két új partnerrel tudtuk beindítani a cserét, nyolc korábbi partnerünk jelezte, hogy nem tud a továbbiakban eleget tenni a csere-megállapodásunknak. Jelenleg 68 ország 701 intézményével folytatunk kiadványcserét.

2018 során a nemzetközi csere keretében beérkező 841 könyv közül 800 tételt vettünk állományba 10 544 561 Ft értékben. A Keleti Gyűjtemény nemzetközi csere révén történő gyarapodása 114 kötet volt, 1 509 291 Ft értékben.

trtnereinknek.

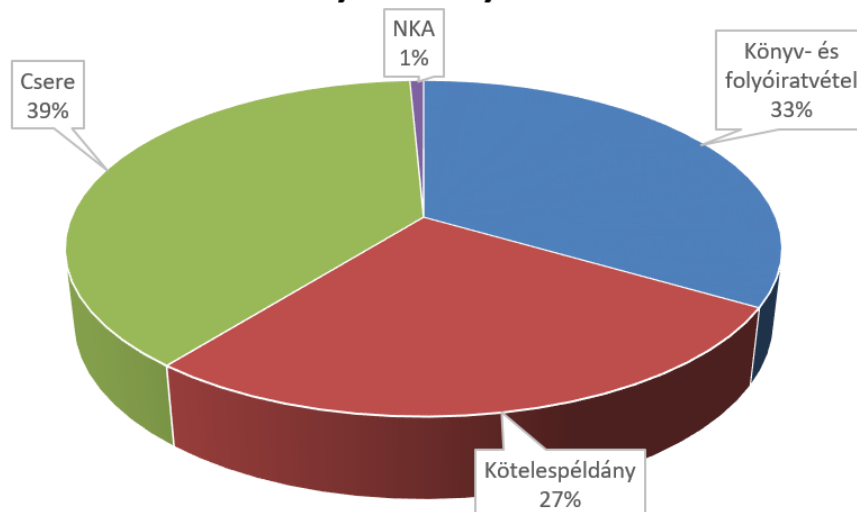
Cserepartnerinktől 2018-ban is száznál több duplumlistát kaptunk válogatásra. Ezek közül 88 esetben tudtunk gyűjteményünkbe illő könyveket válogatni. Összesen 711 dokumentumot kértünk, az igényelt kötetek jelentős része be is érkezett könyvtárunkba.

Ajándék

A korábbi évek tendenciáját követve 2018-ban is sok esetben kapott a könyvtár ajándékba köteteket. Az adományozók közül külön említést érdemelnek az alábbiak:

- Dr. Korvin Gábor professzor, aki 2016-os nyugdíjazásáig a Keleti Gyűjtemény legfőbb támogatója volt, 2018-ban is 115 db könyvet ajándékozott 866 980 Ft értékben.
- Arnóth József, Svájcban élő mineralógus 2018-ban mintegy 1000 kötetel ajándékozta meg könyvtárunkat.
- William J. Mc Cormack, ír irodalomtörténész és költő, a Royal Irish Academy rendes, illetve a SZIMA tiszteletbeli tagja által felajánlott könyvek közül 2018-ban 379 darab került feldolgozásra.
- Vámos Éva hagyatékának egy része 2018 májusában került könyvtárunkba, mennyisége: 15 doboz
- Sabine Solftól 10 doboz könyv érkezett
- Rathmanné Túry Máriától: 3 doboz könyvet és
- a Bottlik-hagyatékból: 4 doboz könyvet kaptunk.

Ajándékok megoszlása 2018-ban Könyv és folyóirat

Az MTA kutatóintézeteivel folytatott együttműködésnek köszönhetően 2018-ban is számos tudományos kiadvány került könyvtárunk állományába, ezzel is hozzájárulva, hogy eleget tudjunk tenni vállalt kötelezettségünknek, az Akadémia oltalma alatt publikált tudományos munkák teljesség igényével történő összegyűjtésének és megőrzésének.

Az akadémiai és köztestületi tagoktól 2018 novemberétől rendszeresen érkező tudományos monográfiák és egyéb kötetek is hiánypótló jelentőségűek.

Hasonlóan zökkenőmentes volt az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága által támogatott kiadványok beszolgáltatása. 2018-ban 19 könyv és 1 DVD érkezett ebből a forrásból, 66 170 Ft értékben.

Kötelespéldány

Az elmúlt évben is éltünk válogatási jogunkkal és heti rendszerességgel részt vettünk az OSZK kötelepéldány-válogatásán, bejelölve a gyűjtőkörünknek megfelelő kiadványokat. Állományunk 2018-ban 1136 kötetrel gyarapodott ebből a forrásból, 3 758 154 Ft naplóértékben.

3.1.2 Folyóiratok

2018-ban 6373 folyóiratfüzetet érkeztettünk, 2208 folyóiratkötetet vettünk állományba (60 509 473 Ft értékben) és 31 új folyóiratot dolgoztunk fel.

A gyarapodás módja szerinti megoszlás ebben az évben is a tavalyihoz hasonlóan alakult. Az állományba vett folyóiratok 39 %-a cserepartnerinktől érkezett, míg a vételben beszerezett folyóiratok a gyarapodás 30 %-át, az ajándékként érkezettek pedig 23 %-át tették ki. A kötelepéldányként kapott és az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága által támogatott tételek aránya idén 3,5 illetve 4,5 %-a volt a teljes folyóiratgyarapodásnak.

Vétel

2018-ban naplózott folyóirat kötetek 30 %-át (668 egység, 38 367 438 Ft értékben) vétel útján szereztük be, érték alapján ez az éves folyóirat-gyarapodás 63 %-a volt.

A 2015-ben két évre kötött szállítói szerződésünk a csehországi Suwecóval 2017. december 31-én lejárt, így a nyár folyamán újabb közbeszerzést indítottunk e tárgyban a 2018-2019-es évfolyamokra. A közbeszerzést ezúttal is a Suweco nyerte, így zökkenőmentesen folytatódhat a szállítás. A 2018-ra nyomtatott verzióban előfizetett külföldi folyóiratok száma 390 db. Ezek a főgyűjtőkörbe tartozó legfontosabb periodikák – az EISZ keretében előfizetett adatbázisokon keresztül azonban kb. 35 000 teljes szövegű elektronikus laphoz férhetnek hozzá olvasóink.

A hazai vételes folyóiratokat néhány kivételtől eltekintve ezúttal is a Magyar Postánál, illetve a Könyvtárellátónál fizettük elő.

Csere

Az év folyamán 1781 hazai nyomtatott folyóiratfüzetet küldtünk ki partnereinknek. Online elérést 101 partnerünk igényelt, közülük 21 kért az online mellett nyomtatott Akadémiai folyóiratokat is.

Ajándék

2018-ban 597 folyóiratkötetet kaptunk ajándékként 5 385 520 Ft naplóértékben. Hazai forrásból 462 kötet érkezett 4 048 370 Ft értékben, külföldről 135 kötet, 1 337 150 Ft értékben. Az ajándékok a korábbi évekhez hasonlóan kiadóktól, szerkesztőségektől, magánszemélyektől, hagyatékokból, külföldi intézményektől, valamint a Nemzeti Kulturális Alaptól érkeztek.

Kötelese példány

Éppúgy, mint a könyvek esetében, a folyóiratok beszerzése terén is fontos tényező maradt a kötelese példány. 2018-ban 75 folyóiratkötet került állományba a szolgáltatásnak köszönhetően, összértékük 679 710 forintot tett ki.

Duplum- és fölőspéldány felajánlás

Duplum- és fölőspéldányainkból (könyv- és folyóirat) tavaly 24 könyvtár válogatott, összesen 439 kötet talált gazdára az alábbi táblázatban foglaltak szerint:

Intézmény	Város	Db
BGE Külkereskedelmi Kar Könyvtára	Budapest	4
Budapest Főváros Levéltára	Budapest	1
Dél-Pesti Centrumkorház Könyvtára	Budapest	1
Dunatáj Közalapítvány	Budapest	6
ELTE Angol-Amerikai Intézet Könyvtára	Budapest	12
ELTE BTK Román Tanszék	Budapest	9
ELTE BTK Szakmódszertani Központ	Budapest	21
ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar Könyvtára	Budapest	4
Iparművészeti Múzeum	Budapest	1
Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat: Földtani Szakkönyvtár	Budapest	4
Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár	Budapest	28
Magyar Művészeti Akadémia	Budapest	28
MNM Balassa Múzeum	Esztergom	5
MTA BTK	Budapest	25
MTA BTK Irodalomtudományi Intézet	Budapest	20
Néprajzi Múzeum Könyvtára	Budapest	2

Intézmény	Város	Db
Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem- Közép-európai Tanulmányok Kar	Nyitra/Szlovákia	50
Petőfi Irodalmi Múzeum	Budapest	86
PPKE Jogi Kar Könyvtár	Budapest	21
Prohászka Ottokár Katolikus Gimnázium	Budakeszi	16
Savaria Múzeum, Központi Könyvtár	Szombathely	1
Tudománytörténet és Egészségtudományi Intézet	Budapest	66
XXI. kerületi Széchenyi István Általános Iskola	Budapest	6
Zeneakadémia Népzenei Tanszék	Budapest	22
Összesen:		439

3.1.3 Elektronikus tartalmak

2018-ban az alábbi adatbázisok hozzáférését fizettük elő az EISZ program keretében:

- ADT
- Az Akadémiai Kiadó Folyóiratcsomag
- Az Akadémiai Kiadó szótár csomag
- Cambridge University Press Journals
- Clarivate Analytics/Thomson Reuters – InCites
- Clarivate Analytics/Thomson Reuters – Journal and Highly Cited Data
- Clarivate Analytics/Thomson Reuters – Web of Science
- de Gruyter Journals Social Sciences and Humanities Package
- EBSCO – Academic Search Complete
- EBSCO-The Philosopher’s Index with Full Text
- Elsevier-ScienceDirect + Scopus
- Elsevier-SciVal
- Gale / Literary Sources
- JSTOR Essential Collection
- L’Harmattan Digitális Adatbázis
- Oxford University Press (OUP) Journals Humanities
- Project MUSE
- Science Magazine
- Springer Nature - Springerünk + Nature
- TINTA SzóTudásTár
- Typotex – Interkönyv

Az EISZ-programon kívül pedig az alábbi adatbázisokhoz biztosítottunk hozzáférést:

- Brill’s New Pauly: Encyclopedia of the Ancient World (BNP)
- Encyclopaedia Britannica (EB)
- Gale Virtual Reference Library
- Encyclopaedia of Islam
- Index Islamicus
- Kritisches Lexikon zur deutschsprachigen Gegenwartsliteratur (KLG)
- Kritisches Lexikon zur fremdsprachigen Gegenwartsliteratur (KLfG)
- Oxford English Dictionary Online (OED)

- Western travellers in the Islamic World Online
- World Biographical Information System Online (WBIS)

A korábbi évek gyakorlatát követve 2018 folyamán is számos adatbázishoz kértünk 30–60 napos próbához-záférést. A tesztelt adatbázisok:

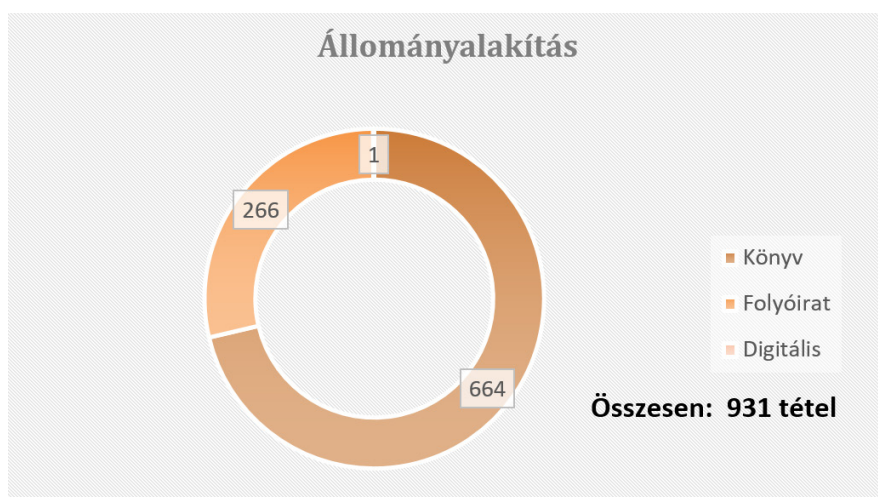
- Loeb Classical Library
- Bibliotheca Teubneriana Latina (BTL)
- Thesaurus Linguae Latinae (TLL) online adatbázisa
- ProQuest Periodicals Archive Online archívuma
- Szaktárs: öt magyar kiadó portfóliójával: Osiris Kiadó, L'Harmattan Kiadó, Szaktudás Kiadó Ház, Kronosz Kiadó, Mentor Kiadó,
- Central and Eastern European Online Library (CEEOL) folyóiratgyűjtemény
- L'Année Philologique
- Taiwan Literature Series
- Journal of National Essence
- Newspapers Full-text Database
- Ancient Texts of Food and Drink

A kutatók és olvasók körében 2018-ban is népszerűek voltak ezek a tesztidőszakok. Ilyen időszakban a kutatási területeiket érintő friss szakirodalmat épp úgy keresik, mint amilyen szívesen kipróbálják a témájuktól távolabb eső-, de újdonságként felkínált adatbázisokat.

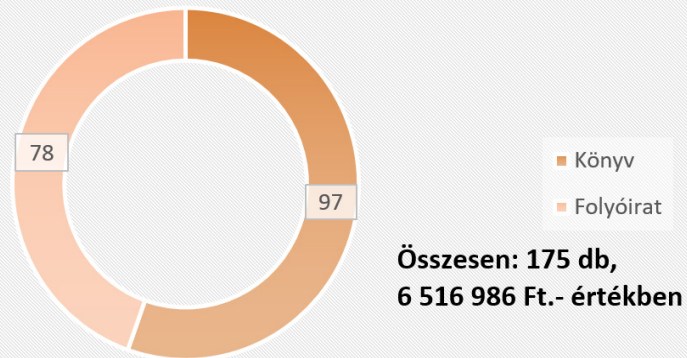
3.1.4 Különgyűjtemények gyarapodása

Keleti Gyűjtemény

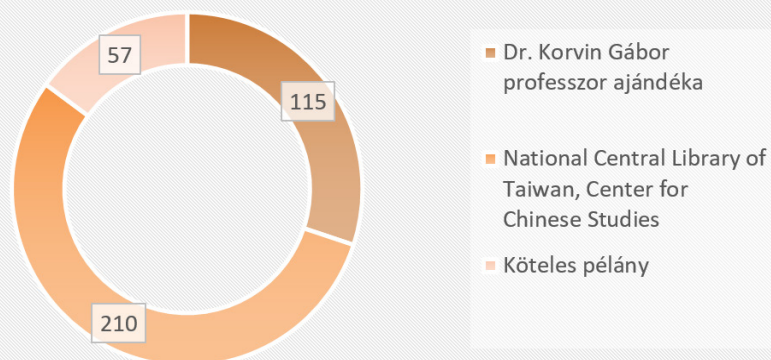
A Keleti Gyűjtemény ORI adatbázisába a Gyűjteményszervezési Osztály és a Keleti Gyűjtemény közösen 931 tételt leltározott be. Ebből könyv 664, folyóirat 266, CD 1. Az ajándék, csere, illetve vétel útján beérkezett könyvek, ill. folyóiratok becsült értéke: 14 604 463 Ft. Dr. Korvin Gábor professzor 2018-ban is adományával gyarapította a Gyűjteményt: 115 könyvet ajándékozott 866 980 Ft értékben. A vétel útján beszerzett dokumentumok összesen: 175 db, 6 516 986 Ft értékben, ebből 97db könyv 2 081 006 Ft, folyóirat: 78 db 4 435 980 Ft értékben. Kötelempéldányként 57 mű érkezett 191 502 Ft értékben. A tajvani National Central Library, Center for Chinese Studies-szal kötött megállapodás keretében 210 általunk válogatott, leginkább az Academia Sinica kiadásában megjelent tudományos művet kaptunk ajándékba.

ORI statisztika beszerzés módja szerint I.

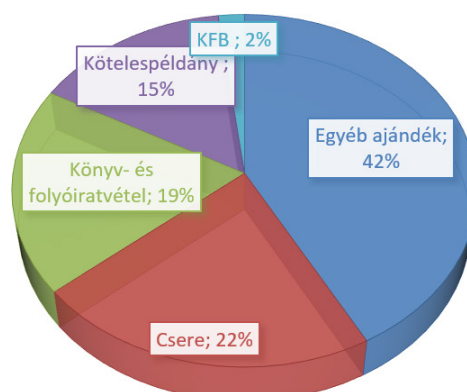

ORI statisztika beszerzés módja szerint II.

Az alábbi, a beszerzés módja szerinti megoszlást ábrázoló diagramon látható, hogy a gyarapodás ezúttal is nagyrészt adományozóinknak köszönhető. Hazai adományozóktól 264 kötetet, míg külföldről 171 kötetet kapott a különgyűjtemény.

A KELETI GYŰJTEMÉNY GYARAPODÁSA 2018-BAN

Kézirattár

Ajándék

- Bazsonyi Arany (1928–2011) festőművész kéziratok hagyatékrésze. (Ajándékozó: Hubert Ildikó)
- Burján-Gál Emil: Leonardo Pisano számai. (Ajándékozó: Burján-Gál Emil)
- Czigány Magda: Szigetmagyarország. (Ajándékozó: Téglási Ágnes)
- Czuczor Huba feljegyzése Czuczor Gergely kufsteinei raboskodásával kapcsolatban. (Ajándékozó: Vékás Lajos)
- Gábor Andor szakszervezeti tagsági könyve. (Ajándékozó: Gombó Pál Gábor)
- Janzsó Miklós: Mérnöki pályám a szocializmus időszakában című dolgozata (Ajándékozó: Dr. Janzsó József)
- Katona Ferenc levélváltása Király Istvánnal, valamint Király István Köpeczi Bélának írott levele. (Ajándékozó: Katona Ferenc)
- Krasznai Szomor Péter: Minőségtan című munkája. (Ajándékozó: Krasznai Szomor Péter)
- A Nemzeti Casino kiküldöttségének munkájáról szóló beszámoló (Pest, 1832. január 18.) (Ajándékozó: Gyuricza Andrea)
- Orgován Kinga doktori (PhD) értekezése Nagy Imre László művészetéről. (Ajándékozó: Ferch Magda)
- Orvostudományi kéziratok Karasszon Dénes hagyatékából. (Ajándékozó: MTA KIK)
- Radnóti Miklósné digitális fényképei. (Ajándékozó: Salamon István)
- Radnóti Miklósné személyi iratai, francia nyelvű versemásolatai, Radnóti Miklósnénak szóló levelek. (Ajándékozó: Központi Antikvárium)
- Réz Pál Tóth Péternek írott levelei (15 db), Gál István, Rózsa Béla és Dévényi Iván levélváltása (36 db), Nagy Miklós fényképe (1 db). (Ajándékozó: Tóth Péter)
- R. Várkonyi Ágnes hagyatékrésze. (Ajándékozó: ELTE Közép- és Kora Újkori Magyar Történelmi Tanszék)
- Udvarov Ivanov Iván gyászjelentése. (Ajándékozó: Bolgár Országos Önkormányzat)
- Pléh Csaba akadémikus digitalizáltatta Pataki Ferenc Nemzet és baloldal című előadásának magnószalagát (Ms 6465/19), és a Kézirattárnak ajándékozta.

Belső gyarapodás

Szalay Dezsőtől, a TMB egykori munkatársától átvettünk 17 db, korábban honosított disszertációt.

Vásárlás

- Pareus, David: Irenicum, sive de unione et synodo Evangelicorum, és további 4 db mű. – Heidelberg stb.: 1615–1619.
- Az előtáblán supralibros: GEORG. RAKOCI / 1619 (= I. Rákóczi György fejedelem, 1593–1648), ill. más, későbbi magyar tulajdonosok bejegyzéseivel.
- Központi Antikvárium 147. árverésének 131. tétele. 2018. június 1. Ára: 550 000 Ft
- Jelzete: RM IV 1078/koll. 1–5.

3.2 Feldolgozás

A 2018. év az állományrevízió előkészítésének és a Lukács Archívum hagyatéki könyvanyagának feldolgozása jegyében telt. Folyamatos egyeztetések zajlottak a Gyűjteményszervezés, az Olvasószolgálat és a Szakinformatikai osztály között, a leltári előkészületek, a leltározó eszköz és a próbaleltár kapcsán. A márciusban zajló próbaleltárban osztályunk 4 munkatársa vett részt. Az olvasószolgálattól érkező, vonalkódozás során előkerülő köteteket folyamatosan ellenőriztük, javítottuk.

A szakértői (Zászkaliczky Borbála – OGYK, Nagyné Tari Emese – SZTE) vélemények és a főigazgató úr javaslatai alapján felülvizsgáltuk és optimalizáltuk a munkafolyamatainkat.

Kézirattár

Kézirat

Befejeződött Kardos Lajos (1899–1985) pszichológus, Pataki Ferenc (1928–2015) szociálpszichológus, akadémiai alelnök, Ferenczy Endre (1912–1990) ókortörténész, Paczka Ferenc (1856–1925) festőművész hagyatékának feldolgozása.

Befejeződött Berlász Jenő, Bodnár György, Budenz József, Gunda Béla, Jekelfalussy Zoltán, Pröhle Vilmos (1871–1946) orientalista hagyatékreszeinek feldolgozása. Befejeződött Arany János ajándékként visszakapott akadémiai iratainak katalogizálása (K 795/1–56), Beke Ödön Musits Jenőnek küldött leveleinek, Domokos Mátyás és Tóth Péter levelezésének, Karasszon Dénes orvosi tárgyú kézíratainak feldolgozása.

Befejeződött a Gyarmati Fannit ábrázoló fényképek, valamint Gyarmati Fanni leveleinek és más dokumentumainak feldolgozása.

Elkezdődött R. Várkonyi Ágnes (1928–2014) történész és Ligeti Lajos (1902–1987) orientalista hagyatékának feldolgozása.

Illyés Gyula hagyatékát nehezen áttekinthető segédletekkel kaptuk meg az Illyés Archívumból 2013-ban. A raktári kiszolgálás és egyéb munkái mellett Horányi Károly folyamatosan végzi a nyilvántartás egységesítését. A korábbi nyilvántartásokkal 20 doboz anyagát vetette össze tételesen.

Összesen: 5097 dokumentumról 1640 rekord készült

Feldolgoztunk 61 disszertációt.

Régikönyv

Az év során 1359 db régi könyvről összesen 1837 rekord készült. Ezek túlnyomó többsége korábban retrokonvertált rekord, amelyek autopszia alapján lettek javítva és kiegészítve.

Folytatódott az Ant. jelzetű állomány nyomtatott katalógusának előkészítése. Ebben jelenleg több mint 500 db 1500–1550 közötti nyomtatvány van leírva az Aleph-rekordoknál részletesebben (sormetszetekkel, fingerprintekkel stb.). Terjedelme jelenleg 463 A4 méretű oldal.

Az év első felében állományrendező munkát végeztünk az RM II-ben, novembertől pedig elkezdtük e munkát az RM III-ban. Készültek új rekordok is, a többi a retrokonverziós rekordok javítása és kiegészítése. Emellett a MEDEA által retrokonverzióval bevitt 16. századi rekordok behasonlítása után a raktárunkban nem azonosítható és Törökbálintról bekért példányokat állományba vettük. Ezt a munkát idén is folytatni fogjuk.

*Szabó Ádám fiatal kutatónak az alapító Telekiek könyvtárát rekonstruáló, feldolgozó munkája
Az Akadémiai Könyvtár alapító állományának számszerű adatai*

Teleki József (a koronaőr) könyvkatalógusai:	mű	kötet
Teleki-bélyegzővel ellátott	860	1272
Le nem bélyegzett	452	568
A könyvtár mai állományából hiányzó	432	397

Teleki László idejében készült katalógusok:	mű	kötet
Teleki-bélyegzővel ellátott	5623	10265
Le nem bélyegzett	3191	4561
A könyvtár mai állományából hiányzó	4308	8502

A könyvtár teljes könyvállományában összesen 16 237 olyan kötet található, amelyekben szerepel a Teleki-bélyegző; ezek többsége (5693 mű 10 235 kötetben) a törökbálinti raktár régi szakrend szerint elhelyezett állományának részét képezi.

A listákon külön tételként szerepel továbbá 127 kolligátum, amelyek a mai állományban jórészt szétdarabolva találhatóak meg.

A több kötetből álló sorozatoknál sokszor tapasztalható eltérés a listákon szereplő és a mai kötetszám között. Ha a korábbiakhoz még többletként hozzászámoljuk azokat az eseteket, ahol az előbbi a nagyobb (vagyis azóta összefűzték a külön darabokat, egyes részekből kifelejtették a bélyegzőt, esetleg elkallódtak példányok), akkor további 874 kötetrel növelhető az állomány.

A számszerű felmérés végleges eredménye 31 266 kötet, ami tehát az alapító gyűjtemény lehetőségek szerint teljesen felmért állományát jelenti.

3.2.1 Könyvek és folyóiratok feldolgozása

A feldolgozás munkafolyamatának összesített adatai szerint 2018-ban 27 152 új bibliográfiai rekorddal és 6896 új Authority rekorddal bővült a katalógus. 62 831 esetben történt kézi időszerűsítés a rekordokon. 46 415 új példányt hoztunk létre az év során intézményileg.

Külső feldolgozói segítséggel 5386 db új retrospektív rekord, a szláv anyag selejtezése révén 3112 db rekord, a Lukács Archívum hagyatéki könyvállomány feldolgozása során 2553 rekord készült.

Folyóirat feldolgozásban főként a korábbi rekordok javítása zajlott, és 59 új rekord jött létre.

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály munkatársai rekatalogizálás keretében az év során 263 új rekordot hoztak létre és 3193 rekordot módosítottak az online katalógusban.

A Keleti Gyűjtemény 388 művet (456 db, authority 523) rekatalogizált autopsziával és tartalmi feltárással. Ugyanezen időszak alatt a Keleti Gyűjteményben komplex módon (cíMLEÍRÁS, ETO, tárgyszavazás) feldolgoztak 1254 művet (1275db).

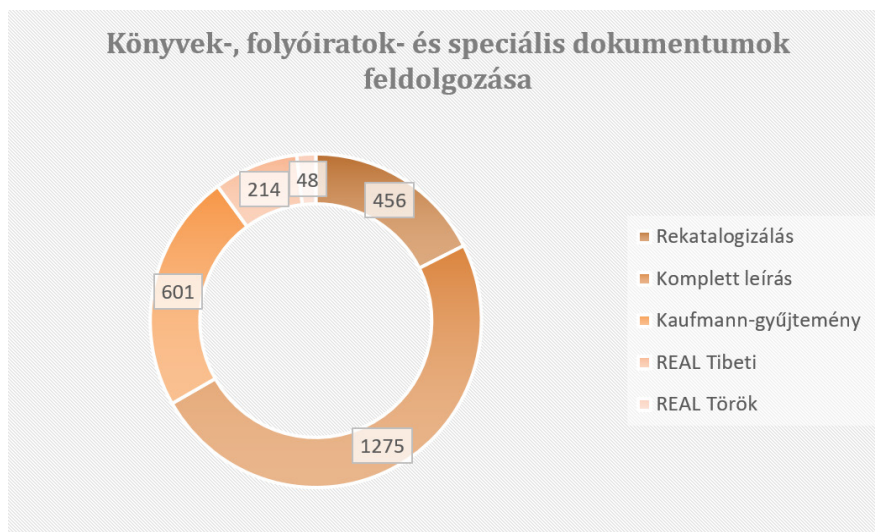
3.2.2 Speciális dokumentumok feldolgozása

Keleti Gyűjtemény

Az év folyamán a megjelent nyomtatott perzsa kéziratkatalógus alapján megtörtént az on-line rekordok aktualizálása. A teheráni Special Library of the Ministry of Foreign Affairs-el kötött megállapodás alapján a megjelent könyvet júliusban elküldtük Teheránba, ahol az angol nyelvű katalógus perzsa fordításán jelenleg is dolgoznak.

A Kaufmann-gyűjtemény kéziratának 2016-ban kezdődött on-line katalogizálása júniusban befejeződött. A munkát külső, hebraista szakértő végezte, s ezzel elkészült mind a 601 kézirat leírása, a kolligátumokkal együtt.

A digitalizálással párhuzamosan folyik a kéziratok feltöltése a REAL-ba. 2018-ban 214 tibeti és 48 török került metaadatolva az adatbázisba. A török állományi rész esetében ezzel párhuzamosan megtörtént a korábban felvitt kéziratok metadataiban használt átírás racionalizálása és egy egyszerűsített török átírásnak való megfeleltetése, amelynek célja a keresés megkönnyítése és a félreérthető olvasatok elkerülése volt.

3.2.3 Lukács Archívum (LAK)

A Lukács Archívum hagyatéki könyvanyaga közel 8000 mű (kb. 10 000 kötet). Az állomány egy részét korábban már feldolgozták, de ezek a rekordok is javításra, aktualizálásra szorulnak. Az év során leírásra kerültek a korábban még kézbe nem vett kötetek, és megkezdődött a meglévő rekordok javítása is. Jelenleg további közel 3500 rekord vár ellenőrzésre. Megkezdtük a tervezett kötet előkészítését is.

A rekordok elkészítésében és javításában állandó jelleggel 2 fő vesz részt és további néhány fő feldolgozó időszakosan segítette a munkát. A szükséges oldalak szkennelését a Szakinformatikai osztály egy munkatársa végzi.

A kötetekben lévő kéziratokat és egyéb iratokat (pl. meghívó, vontjegy, régi német pénz, stb.) külön gyűjtjük, jelenleg 2 doboznyi mennyiség, és a feldolgozás végeztével átadjuk a Kézirattárnak.

A LAK folyóiratok számbavétele a főbb bibliográfiai és állomány adatokkal is megkezdődött.

A Lukács Archívum személyi változásainak eredményeképpen a leltárkönyvekkel kapcsolatos feladatokat

Gyuricza Andrea, távollétében Budai Petra látja el.

Lukács György könyvtárának feldolgozást 2018. február 15-e és június 30-a között Jaksa Józsefné segítette. Jaksa Józsefné és Székely Mária munkája eredményeként 920/523 Aleph-rekord illetve javítása készült el.

Lukács György kéziratos hagyatékát 2018. március 20-án a Kézirattár munkatársai beszállították a Kézirattárba, hogy digitalizálás és feldolgozás megkezdődhessen.

Mázi Béla 2018 novemberétől rendezte Lukács György nagyobb műveinek kéziratait (185 dossziét), beszámolt 48 doboznyi kéziratot, azaz 547 tételt.

Mázi Béla és Ábrahám Zoltán 2018. január 15-től február 16-ig a Lukács Archívumban dolgozott. Befejezték Lukács György hagyatékának revízióját, mintegy 10 700 levelet néztek át. Az elvégzett munkáról jelentést írtak.

Horányi Károly és Láng Klára befejezte Lukács György teljes hagyatékának digitalizálását. A levelezésanyag 23 809 felvételéről 2177 PDF, illetve leírás (metaadat), a kéziratos anyag 43 977 felvételéről pedig 837 PDF, illetve leírás (metaadat) készült, vagyis összesen a 67 786 felvételtől 3014 PDF került külön leírással a REAL-MS-be. A kollekciók elnevezése: Lukács György levelezés – levelek esetén, Lukács György – az egyéb kéziratok esetén.

Lukács György lakásából azokat az idegen hagyatékokat (66 doboznyi anyag), amelyekről nincs ajándékozási nyilatkozat, nem tudni, hogy milyen körülmények között kerültek oda zároltuk, míg nem tisztázódik az ajándékozás ténye.

A feldolgozás folyamatossága érdekében 2018. június 1-jétől megváltozott a LAK munkarendje. Lukács György könyvtári és kéziratos hagyatéka az MTA KIK-ben lett kutatható: a kéziratok a Kézirattár olvasótermében, a könyvek a könyvtár nagy olvasótermében. Az egykor Lukács által bérelt lakás a felújítási munkák kezdetéig továbbra is látogatható előzetes bejelentkezés alapján.

Az örökösök, Jánossy András és Jánossy István visszakérték Lukács György feleségének, Bortstieber Gert-rudnak a hagyatékát. A Jánossy család részéről Székely Mária, a Kézirattár részéről Krähling Edit végezte a tételes átadás-átvételt. A hagyatékról korábban kockás papíron, kézzel írott listához képest hiányzik 4 tétel, a „gyarapodás” pedig, aminek semmi nyoma nem volt a listán, 9 oldalnyi. A hagyatékot 2018. november 27-én a Jánossy fivérek átvették és elszállították.

2018. december 18-án Mosóczy Zoltán, Lukács György jogörököse és Jánossy Anna, Bortstieber Gertrúd unokája látogatást tett Lukács György egykori lakásában. Megelégedéssel nyugtázták, hogy a sajtóban megjelent hírekkel ellentétben Lukács György könyvtárának és kézíratainak feldolgozása jó ütemben halad, a lakás, a bútorok épségben vannak.

3.2.4 Leltári előkészületek

Az év során az állományrevízió előkészítéseként ellenőriztük az őrjegykatalógusunkat, hogy mely tételek nem szerepelnek még az elektronikus katalógusban. A mintegy 350 fióknyi őrjegy ellenőrzése során több mint 20 000 cédula került kiemelésre feldolgozás céljából, és további majdnem 30 000 cédula pecsételést miatt.

A megbízási szerződéssel foglalkoztatottak 8316 cédulát dolgoztak fel.

A valamilyen megjegyzéssel, pecséttel ellátott (hiány, elveszett, törölt, selejtezve, stb.) cédulák kigyűjtése és raktári ellenőrzése az Olvasószolgálat segítségével megtörtént, a tévesen hiányként megjelölt tételek feldolgozásra kerülnek.

3.2.5 Repozitóriumi tételek feldolgozása

2018-ban a Gyűjteményszervezési Osztály két munkatársa vett részt a könyvtár REAL repozitóriumának építésében, az év során összesen 843 tételt ellenőriztek.

3.2.6 Retrospektív konverzió

Az MTA Irodalomtudományi Intézetével kötött megállapodás keretében a Kézirattár négy munkatársa munkaidőn kívül, külön díjazásért bevitte az Aleph-be Sáfrán Györgyi Arany János-gyűjtemény. Petőfi Sándor – Szendrey Júlia kéziratok (K 501 – 527, K 531) című katalógusát. Összesen 2000 rekord készült el.

4. Olvasószolgálat és tájékoztatás

2018. május 25-én lépett érvénybe az EU 2016/679 számú Általános Adatvédelmi Rendelete (General Data Protection Regulation, röviden: GDPR), amely jelentősen megváltoztatta és megszigorította a személyes adatok kezelésének és tárolásának szabályait mind a hagyományos, mind az elektronikus nyilvántartások terén. Emiatt módosítani – és részben bővíteni – kellett a könyvtárhasználók regisztrációja során megadandó adatok körét, ezek rögzítését és tárolását az ALEPH kölcsönzési moduljában, továbbá az aláírt beiratkozási nyilatkozatok kezelését. Emellett fontos volt az olvasók szóbeli és írásbeli tájékoztatása a változásokról, az adatkezeléssel kapcsolatos jogaikról. Az átállást hosszú és alapos előkészítő munka előzte meg, így néhány hét után már gördülékenyen végeztük az adategyeztetést, beiratást. Május 25-étől a napi és az 5 alkalomra érvényes látogatójegyet váltó olvasók adatait is a kölcsönzési modulban rögzítjük, ezzel egységessé vált a nyilvántartás.

2018. január 1-jétől a törzsgyűjteménybe tartozó, raktárból kért könyvek olvasótermi helyben használatát (olvasótermi kölcsönzés) az Aleph kölcsönzési moduljában az erre dedikált munkaállomáson kölcsönzési tranzakcióként regisztráljuk.

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály 2018-ban a Szakinformatikával együttműködve dolgozott az online raktári kérésindítási szolgáltatás kialakításán. Könyvek esetében ennek technikai feltételei már adóttak, a munkafolyamatok tesztelése nagyrészt megtörtént. Az új szolgáltatást a könyvtári metakereső (ExLibris: Primo) új verziójának bevezetésével együtt kívánjuk elindítani, ez utóbbi tesztelése az év végéig nem fejeződött be.

Az MTA Kutatási Infrastruktúra-fejlesztés című pályázaton elnyert támogatással 2018-ban további dokumentumok digitalizálására kerülhetett sor: az Arcanum Adatbázis Kft-vel kötött szerződés eredményeképpen 23 folyóiratcíméből 1304 kötet, 1950 előtt publikált könyvekből 653 kötet, összesen 342 792 oldalnyi digitalizált tudományos szakirodalom került be a Könyvtár repozitóriumába. A digitalizálással kapcsolatos szervezési és adminisztratív feladatokat továbbra is a Folyóirat Csoport látta el.

A június 23-án immár harmadik alkalommal megrendezett Múzeumok Éjszakája program előkészítésében és lebonyolításában a Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály 12 munkatársa vett részt. A rendezvény témája gróf Széchenyi István, a Nemzeti Casino és annak egykori könyvtára volt, tudományos igényű és könnyedebb, játékos programokkal.

Könyvtárunkban a nyári szünet július 8-ától augusztus 12-éig tartott. Az Országos Idegennyelvű Könyvtárral

egyeztetve ismét biztosítottuk egymás olvasói számára a kedvezményes beiratkozást a nyári zárva tartás idejére. A Könyvtár idén is bemutatta szolgáltatásait a szeptember 11-én az ELTE Trefort kerti tömbjében megrendezett X. Könyvtári Napon. A standunknál 32 fő iratkozott be vagy hosszabbította meg kedvezményesen olvasójegyét.

4.1 Olvasóforgalom, kölcsönzés

2018-ban a Könyvtár regisztrált használóinak száma 2517 fő volt (2017-ben 3082); közülük a könyvtárat aktívan használók száma 2304 (2017-ben 2620). Az év során 483 új beiratkozót regisztráltunk (2017-ben 482 főt), 155 napi olvasójegyet, és 106 db öt alkalomra szóló látogatójegyet állítottunk ki. A beiratkozási díjából származó éves nettó bevétel 2 055 000 Ft volt (2017-ben 2 227 000 Ft).

A központi olvasótermet olvasóink 13 940 alkalommal vették igénybe (2017-ben: 17 193 alkalom). Papír alapon vezetett statisztikánk szerint olvasóink az év során 9915 könyvet kölcsönöztek otthoni használatra (2017-ben 13 112 db). Az Aleph kölcsönzési moduljában regisztrált kölcsönzések száma 7660, azaz 77%-a a korábbi számítási mód szerinti mennyiségnek. A hosszabbítások mindkét módszernél új kölcsönzési alkalomnak számítanak, az országos adatszolgáltatási szabályoknak megfelelően.

A helyben kölcsönzések száma (raktári kérés olvasótermi használatra) a könyvolvasóban és a folyóirattárban 42 434 volt (2017-ben 51 960). Ebből könyvek: 21 782 db, folyóiratok: 20 652 db. Az Aleph kölcsönzési moduljában olvasótermi kölcsönzésre kiadott könyvek száma 16 511, azaz 76%-a a manuálisan számolt mennyiségnek. A hosszabb ideig félretett dokumentumok lejárat határideje 2 hetente automatikusan hosszabbításra kerül, így regisztráljuk a többszöri használatot. Habár így a használati alkalmak pontos száma nem állapítható meg, a dokumentum-forgalomról megközelítően jó kép adható.

2019-től megszüntetjük a papír alapú statisztika készítését a könyvek forgalmáról; a két számítási mód közötti eltérés mértékét a fenti egybevetés szemlélteti. A számítógépes nyilvántartásból a helyben olvasásra vagy kölcsönzésre kért könyvek tudományterületi megoszlása nem állapítható meg, viszont minden egyes kötet példányrekordja tartalmazza a használatok számát, ami jelentős segítséget nyújthat a gyűjtemény fejlesztésében.

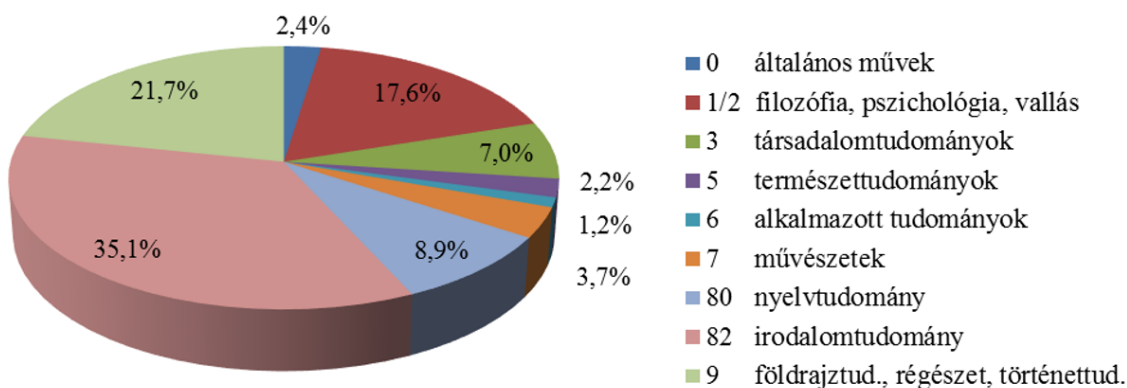
Mikrofilmeket 135 alkalommal, CD-t, DVD-t 20 alkalommal használtak olvasótermünkben. A szabadpolcon található könyveket, folyóiratokat becslésen alapuló statisztikánk szerint kb. 12 900 alkalommal vették kézbe. Az online katalóguson keresztül olvasóink 2427 előjegyzést illetve előkészítést kértek, (2017-ben: 2012); a honlapon elérhető folyóirat-előkészítési úrlapon és e-mailben további kb. 400 kérés érkezett.

A használók tudományos fokozat és foglalkozás szerinti megoszlása

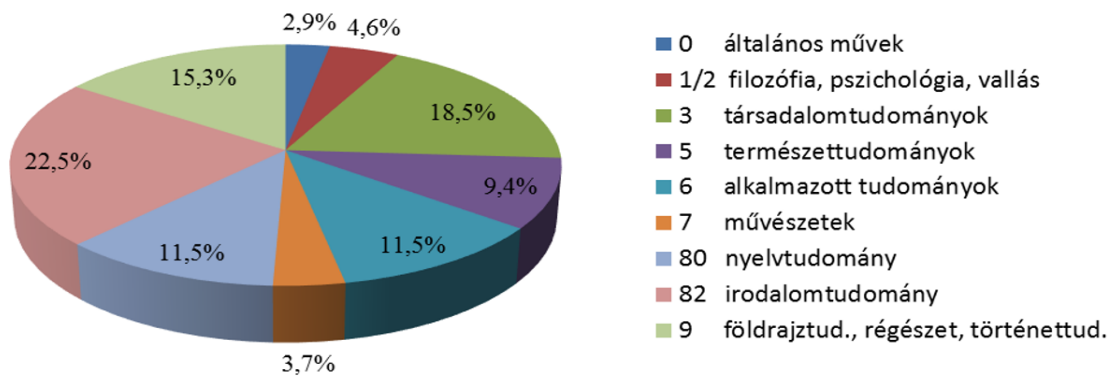
	Könyvolvasó	Folyóiratolvasó
MTA rendes és levelező tagja	0,9%	1,1%
Egyetemi tanár, tudományok doktora, kandidátus, PhD	35,8%	24,5%
Egyetemi oktató	2,8%	43,7%
Tudományos kutató, PhD hallgató	14,3%	7,7%
Nem főfoglalkozású kutató	16,2%	17,5%
Egyetemi hallgató	23,0%	3,8%
Egyéb	7,1%	1,7%

Az állomány használatának megoszlása tudományterületek szerint (%)

Könyvek

Folyóiratok

A *Kézirattárban* 250 olvasó 1330 alkalommal 109 812 db dokumentumot használt.

A *Lukács Archívumban* 14 kutató 27 alkalommal dolgozott, 12 fő kapott szakmai-filológiai segítséget, szkennelt anyagokat és 32 látogató volt egyéb céllal.

A *Keleti Gyűjtemény* olvasótermét olvasóink 6783 alkalommal vették igénybe és 20 414 könyvet, folyóiratot, illetve kéziratot tanulmányoztak, 582 művet kölcsönöztek. Az olvasók többsége felsőbb évfolyamos egyetemista és PhD hallgató volt, de a Gyűjtemény rendszeres olvasói között nagy számban találhatóak egyetemi oktatók, valamint az MTA tagjai és doktorai is. Külföldről nemcsak levélben fordultak hozzánk unikális kéziratainkkal kapcsolatos kérésekkel, hanem gyakran személyesen is a Gyűjteményben kutattak külföldi tudósok a világ minden tájáról.

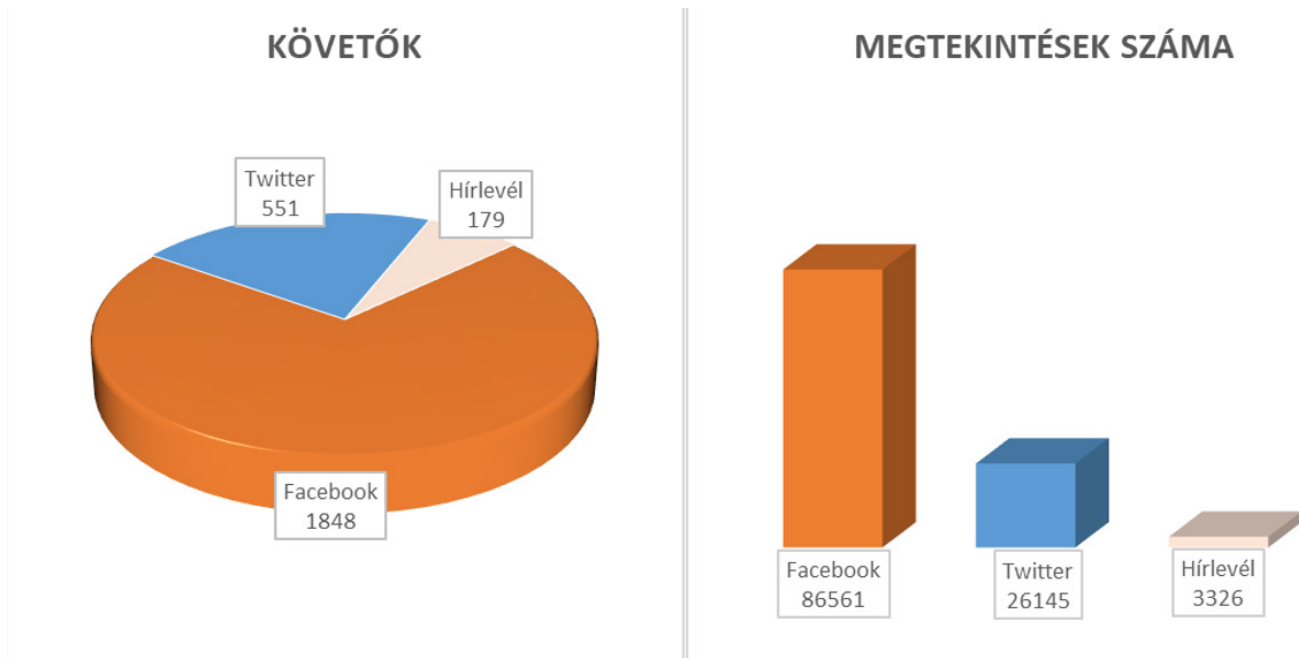
4.2 Tájékoztatás

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály személyesen, telefonon, és írásban is nyújt tájékoztatást olvasóinak és az érdeklődőknek. 2018-ban a könyvtár illetve a könyvtári rendszer használatával kapcsolatban mintegy ötezer alkalommal adtunk felvilágosítást, hosszabb keresést igénylő referenzs kérdés kb. 2700 volt. Új külföldi szerzeményeinkről 7 listát tettünk közzé; három ízben ajánló is készült ezekből, ami hírlevelünk Könyvespolc rovatában olvasható.

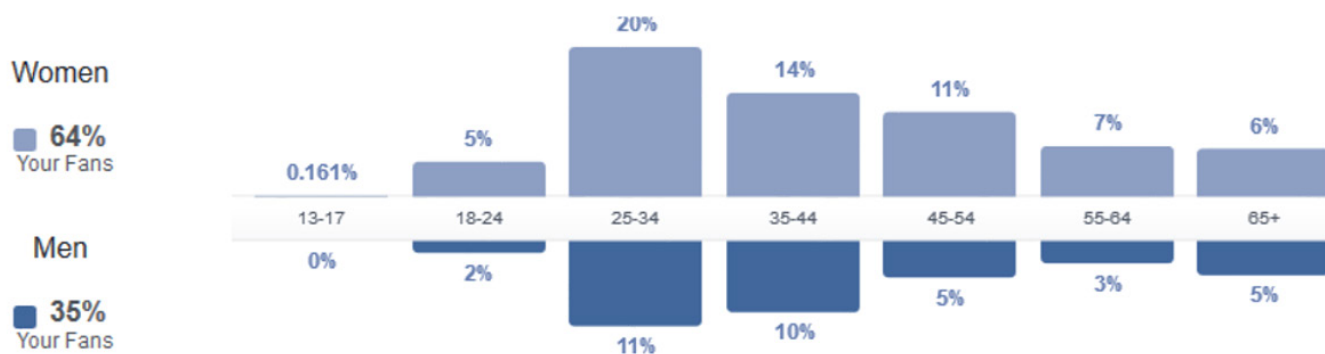
Az MTMT adatbázisában készül a 2010 előtt elhunyt akadémikusok bibliográfiája (MTMT központi kezelési szerzők – Akadémikus Bibliográfia). 2018-ban 1132 publikáció rekordja került be az adatbázisba.

Wordpress platformon szerkesztett hírlevelünknek (<https://hirlevel.mtak.hu/>) 179 feliratkozott (e-mail vagy blogkövetés) követője volt 2018 végén, de ennél nagyságrendekkel többen látták ez évi 76 bejegyzésünket, hiszen a hírlevél szabadon hozzáférhető blogként üzemel. A megtekintések száma így összesen 3326 volt (2017-ben 2890 alkalom). Hírlevelünk a Facebook oldalunkra és a Twitter-feedünkbe is továbbítja a híreket, tehát mivel az érdeklődők többsége a közösségi oldalak felől látja ezeket a bejegyzéseket, a ténylegesen elért felhasználók száma ennél jóval magasabb.

Facebook oldalunkat az év végén 1848-an követték (2017-ben 1654), a megosztott 126 bejegyzés összesen 86 561 megtekintést kapott. A Twitter-bejegyzések száma a Facebookéval megegyező (a két rendszer egymás tükreként üzemel), itt 551 követőnk volt az év végén, a megtekintések száma 26 145 (2017-ben 21 300).

Facebook oldalunk követőinek 27,5 %-át a 25 és 44 év közötti korosztály teszi ki; képekkel illusztrált bejegyzéseink igen népszerűek, ezekre érkeznek a legtöbb reakció. Mindez jól mutatja, hogy a jövőben milyen irányba érdemes fejlesztenünk közösségi oldalainkat.

A *Minerva*–könyvtári kisokos oldalt a szakreferensi tájékoztatás online platformjává szervezzük át, ezért a folyamatos átalakítások miatt az oldal forgalmát nem mérjük, míg az új portál el nem készül.

A Keleti Gyűjtemény munkatársai személyesen, telefonon, hagyományos és elektronikus levélben 1817 alkalommal adtak tájékoztatást az olvasóknak és a hozzájuk forduló hazai és külföldi érdeklődőknek. A Keleti Gyűjtemény továbbra is rendszeresen, tematikus bontásban, a honlapon teszi közzé új beszerzésű külföldi könyveit.

4.3 Használóképzés, oktatás

A Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztály az év során 22 látogatói csoportot fogadott, összesen 640 főt (2017-ben 23 alkalom, 396 fő). 5 csoport egyetemi hallgatókból állt, ők kutatómódszertani kurzusaik keretében ismerkedtek a könyvtár használatával, szolgáltatásaival. 6 csoport érkezett középiskolákból, 6 általános iskolákból, továbbá 3 felnőtt csoportot fogadtunk. Az általános iskoláknak meghirdetett *Határtalanul* pályázatban – az Arany János-bicentenárium apropóján – az egyik választható feladat intézményünk felkeresése volt, ez magyarázza az általános iskolák nagyobb érdeklődését.

4.4 Könyvtárközi kölcsönzés

2018-ban közel kétszáz hazai könyvtárral álltunk könyvtárközi kapcsolatban. A hozzánk beérkezett kérések száma 1082 volt (2017-ben 936), ebből 470 kérés könyvekre, 612 folyóiratok-ra vonatkozott. Ezek 95,4%-át, azaz 1032-t teljesítettünk: 380 könyvet, 12 folyóiratot és 1 mikrofilmet kölcsönöztünk, 599 db elektronikus másolatot szolgáltatunk, a szkennelt oldalak száma 7548 (2017-ben kb. 4000). Az előfizetett online adatbázisokból 40 cikket PDF formátumban letöltve küldtünk a kérő könyvtáraknak.

Az olvasóink számára indított könyvtárközi kérések száma idén 861 volt. A kérések 94 %-a teljesült: 690 eredetiben érkezett, 82 elektronikus formában, 38 fénymásolatban. A kapott dokumentumok illetve másolatok közül 195 db érkezett külföldi gyűjteményekből, a nemzetközi kölcsönzést 67 olvasónk vette igénybe. Az így kölcsönzött könyvekből 130 darabot 50%-os kedvezményes kölcsönzési díjjal szolgáltatunk. A nemzetközi kölcsönzés támogatásának nettó költsége 230 000 Ft volt.

A könyvtárközi kölcsönzés statisztikai adatai 2018-ban (dokumentumok, db)

Kérés	Szám	Teljesítés	Eredeti	Nyomtatott	Elektronikus
beérkezett	1082	adott	392	1	639
küldött	861	kapott	690	38	82

A könyvtárközi kölcsönzés alakulása az elmúlt öt évben (teljesült kérések)

Kérés	2014	2015	2016	2017	2019
saját olvasóinknak érkezett	868	934	981	864	810
más könyvtáraknak szolgáltatott	1460	1193	1215	890	1032

4.5 Raktározás, állományellenőrzés

2018-ban az Olvasószolgálat 4206 könyvtári egységet vett át raktározásra a Gyűjteményszervezési Osztálytól: 4194 db könyvet, 7 db CD-t és 5 db DVD-t. Az év során 4 db olvasóink által elvesztett könyv leltárból való törlését kértük.

A külső raktári állományból az éves forgalom olvasói kérésekre több mint 7000 könyvtári illetve levéltári egység volt. A kért dokumentumok megosztása gyűjteményi egységenként: az Olvasószolgálatra 3578 db könyv, a Folyóirat-olvasóba 1373 kötet folyóirat, a Keleti Gyűjteménybe 1302 db könyv és folyóirat, a Kézirattárba 14 db disszertáció, a Levéltárba 114 levéltári doboz és 788 levéltári dosszié. Emellett a raktárosok rendszeresen küldtek be könyveket és folyóiratokat feldolgozásra, rekatalogizálásra, digitalizálásra, majd osztottak vissza a raktárba. A törökbálinti DEPO-ban megkezdődött és jelenleg is folyik a levéltári anyagok átköltöztetése a 2016 augusztusában átadott raktári területre (TB3).

Arany János utcai raktárunkban nagyobb mértékű átrendezésre nem került sor. Mindkét raktárunkban egész évben folyamatosan végeztük a könyvállomány vonalkódosítását és az online katalógus példányrekordjainak aktualizálását (összesen kb. 90 000 példány), ami a majdani teljes állományrevízió előfeltétele.

A Könyvtár két nagyobb folyóirat-gyűjteménnyel gyarapodott: az MTA Nyelvtudományi Intézetének könyvtárától és az MTA Szegedi Biológiai Központ könyvtárától vettünk át olyan periodikumokat, amiből állományunk nem volt teljes, vagy gyűjtőkörünkbe tartoznak, de nem voltak meg nálunk; ezeket a feldolgozás elvégzéséig ideiglenesen belső raktárunkban helyeztük el.

Törökbálinton 2018 júniusában megkezdődött a raktár bővítés negyedik üteme, az átadás előreláthatólag 2019 tavaszán lesz. Sajnos mind a régi (TB1), mind az újabb (TB2) raktári területeken előfordult beázás a nagyobb nyári és őszi esők idején, a hibákat az MTA LGK kijavította.

A Könyvtár megvásárolta a romániai Softlink cég RFID (Radio Frequency Identification) technológiával működő állományvédelmi rendszerét (2 kapu, 3 munkaállomás a címkék programozásához illetve kölcsönzési tranzakciókhoz). A nyári zárva tartás alatt beüzemeltük az új biztonsági rendszert, az olvasótermi szabadpolicon lévő könyvekbe és folyóiratokba beragasztottuk a programozott címkéket. A Gyűjteményszervezési Osztály szeptembertől minden új, állományba vett könyvet ellát biztonsági címkével, és ezeket már az új módszerrel kölcsönözzük olvasóinknak.

A törzsgyűjteményi könyvek teljes állományrevíziójának előkészítéseként március 19-től 22-ig elvégeztük az Arany János utcai Pince2 raktárszinten található 0.001-02.500 raktári számtartományú kötetek próbarevizóját. Teszteltük a Zebra vonalkódbegyűjtő eszköz működését azon az állományrészen, ami már eredetileg is az online katalógusban került feldolgozásra és vonalkóddal is el van látva. Felmértük a lehetséges tipikus hibákat és kidolgoztuk a javítás módszereit.

A 2017-ben az olvasótermi szabadpolcos könyvállományon vonalkódoval elvégzett revízió a feldolgozás hiányosságai miatt nem volt sikeres, ezért az ellenőrzést ez év szeptemberében megismételtük. Ezúttal már az RFID-olvasó antennákat használtuk az RFID címkékkel előzőleg ellátott 12 202 kötet ellenőrzéséhez. A revízió jegyzőkönyve 22 kötet hiányát rögzítette, ezeket a példányokat a Gyűjteményszervezési Osztály törli az állományból.

A Keleti Gyűjteményben a tetőtéri raktár telítettsége miatt megkezdtek a folyóiratállomány egy részének kiküldését a Törökbálinti Raktárba. Sajnos az év folyamán nem sikerült megvalósítani azt a tervünket, hogy a Levéltár kiköltözése után egy területen, folytatólagosan kerüljön sor a Keleti Gyűjtemény anyagának tárolására.

4.6 Állományvédelem, kötészet

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály 2018-ban a Medveczky Könyvkötésztől és Bartha Veronika, könyvkötő-restaurátortól rendelte meg az állományába tartozó, főként 1945 előtt Magyarországon kiadott könyvek újrakötését illetve javítását. A két műhelyben összesen 219 db könyvet kötöttek és 1 db XVII. századi unikális folyóiratot restauráltak számunkra, nettó 756 090 Ft értékben. Ezen kívül egy más könyvtárból átkölcsönzött, erősen megrongálódott kötetet restauráltattunk.

Júniusban helyeztük üzembe törökbálinti raktárunkban az olaszországi Oracle cég által gyártott Depulvera automatikus könyvtisztító készüléket, ennek segítségével akár napi több száz kötet portalanítása végezhető el. Raktárosaink a kézi tisztítás, porszívózás mellett a páratartalmat is rendszeresen mérik a raktárakban, ennek értéke jellemzően 45 és 52% között mozog, nagy ingadozás nem tapasztalható.

Decemberben a Pre-Con Restaurátor Kft.-től megrendeltük a Nemzeti Casino megmaradt teljes könyv- és folyóiratgyűjteményének fertőtlenítését, mert a korábbi vizsgálat számos – né-hány esetben aktív – penészes darabot talált közöttük. A munka várhatóan 2019 februárjában ér véget.

A Keleti Gyűjteményben a Papirusz Bt. (Czigler Zsófia) veszélyeztetett könyv illetve folyóirat állományvédelmi fertőtlenítését és kötését végezte. (384 429 Ft). A FOKA Art Bt. 235 000 Ft értékben végzett restaurálási munkát. Az OSZK-val kötött megállapodás alapján 2018. november 20-án 27 arab, perzsa illetve török kéziratot és ősnymtatványt adtunk át restaurálásra az OSZK Restauráló és Kötészeti Osztálya számára. A nagy volumenű munkálatok befejezése 2019 első felében várható.

A Kézirattárban a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Restaurátor és Restaurátorképző Intézet tanulói ingyen restaurálták T 38–42, T 46–47, T 49–50 jelzetű kódextöredékeinket. A Kézirattár átadta restaurálásra az MTA Művészeti Gyűjteményének Jancsó Imre 730 tételből álló metszetgyűjteményét. A restaurálás után a metszetekből közös kiállítást rendezünk.

4.7 Reprográfiai szolgáltatások

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztályon 2018-ban 16 fénymásolási megrendelésre 608 másolat készült; elektronikus másolatokra 10 megrendelés érkezett, 431 felvétel készült, a bevétel nettó 17 000 Ft volt. Látogatóink készpénzfizetés ellenében a folyóirat-olvasóban kérhettek nyomtatást, ebből 66 000 Ft bevétel keletkezett (2017-ben 70 000 Ft).

A feltölthető másolókétyák használatára olvasóink 73 000 Ft-ot fizettek be, a kártyákkal fénymásolásra, nyomtatásra és ingyenes szkennelésre van lehetőség. Saját digitális fényképezőgép használatát 125 alkalommal engedélyeztük, egy-egy cikk vagy könyvrészlet felvételéhez. Az év végén olvasótermünkben elhelyeztünk egy új, Zeuschel zeta típusú önkiszolgáló szkennert, ami szintén díjmentesen használható.

Könyvtárunk új és régebbi kiadványait, valamint képeslapokat, ajándéktárgyakat is árusítottunk osztályunkon, az ebből származó nettó bevétel 296 000 Ft volt.

<i>Kézirattár</i>	
Digitális felvételek száma:	8771
Papíralapú másolatok száma:	3309
Elkezdődött a Széchenyi-gyűjtemény állományvédelmi célú digitalizálása, összesen 35 kötet (5836 fólió) került feldolgozásra.	

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény helyben is biztosít lehetőséget a reprográfiai igények azonnali kielégítésére, melyből nettó 349 225 Ft bevétel származott.

A Keleti Gyűjteményből származó kéziratok és könyvek szkenneléséből, illetve a Gyűjtemény által kiadott felhasználási engedélyekből külföldről 3 214 596 Ft bevétel folyt be a Könyvtár számlájára. Ez azonban csak a pénzbevételt jelenti, mert sok esetben – kiemelkedő szerzők, fontos kiadók esetében – a szokásos 1 tiszteletpéldányon kívül inkább általunk kiválasztott könyvek megküldését kértük az elkészítés, illetve az engedély ellentételezéseként.

A Keleti Gyűjteményben állományvédelmi digitalizálás is folyik. Zeuschel könyvszkennerünkön 2018 folyamán raktárosunk, egyéb feladatai mellett, legnagyobb számban a török kéziratok digitalizálását végezte. Ezen idő alatt 199 török kézirat teljes, nagyfelbontású szkennelése történt meg. Ezen kívül 27 mongol, 2 perzsa és 2 mandzsu kéziratot is digitalizált.

A Reprográfiai Szolgálat ugyanezen idő alatt részünkre 214 tibeti kézirat digitalizálását végezte el.

4.8 Elektronikus tartalomszolgáltatás, informatika

Katalogizálás informatikai támogatása

Év közben folyamatos volt a feldolgozással kapcsolatos „napi kérések” kiszolgálása: legyűjtések-, listák készítése, paraméter-táblák-, katalogizáló űrlapok és jogosultságok módosítása, segédanyagok készítése, csoportos rekord-módosítás, feltöltés (pl. Scheiber-levelezés) és törlés (ún. sta_del rekordok).

Elvégeztük az akadémiai köztestületi tagok feldolgozásához szükséges rendszer-beállításokat az authority-adatbázisban (MTA10).

A 2017-es „tesztsomag” rekordjait (1300 db) az év elején újraküldtük a WorldCat-ba. Ezen kívül az összes, WorldCat-ba beadott rekordunkba feltöltöttük az OCLC-rendszerzámot (035-ös mező). Majd a mezőt indexeltük.

A (rekatalogizálással létrehozott és egyéb, példányrekord nélkül előállított) bibliográfiai rekordok példányadatai alapján 27 495 db példányrekordot generáltunk automatikusan.

Az **Arany János projekt** keretében feldolgozott, 1440 db rekordot küldtünk a Petőfi Irodalmi Múzeumnak marc-xml formátumban.

A Gyűjteményszervezési Osztály kérésére példánykezeléssel kapcsolatos oktatást tartottunk az osztály munkatársainak.

Előzetes egyeztetések alapján a téli szünetben teljes újraindexelést végeztünk az adatbázisban. Az év végén elvégeztük az évváltáshoz kapcsolódó rendszerbeli feladatokat: leltári szám számláló, statisztikai mezők átállítása, 2019-es év érvényessé tétele a BIB-rekord 260\$c almezőjébe.

Részvétel a leltári munkafolyamatokban

Az év során folyamatosan részt vettünk a **leltári** munkafolyamatokat összehangoló bizottság ülésein. Felmértük a leltárhoz szükséges kapacitásokat, kijelöltük az egyes feladatok felelőseit és határidőit. Kialakítottuk a leltárral kapcsolatos rekat feldolgozás, ill. selejtezés rendszerbeli feltételeit (BAS, 852, trigger használata). Informatikai támogatást nyújtottunk a teszt-leltár, ill. a segédkönyvtári állomány leltározásánál: elvégeztük a szükséges rendszer-beállításokat, használatra előkészítettük a leltározó eszközöket, a beolvasásokról napi mentéseket végeztünk. A leltár bejezése után elkészítettük a kiértékeléseket, hiány- és hibalistákat állítottunk elő, amelyeket megküldtünk az Olvasószolgálat munkatársainak. A javításokhoz útmutatókat készítettünk. A véglegesen hiányzó példányrekordokba betettük az LH (Leltárnál hiányzik) feldolgozási státust.

Részvétel a szolgáltatás-fejlesztésben

Az Ex Libris-szel és az Üzemeltetési Osztállyal együttműködve elvégeztük az **Aleph 23**-as verzióra történő upgrade-jét. Az átállás után jelentkező problémákat az Ex Libris közreműködésével rövid időn elhárítottuk.

Az év folyamán rendszeresen végeztük az **olvasótermi kölcsönzések** automatikus meghosszabbítását. Olvasószolgálati igények alapján többször is módosítottuk az olvasótermi kölcsönzésre vonatkozó rendszerbeállításokat. Az elmúlt évben több ütemben is foglalkoztunk az **online raktári kérés** rendszerének kialakításáról. Ennek során – folyamatos egyeztetésben az Olvasószolgálat munkatársaival - elvégeztük a szükséges konfigurálási feladatokat, a kérelmek formátumának véglegesítését, a nyomtatási teszteléseket, automatizáltuk a kapcsolódó szervizes legyűjtést. A raktárból történő kiszolgálás megbízhatóvá tétele érdekében, az összes raktári szám tartományban¹ ellenőriztük és szükség esetén javítottuk, pótoltuk a gyűjteményi kódokat (GEN – Belső raktár, DEP- Külső raktár).

Részt vettünk a könyvtárban rendezett **GDPR** továbbképzésen. A Kölcsönzési modulban létrehoztuk, ill. módosítottuk a GDPR-nak megfelelő beiratkozási nyilatkozatokat. A kliensen mezőnév változtatásokat végeztünk az egyértelműbb adatrögzítés elősegítésére.

Összegyűjtöttük és továbbítottuk a hazai Aleph-es könyvtárak **statisztikai** igényeit az Ex Libris felé. Az elkészült legyűjtéseket ellenőriztük, szükség esetén módosításokat kértünk.

---

1 Kivétel az ún. Régi szakok. Az ezekben történő javítás egyedi módszertant igényel, amelyet osztályközi együttműködésben fogunk kidolgozni.

Digitalizálás

A Digitalizáló műhely legnagyobb feladata – a mindennapi olvasói megrendelések mellett – 2018-ban az Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében őrzött Arany János gyűjtemény szkennelése volt.

Emellett az MTA INFRA pályázat támogatásának köszönhetően elkészült 1378 folyóirat füzet, 552 kötet könyv és 1457 mikrofilmen tárolt dokumentum digitalizált példánya, valamint a Lukács György hagyatékában található kéziratok és a filozófus levelezése is.

DOI regisztráció

A DOI (digital object identifier) online tartalmak azonosítására szolgáló egyedi azonosító, melyet regisztrálunk folyóiratokhoz, könyvekhez, könyvfejezetekhez, PhD dolgozatokhoz és kutatási adatokhoz. Az MTA KIK két ügynökség segítségével kínálja a szolgáltatást: a DataCite és a CrossRef csatlakozott partnere.

A CrossRef ügynökségnél regisztrálható DOI-val 147 partnert szolgáltatunk ki 2018-ban, a DataCite-nál regisztrálható DOI-val 80-t. Az év folyamán összesen 2258 DOI-t regisztráltunk a DataCite rendszerébe, 3758-t pedig a CrossRef-nél.

MATARKA és MTMT feldolgozás

Az MTA KIK részt vesz a MATARKA folyóirat tartalomjegyzék kereső szolgáltatás építésében, 4 kolléga végzi 9 folyóirat feldolgozását. A létrehozott rekordokban szerepeltetjük a REAL-J repozitóriumban tárolt teljes szövegű, elektronikus példányra mutató linket.

2018-ban 1472 db rekord került be az MTMT-be az MTA KFB vagy NKA támogatás, DOI regisztráció, ill. önkéntes csatlakozás kapcsán.

4.8.1 Számítógépes referenz szolgáltatás

A térítéses szolgáltatás keretében idézettség figyelést, impakt faktor listák összeállítását vállaljuk, valamint a kutatók publikációs listájának és ezek hivatkozásainak integrálását a Magyar Tudományos Művek Tárába (www.mtmt.hu). Emellett tájékoztatást és segítséget nyújtunk a könyvtár repozitóriumának (REAL) használatával kapcsolatban.

A szolgáltatás alapvető forrásai továbbra is a Web of Science és a Scopus nemzetközi adatbázisok.

2018-ban 6 ügyfelünk volt, az általuk megrendelt szolgáltatásokra 20 óra munkaidőt fordítottunk, valamint 18 fő számára egyszerű kérdésekről telefonon, e-mailben és személyesen is adtunk felvilágosítást.

4.8.2 Web-OPAC, Primo, SFX

2018-ban a Web-OPAC-ban 197.630 tranzakciót indítottak külső IP-címekről ugyanezen szám belső IP-címekekről 61.137 volt.² Összesen 258.767 elérést regisztráltunk.

---

2 A nagyságrendi eltérés a 2017-es adatokhoz (38.638 külső, ill. 13.177 beleső elérés) képest, abból adódik, hogy a tavalyi év folyamán áttértünk egy új számítási módszerre, amely során web-opac használat esetében nem a munkamenetet (session) vesszük alapul, hanem a tényleges felhasználói műveletet (tranzakció). Emellett a távoli elérések már tartalmazzák a Z39.50 protokollon keresztül történő lekérdezések számát is.

Ezt az új statisztikai módszertant alkalmazza az „alephes” könyvtárak kérésére készült új, Ex Libris által készített statisztikai gyűjtés is.

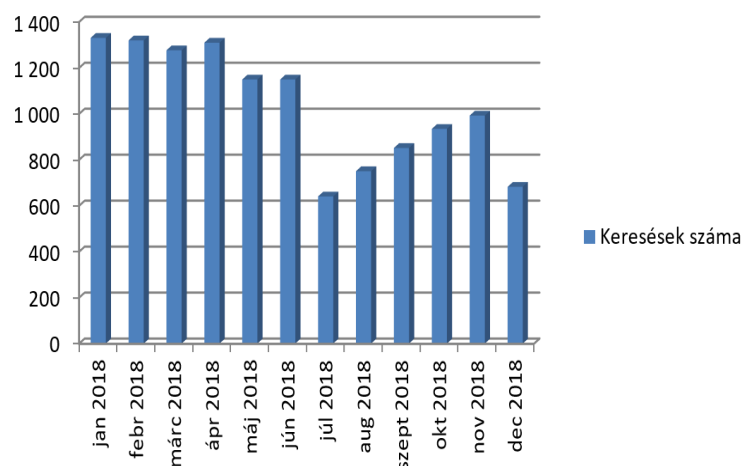
Művelet típus	Összes elérés	Belső elérés	Külső elérés
Több mezős keresés	146	9	137
Egyszerű keresés	9026	2032	6994
CCL keresés	1583	246	1337
Összetett keresés	4139	838	3301
Több adatbázis keresés	110780	22214	77466
Szűkített keresés	185	19	166
Olvasójegyem	1808	224	1584
Webopac segítség	90	14	76
Böngészés	39185	24238	14947
Z39.50 keresés	90155		90155
Mentés	1670	203	1467
Összesen	258767	61137	197630

Tranzakciók száma Web-Opac-ban művelettypusonként

Ezen kívül 2669 esetben végeztek olvasóink kölcsönzéshez kapcsolódó műveleteket.

Művelettypus	Tranzakció száma
Hosszabbítás	497
Előjegyzés (elérhető példányra)	156
Előjegyzés (elérhető címre)	2006
Előjegyzés (nem elérhető példányra)	2
Előjegyzés (nem elérhető címre)	8
Összesen	2669

Az elmúlt évben is folyamatos volt a **Primo** felületén a hírblokk aktualizálása. A 2018-as évben a rendszerben 12.381 keresést regisztráltunk.³

Keresések száma a Primo-ban havi bontás szerint

3 Primo esetében szintén áttértünk a munkamenet számolásáról a tranzakciók összegzésére.

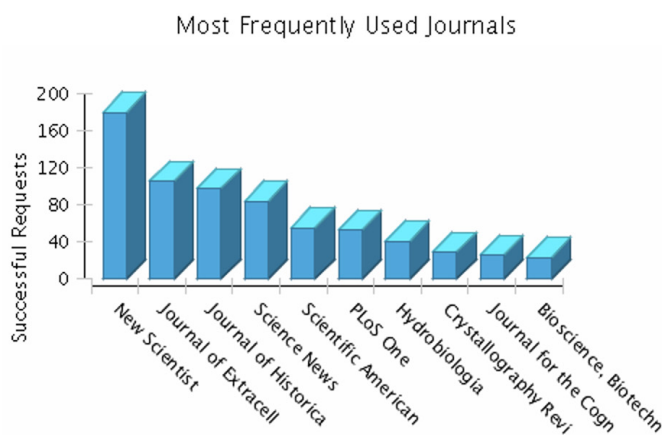
A fejlesztésekben már elsősorban a New UI-ra koncentráltunk. Az új verzió elindításához folyamatosan tanulmányoztuk a Primo-dokumentációt, több ízben is egyeztető megbeszélést tartottunk az Olvasószolgálati Osztály valamint az Ex Libris munkatársaival. Olvasószolgálati igények alapján átalakítottuk a nyitóoldal szerkezetét, implementáltuk a WordPress REST API kommunikációját (automatikus hírvétel), elkészítettük az új dokumentum-előkészítési illetve előjegyzési űrlapokat. Új facettát (Forrás) hoztunk létre a rendszerben. A fejlesztések révén lehetővé vált a névalakok kereshetősége a Böngésző listában.

Az SFX-rendszeren keresztül **64.517** db teljes szövegű folyóirat, ill. **16.367** teljes szövegű könyv érhető el. Az SFX-ben mérhető keresések száma **71.893** volt 2018-ban, amelyek döntő többsége könyvtáron kívüli megkeresés volt.

Az őszi folyamán átálltunk az SFX új kereső-felületére. A keresőfelület design-ját az új Primo nyitóoldalához igazítottuk. Primo oldalon módosítottuk a keresőfelületre mutató linkeket. Nyomatott kurrens folyóiratokat elérését tettük lehetővé az SFX keresztül (880 cím hozzáadása DataLoader használatával, ISSN alapján). Folyamatosan végeztük az SFX KB aktuális update-jét.

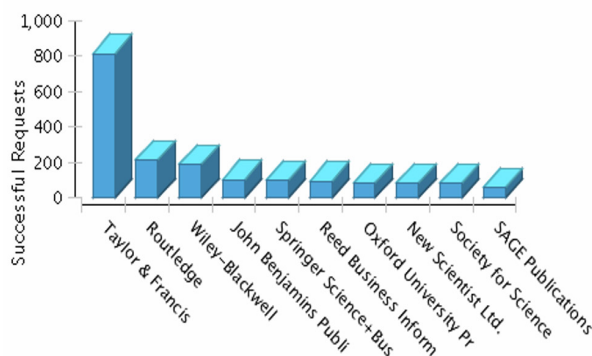
A 2018-as évben a három leggyakrabban használt folyóirat a sikeres kérések tekintetében a *New Scientist* (180 kérés), a *Journal of Extracellular Vesicles* (106 kérés) és a *Journal of Historical Pragmatics* (98 kérés) voltak.

2018-ban leggyakrabban használt elektronikus folyóiratok SFX-ben

Kiadói vonatkozásban a tavalyi évben a *Taylor&Francis* (813 kérés), a *Routledge* (213 kérés) valamint a *Wiley-Blackwell* (190 kérés) folyóiratai voltak a legnépszerűbbek.

Journal Publishers with the Greatest Number of Requests

2018-ban legnépszerűbb kiadók SFX-ben

4.8.3 REAL repozitórium

Repozitóriumi gyűjteményeink tovább gyarapodtak a könyvtár digitalizálási projektjeinek, valamint a pályázati támogatások és a DOI regisztráció kapcsán egyre nagyobb számú partnerünknek köszönhetően. Ezáltal az MTA reformkori kiadványainak szinte teljes korpusza már rendelkezésre áll a REAL-EOD-ban és a régi akadémiai folyóiratok is szinte mind olvashatóak a REAL-J-ben.

2018-ban 4995 regisztrált felhasználója volt a REAL-nak, a letöltések száma 63.567 alkalom.

A repozitórium gyűjteményeinek gyarapodása 2018-ban

Repozitórium	2018-ban bekerült rekord (db)	Összes rekord	Leírás
REAL	10676	69189	A gyűjtemény a kutatók által beküldött tudományos közleményeket, az OTKA/NKFIH-hoz benyújtott kutatási jelentéseket, valamint a DOI regisztráció kapcsán beküldött fájlokat tartalmazza
REAL-J	951	11908	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből, az MTA KFB által támogatott orgánumok beszolgáltatásából, és a DOI regisztráció kapcsán beküldött fájlokat tartalmazza
REAL-EOD	1447	7379	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből, az MTA KFB által támogatott orgánumok beszolgáltatásából származó fájlokat tartalmazza
REAL-d	62	953	A gyűjtemény az MTA doktora cím kapcsán létrejövő pályázati dokumentációt tartalmazza
REAL-PhD	170	603	A gyűjtemény a KPA adatbázisba feltöltött, valamint az MTA KIK-vel együttműködési megállapodást kötött egyetemek/főiskolák által feltöltött doktori dolgozatokat tartalmazza
REAL-R	61	776	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből származó fájlokat tartalmazza
REAL-MS	5743	21210	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből származó fájlokat tartalmazza

A Kézirattár 7 dokumentumot (2545 felvétel) töltött fel a REAL-ba (PDF-készítés, címleírás, szerverre feltöltés).

4.8.4 Informatika

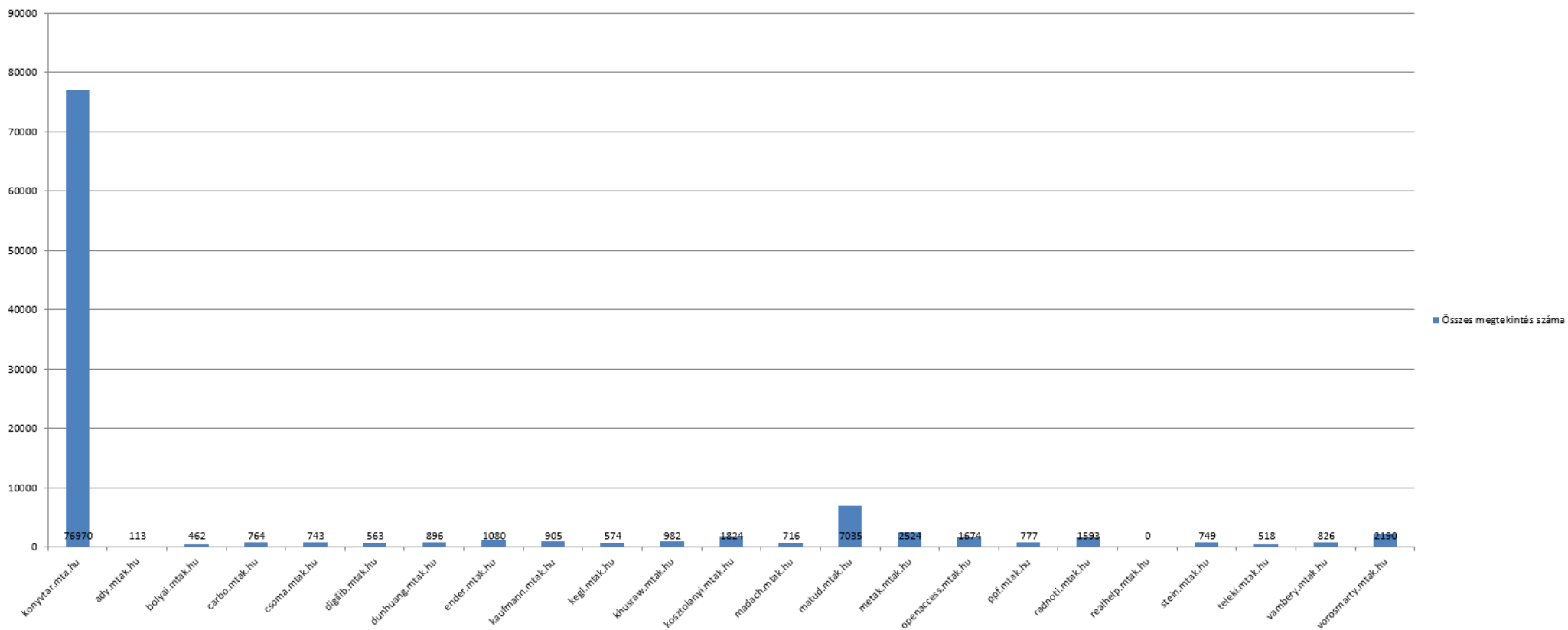
Informatikai rendszerünket az év során egy adatmentés-tárolóegységgel és újabb szerverekkel bővítettük. Az egyik szerver a kiszolgálófürtbe került be, a másik az adatmentéseket szolgálja majd. Frissítettük a szervereknél használt VMware és Veeam szoftvereket. Olvasótermi használatra felhasználóbarát digitalizáló berendezést szereztünk be, és az 1. emeleten megújítottuk a vezetékes hálózatot.

4.8.5 Tematikus digitális tartalmak statisztikája

A könyvtár honlapjainak látogatási adatai (az EISZ, az MTMT és a TTO honlapjai nélkül)

Összes megtekintés száma

5. Speciális szolgáltatás: tudományelemzés és tudománypolitikai tevékenység

A tárgyévben végzett tevékenység legfontosabb eredményei

Kutatásértékelési és tudományelemzési tevékenység, ill. szolgáltatások az MTA döntéshozatali fórumai és beszámolóí számára (rendszeres, kiemelt elemei az alábbiak)

- Az MTA 2014-17-es tudományos tevékenységének elemzése és értékelése (szakmai jelentések formájában)
  - Az MTA tárgyévi közgyűlése (Közgyűlési Beszámoló),
  - Az MTA tárgyévi kormánybeszámolója (MTA Kormánybeszámoló).
  - Az MTA Országgyűlési Beszámolója részére.

A vonatkozó jelentéseket az MTA Közgyűlése, illetve az AKT megtárgyalta és elfogadta/ jóváhagyta (2017. május). A közgyűlési jelentéseket az alábbi, TTO honlapján elérhető dokumentum foglalja össze: *Az MTA-kutatóhálózat tudományos teljesítményének szerkezeti jellemzői 2017. Készült az MTA 2018. évi Közgyűlése és az MTA Kormánybeszámolója háttéranyagaként, 2018. április.* A Kormány- és Országgyűlési Beszámoló háttéranyagai a vonatkozó két MTA-jelentés részét képezik. A TTO ugyancsak közreműködött a tárgyévi közgyűlési beszámoló költségvetési fejezeteinek elkészítésében.

- Az MTA-kutatóhálózat teljesítményarányos Open Access támogatási rendszerének kidolgozása, modellszámítások végzése az MTA Publikációs Elnöki Bizottsága számára
- Rendszeres együttműködés az MTA Nemzetközi Főosztályával, háttéranyagok készítése a hazai nemzetközi tudományos együttműködések szerkezetéről

Nemzetközi együttműködések

Az MTA KIK TTO a Leuven-i Egyetem Kutatásmonitoring Centrumával (ECOOM KU Leuven) közösen megalakította a „tudomány szerkezete és rendszertana” nemzetközi kutatócsoportot, amelynek alapvető célkitűzése a tudománymetria három korszerű kutatási irányának közös művelése: (1) bibliometriai módszerek fejlesztése a tudományos információszolgáltatás számára (2) bibliometriai alapú tudományklasszifikációs és tudományrendszertani modellek ill., (3) a tudományteréképezés új módszereinek kutatása. A Leuven-i kutatási centrum nemzetközi szinten meghatározó szerepet tölt be a tudománymetria területén.

Ipar-akadémia kapcsolatok, szerződéses kutatások

A TTO módszertani és tudásbázisa a piaci szereplőkkel való sikeres együttműködésben, ill. szerződéses kutatások és szolgáltatások formájában is alkalmazhatónak bizonyult. Ennek példája a Scitec Nutrition nevű cég kutatóintézetével (Scitec Institute) 2018 folyamán kötött együttműködés, ill. stratégiai partnerség. A TTO szerepe a termékfejlesztéshez alapot adó sporttáplálkozás-tudományi tudományos kibocsátás feldolgozása, elemzése, irányainak és trendjeinek azonosítása, és kommunikációja a cég számára. Az együttműködési modellt az osztály a következő periódusban további piaci partnerekre is tervezi kiterjeszteni, ill. a szerződéses kutatásokon túl közös pályázatokban kamatoztatni.

Nemzetközi és hazai projektek pályázatok

Tárgyévben az alábbi projekt- és pályázati tevékenység, ill. finanszírozott projektek keretében zajló szakmai együttműködések valósultak meg

- IMPACT-EV (FP7)
  - 2018 első negyedében sikeresen lezárult a TTO részvételével zajló uniós konzorciális projekt (2014–2017).
- OTKA-pályázat, ill. projekt
  - 2015-ben elnyert konzorciális OTKA-projekt (Karriermodellek és karrierépítés a kutatás-fejlesztésben, futamidő: 2016–2019, partnerek: ELTE, MTA TK) második évének teljesítése.
- MTA Életpálya Monitor
  - A programhoz nyújtott MTA-támogatás támogatás 2015-ben beépült a KIK költségvetésébe (folyamatos feladat). 2016-ban folytatódott a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Program vizsgálata:
  - Tárgyévben elkészült a megelőző munkaszakaszokban felépített „Bolyai-adatbázis” magas szintű elemzése, ill. az eredmények tanulmány formájában való összegzése.
  - Elkészült az MTA által kezdeményezett fiatal kutatói felmérés, ill. a Bolyai felmérés összehasonlítása.
  - Az MTA szervezésében zajlott „Bolyai Nap” keretében Soós Sándor bemutatta a Bolyai Ösztöndíj program hatásvizsgálatának eredményeit.
- COST-programok. Tárgyévben a folytatódott a TTO részvétele az alábbi COST-programban:
  - Az ENRESSH (European Network for Research Evaluation in the Social Sciences and the Humanities) európai COST-programmal való együttműködés keretében a megelőző évben a TTO előállította az MTMT-ben jegyzett hazai társadalom- és humántudományi bibliográfia igényelt indikátorait. Tárgyévben megjelent a projekt nyomán elkészült rangos nemzetközi publikáció a Research Evaluation c. vezető nemzetközi folyóiratban (1. a tételes listát). Az TTO munkatársai továbbá az ENRESSH keretében, Antwerpenben rendezett konferencián mutatták be a projekthez kapcsolódó saját eredményeiket (1. a tételes listát).

EISZ-TTO együttműködési program

- Az EISZ Programtanács 2015. októberében elfogadta az EISZ stratégiáját és feladatait, amelynek része az MTA TTO-val való szakmai együttműködés kialakítása, fenntartása. A tárgyévi együttműködés kiemelt feladatai az alábbiak voltak:
  - Szakmai anyagok készítése Programtanács-előterjesztésekhez (nemzetközi idézettségi adatbázisok, kutatásértékelési szolgáltatások értékelése, szakmai véleményezése)
  - Szakmai szakinformációs előadások (1. a mellékelt tételek listáját).
  - A TTO adatokat, ill. szakmai háttéranyagokat biztosított az EISZ munkafolyamatokhoz.
  - NKFIH-támogatásával zajló Compass+ projektben a TTO számos szakmai részfeladat tervezését, kivitelezését végzi (adatstruktúra, intézményi hozzárendelések, tudományometriai mérőszámok rendszerének kialakítása)
  - Soós Sándor felkért előadóként vett részt az EISZ és a SKS által közösen megrendezett magas rangú nemzetközi konferencián (Open Science konferenciasorozat, Budapest, 1. a tételes listát).

MTMT-hatásvizsgálatok és értékelés-korszerűsítő feladatkörök

- Az MTMT 2017-ben készült és hatályba lépett új működési szabályzata értelmében a TTO alapvető feldolgozási, elemzési és szakinformációs feladatköröket lát el az MTMT-szolgáltatások keretében. Megalakult az MTMT Tudományometriai Szakbizottsága, amelynek elnöke a TTO osztályvezetője, feladata pedig a korszerű tudományometriai, ill. értékelési ismeretek biztosítása és megjelenítése az MTMT döntéshozói számára. Tárgyévben sor került a Szakbizottság éves üléseire, ezek eredményeit az MTMT vonatkozó beszámolóiban tartalmazzák.

- Az MTMT kutatásértékelési szolgáltatásainak korszerűsítése céljából végzett munkák köréből tárgyévben az alábbiak emelendők ki.
  - Folytatódtak a tudományterületi osztályozás, speciálisan a Frascati-rendszer bevezetésének hatásvizsgálatai (eredményeit az MTMT Tudományos Tanácsának ill. Koordinációs Testületének tájékoztató-sára készült tanulmányok foglalják össze)
  - Részvétel az MTMT és a Doktori Tanács között zajló egyeztetési folyamatban

Fiatal kutató alkalmazása

• Kiss Anna fiatal kutató 2018. februárjában kezdte meg munkáját az MTA KIK Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztályán. Az év folyamán sikeres kutatómunkát folytatott a publikációs stratégiák és kutatói életpályák témakörében amelynek eredményeit két rangos nemzetközi eseményen is bemutatta (STI 2018, Leiden; Workshop on national bibliographic databases, Antwerpen, 2018). Kiemelkedő szerepet töltött be továbbá az Könyvtár ipari együttműködéseinek alakításában, a Scitec Intituttal közös stratégiai partnerség létrehozásában.

Oktatás, szakmai tájékoztatás, szaktanácsadás

A TTO alapfeladatainak megfelelően tárgyévben számos hazai felsőoktatási intézményében, ill. nemzetközi fórumokon tartott oktatási, szakmai tájékoztatási célú előadásokat:

- Meghívásos, felkéréses szakmai előadások és konzultációk (a részletes listát a melléklet tartalmazza)
- Szakértői részvétel és előadások nemzetközi rendezvényeken (a részletes listát a melléklet tartalmazza)

Kutatási, kutatási disszemináció, kutatási együttműködés

- Rangos publikációk vezető folyóiratokban (l. a mellékelt tételes listát)
- Plenáris előadások hazai konferenciákon, meghívásos előadások nemzetközi szakmai fórumokon (l. a mellékelt tételes listát)
- A hazai akadémiaiak szféra számára elemzések
- Nemzetközi tudományos konferenciák (referált cikkek): (l. a mellékelt, tételes listát).

Kiemelt -jelentések , tanulmányok és információszolgáltatás az MTA, ill. országos döntéshozatali fórumai számára, 2018

- Az MTA-kutatóhálózat tudományos teljesítményének szerkezeti jellemzői – 2017. A Web of Science és a Scopus alapján. Az akadémiai kutatóhálózat tudományos teljesítményének szerkezeti jellemzőit bemutató elemzés. Készült az MTA Közgyűlési Beszámolója és az MTA Kormánybeszámolója háttéranyagaként. 2018. május.
- Az MTA-kutatóhálózat kiegészítő OA-támogatásának teljesítményarányos felosztása. Háttéranyag a MTA Publikációs Elnöki Bizottsága számára, 2018. október.
- A szakterületi kategorizáció és a Frascati-rendszer alkalmazása az MTMT-ben (hatáselemzés). Búvított tanulmány, készült az MTMT Tudományos Tanácsának tájékoztatása céljából.
- A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj nyerteseinek életpályája és a támogatás megítélése. Kutatási jelentés. Készült az MTA Életpálya Monitor program keretében, 2018. június.

6. Országos programok

6.1 Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)

Az MTMT Osztály három kiemelt feladata 2018-ban:

- a. Az MTMT rendszer (MyCite) folyamatos (7/24) üzemi szolgáltatásainak a biztosítása, és a kapcsolódó szupport és felhasználói támogatás.
- b. Az MTA 2019-es akadémikusválasztás kiszolgálása az MTMT-ből a jelöltek publikációs és idézettségi adataival.
- c. Az MTMT új szoftverének (MyCite2) bevezetése: tesztelés, adminisztrátorok intenzív oktatása, a biztonságos átállás és üzemeltetés infrastrukturális és szervezési feladatainak ellátása.

Az MTMT továbbfejlesztési és üzemeltetési költségeinek előteremtése a TÁMOP projekt lezárása után továbbra is csak pályázati forrásokból volt lehetséges, amit az NKFIH és az EMMI biztosított (140 Mft). Az év folyamán az MTA vezetése olyan döntést hozott az MTMT fenntartásával kapcsolatban, amely szerint az MTMT működtetéséért a KIK MTMT Osztálya, valamint a SZTAKI DSD Osztálya és HBIT Osztálya közösen felel, és a forrásokból is együttesen részesül egy új megállapodásban rögzítettek alapján.

2018-ban is TÁMOP fenntartási, illetve NKFI és EMMI pályázati beszámolókat kellett benyújtani. A projektbeszámolók során megállapították, hogy szabálytalanság nem történt.

A 2018-as év során folyamatos volt az adatszolgáltatás, ellenőrzés és hitelesítés, kiemelten:

- a. MTA Kutatóhálózati éves jelentés (Kutatóintézetek és Támogatott Kutató Csoportok – TKCs) elkészítéséhez.
- b. MTA nagydoktori pályázatok ellenőrzése: 2018-ban 77 beadott pályázat keletkezett az ellenőrzésünket követően (2017-ben 19 db, 2018-ban 58 db indított eljárás). 2017-ből összesen 20 pályázó ellenőrzési teendője húzódott át 2018-ra (1 db még nincs beadva), 2018-ban pedig az év folyamán 84 új pályázatra jelentkezés történt. Az MTMT2-re átállás, majd az akadémikus ellenőrzés prioritásai miatt 2018-ban a fennmaradó szeptember-december időszakban 26 pályázó szeretne volna megkezdeni a folyamatot, az ő anyagaiknak ellenőrzése áthúzódott 2019. évre.
- c. Akadémikus jelölés: 28 rendes jelölt, 111 levelező jelölt és 37 külső jelölt ellenőrzése történt meg. A jelöltek ellenőrzése az MTMT1 felületén 2018. október 1. után kezdődött, előbb az intézményi adminisztrátorok, majd a központi adminisztrátorok körében, végül a jelöltekkel egyeztetve a központi adminisztrátorok zárták le az ellenőrzés folyamatát (utóbbi fázis 2019 január elejére maradt). A jelöltek adatainak ellenőrzése és korrekciója az MTMT1-ben történt, és a korábbi akadémikusválasztásokhoz hasonlóan ki lett fejlesztve a 2019-es tagjelöltek publikációs és idézettségi adatait összesítő webes felület is.

2018-ban az MTA elnökének 3/2017. (II. 24.) számú határozata a nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetésének rendjéről értelmében felálltak és megkezdték munkájukat az irányító testületeket – MTMT Tudományos Tanács és MTMT Koordinációs Testület – támogató szakbizottságok: Bibliográfiai Szakbizottság, Informatikai Szakbizottság, Repozitóriumminősítő Szakbizottság, Tudományometriai Szakbizottság.

A 2018-as év folyamán az MTMT központi adminisztráció gyakorlatilag folyamatosan tesztelte az új szoftvert. A tesztekben több alkalommal vettek rész szélesebb körben is intézményi MTMT adminisztrátorok. Emellett a szoftver kezdetektől tesztelő cég, a FrontEndArt is folyamatosan tesztelte a rendszer minőségét és biztonságos működését.

A szoftverfejlesztés mellett megtörtént a rendszer infrastruktúrájának bővítése és átalakítása az új szoftver optimális működése érdekében.

Végül az MTMT leállítására 2018. október elsején került sor, október folyamán az adatbázis csak olvasható állapotban volt, és az MTMT2 2018. november 1-én indult el. A rendszer bevezetésével együtt az MTMT portál is megújult.

A 2018-as év során 71 alkalommal rendeztünk MTMT adminisztrátor konzultációt, melyeken az összességében 1199 fő vett részt. A konzultációk között öt országos rendezvényt a NIIF videó konferencia rendszerén közvetítettünk és archiváltunk is. A felvételek felkerültek az MTMT saját YouTube csatornájára és az MTMT portálon keresztül érhetőek el. A éves konzultációk sorát a Networkshop konferencia keretében tartott MTMT tutoriál nyitotta meg.

Az új szoftver bevezetésével párhuzamosan sor került az MTMT2 szoftverére épülő ún. kisprojektek megvalósítására is: e-learning rendszer illesztése és szerzői tananyagok létrehozása (L. Frigate Consulting vezetői Tanácsadó BT.); bibliográfia-készítő eszköz (FrontEndArt Kft.); az Open Access jelölés szinkronizálása a Debreceni Egyetem elektronikus Archívum (DEA) és az MTMT között (UD Infopark Nonprofit Kft.).

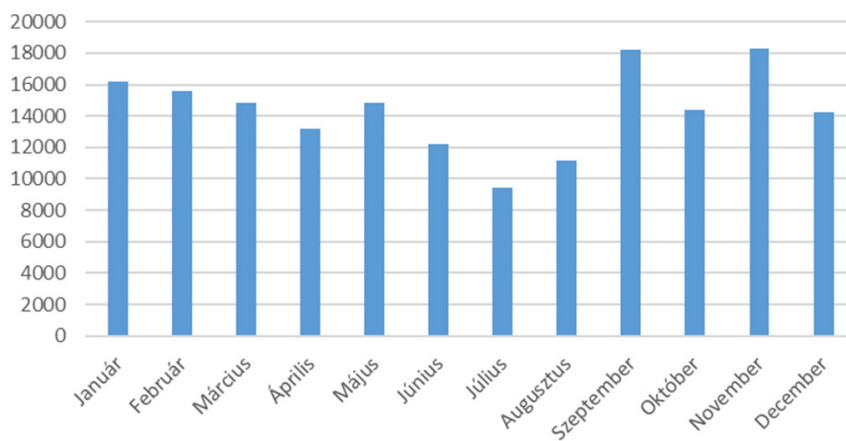
MTMT adatbázis statisztika (2018.01.01. – 2018.12.31.)	
Felhasználók	62 296
Szerzők	59 234
Adminisztrátorok	3 062
Közlemények	1 864 044
Cikkek	858 763
Könyvek	191 493
Könyvfejezetek	401 198
Szabadalmak	6 514
Disszertációk	18 406
Egyéb művek*	387 670
Idézetek összesen**	6 514 106
Független idézetek	5 207 554
Függő idézetek	1 119 678
Nem vizsgált idézetek	186 874
Teljes tudományos mű	1 158 810
Teljes tudományos mű idézői	6 314 637
Teljes tudományos mű független idézői	5 038 125
Teljes tudományos művek aránya (%)	62,17

* Az MTMT1-statisztikában csak az „Egyéb típusba” sorolt műveket tartalmazta, most mind az 5, nem kiemelt közlemény típusba sorolt művek benne vannak

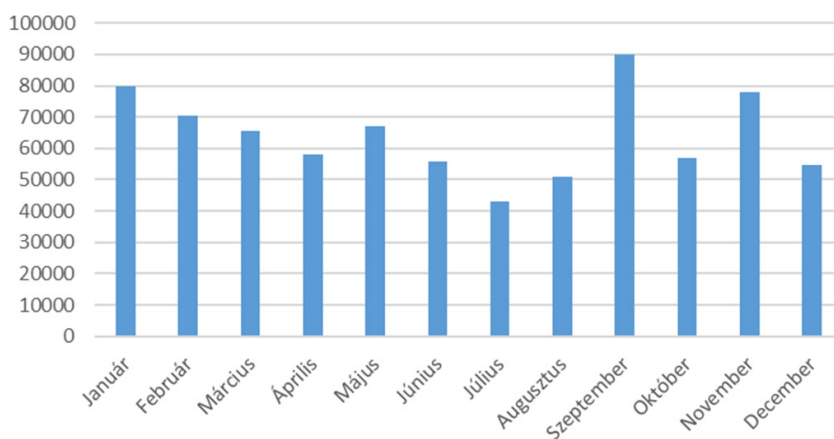
** Idézetek összesen az MTMT1-statisztikában a törölt közleményekhez tartozó idézeteket is beleszámolta

MTMT Portál statisztika - 2018¹

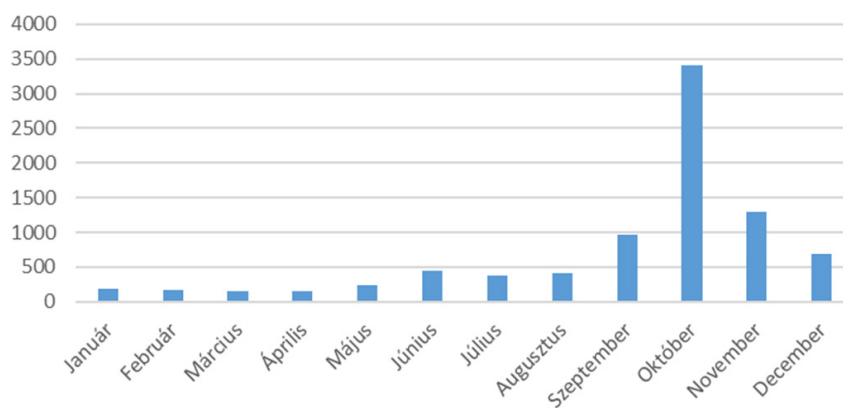
MTMT portál egyedi felhasználók száma, 2018

MTMT portál oldalmegtekintések száma, 2018.

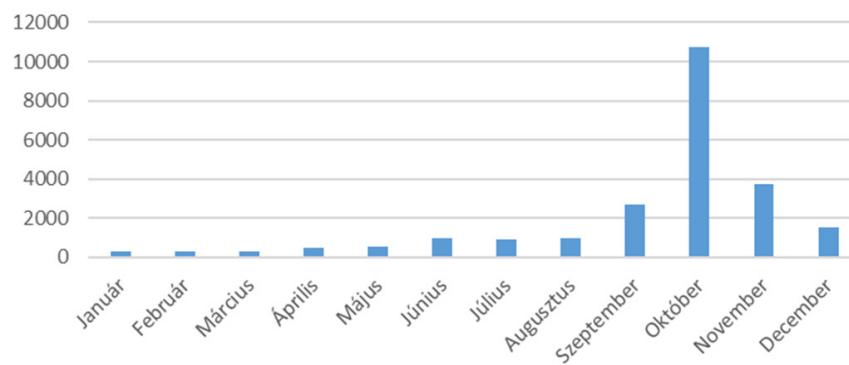

MTMT átállás portál egyedi felhasználók száma, 2018

1 MTMT portál használati statisztikái a Google Analytics programmal készültek

MTMT2 átállás protál oldalmegtekintések száma, 2018.

6.2 Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program

Előzmények

Az EISZ Nemzeti Program tevékenysége és stratégiai céljai:

a) Tudományos tartalomszolgáltatás a hazai felsőoktatásban és nonprofit kutatásban résztvevők számára

A program a hazai felsőoktatásban és nonprofit kutatásban résztvevők számára nyújt hozzáférést elektronikus tudományos tartalmakhoz, un. nemzeti licenc vásárlásával. A résztvevő intézmények, mint előfizetői kör, önrész fizetésével hozzájárulnak az EISZ Nemzeti Programban való részvételükhöz, továbbá az adatbázisok felhasználási jogainak megszerzési költségeihez való hozzájárulással segítik a program megvalósítását.

b) Közművelődési feladatok ellátása az előfizetői kör tagjai, a hazai közgyűjtemények, megyei könyvtárak és levéltárak, valamint a határainkon túli közintézmények magyar állománnyal rendelkező nyilvános könyvtárai számára

A program az előfizetői kör tagjai, a hazai közgyűjtemények, megyei könyvtárak és levéltárak, valamint a határainkon túli közintézmények magyar állománnyal rendelkező nyilvános könyvtárai számára nyújt hozzáférést magyar nyelvű tudományos, művelődéstörténeti és helytörténeti elektronikus tartalmakhoz, az információhoz való egyenlő hozzáférés érdekében és a digitalizált magyar kulturális örökség hozzáférhetővé tétele céljából. A digitális tartalmakhoz az intézmények térítésmentesen férnek hozzá.

Az EISZ Titkárság feladata a nemzeti program operatív működtetése:

- Nemzetközi és hazai szakirodalmi adatbázisok nemzeti licenceinek ügyintézése, központosított közbeszerzési eljárások lefolytatása
- Kapcsolattartás a kiadókkal
- Kapcsolattartás a hazai előfizetőkkel
- Hazai szervezetek szakmai támogatása
- Részvétel hazai és nemzetközi szakmai szervezetek munkájában

Az EISZ működésének jogi alapját az 1079/2012.(III.28) sz. kormányhatározat adja. A nemzeti program költségvetése a költségvetési törvény szerint, az MTA fejezetén belül, az MTA Könyvtár és Információs Központ címéhez rendelve, önálló alcímen jelenik meg. A tudományos tartalmak országos szintű gyarapításához szükséges licenc szerződések megkötése minden esetben a hatályos közbeszerzési törvény szerint történik.

Az EISZ központi, NKFIH által biztosított költségvetési kerete 1 950 000 000 forint, amely az ED_18-1-2018-0005. számú támogatási szerződés alapján 2018. április 6-án érkezett az MTA KIK bankszámlájára.

2018-ban az EISZ Nemzeti Program új koncepció alapján szervezte meg és látta el operatív feladatait. Figyelemmel a hazai kutatói közösség és a felsőoktatási szféra igényeire, integrálva a tagintézmények elvárásait, és igazodva a tudományos kommunikációban zajló paradigmaváltáshoz és a legkorszerűbb nemzetközi trendekhez, a Titkárság tevékenysége a következő kiemelkedő stratégiai célokra összpontosult:

- A. az Open Access kezdeményezés gyakorlati térnyerésének elősegítése
- B. korszerű, felhasználóbarát és intézményre szabott szolgáltatások bevezetése
- C. közművelődési feladatok ellátása

Adatok az EISZ 2018. évi működéséről

I. Az előfizetői kör

Tagintézményeink száma 2018-ben meghaladta a 215-öt. Az EISZ szolgáltatásainak felhasználói:

266 000 egyetemi hallgató

18 000 felsőoktatási oktató és kutató

8000 kutatóintézeti munkatárs, muzeológus

5000 orvos, kórházi munkatárs

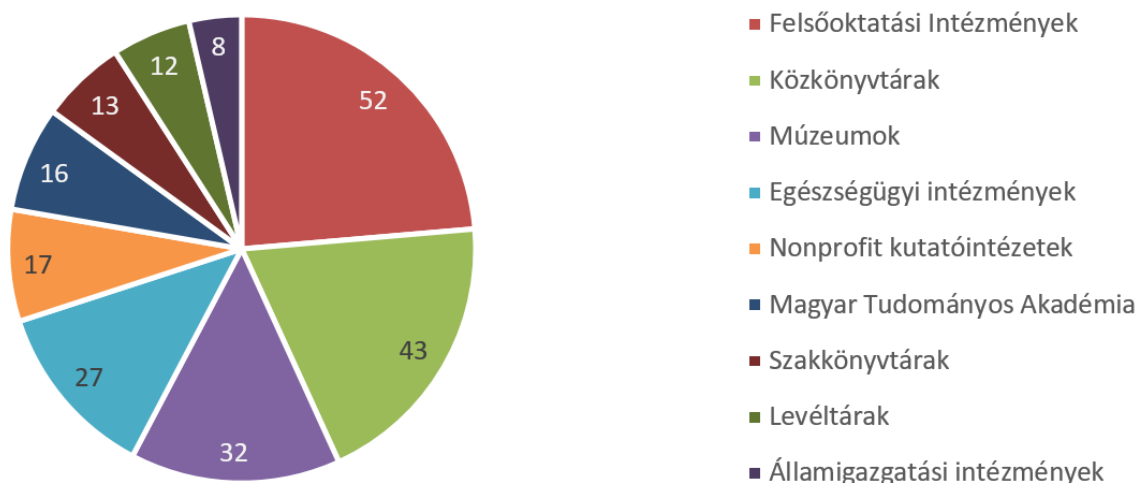
325 000 közkönyvtári, 10 000 levéltári felhasználó

Határainkon túli intézményeknél több mint 5000 felhasználó

Az előfizetői kör tovább bővült, sok kisebb intézmény jelentkezett a minőségi magyar szakirodalmi forrásokhoz való kedvezményes hozzáférés lehetősége miatt. A nagy felsőoktatási intézmények és nonprofit kutatóközpontok pedig az új szolgáltatási elemként megjelenő publikációs lehetőségek miatt léptek be számos előfizetői körbe. Az intézmények számát befolyásolták (+-) a 2018-ben bekövetkezett szervezeti átalakulások: intézmény összevonások, illetve szétválások úgy a felsőoktatás területén, mint a közgyűjteményi- és nonprofit kutatószférában.

Tekintettel arra, hogy az EISZ Titkárság számos intézményi adatot tart nyilván, tárol és használ, belső munkafolyamatainkat a GDPR rendelkezéseinek megfelelően az MTA szabályzatához igazítottuk.

EISZ intézmények megoszlása intézménytípus szerint

Megkötött előfizetői szerződések	Keretmegállapodások	Előfizetői megállapodások
Felsőoktatási intézmények	1	56
MTA kutatóintézetek	0	15
Egészségügyi intézmények	1	23
Államigazgatási intézmények	1	7
Nonprofit kutatóintézetek	4	15
Országos szakkönyvtárak	0	13
Múzeumok	4	28
Közkönyvtárak	4	41
Levéltárak	2	11
Összesen	17	209

II. Munkaterv

Annak érdekében, hogy az EISZ tevékenysége a tárgyév minden szakaszában átlátható és megismerhető legyen úgy a tagság, mint a fenntartó hatóságok, a közbeszerzési hatóság és szolgáltató partnereink számára, továbbra is a korábban bevezetett munkaterv alapján ütemeztük feladatainkat, az alábbiak szerint:

1. negyedév:

Az első negyedévben kötjük meg az előfizetői megállapodásokat a résztvevő tagintézményekkel, amelyekben a tárgyévre vonatkozó adatbázisok listája, valamint az előfizetési díjnak az intézményre eső része, más szóval önrésze szerepel.

2. negyedév:

A következő évi adatbázis-előfizetések előkészítése áprilisban veszi kezdetét, amikor a Nemzeti Programban résztvevő tagintézmények igényfelmérő ívet kapnak, amelyet egy hónapon belül, április végére kell visszaküldeniük kitöltve az EISZ Titkárság részére.

Az igényfelmérő íveken szerepel az EISZ által ajánlott szakmai tartalmak listája rövid ismertetővel, a szolgáltató honlapjára mutató linkkel, illetve abban az esetben, ha adott intézetnek a korábbi években már volt előfizetése valamelyik adatbázisra, akkor a vonatkozó időszak használati statisztikai adatait is mellékeljük.

A közgyűjtemények egyszerűsített nyomtatványt kapnak, amelyen kizárólag a számukra érdekes tartalmakat soroljuk fel. A többi intézmény a teljes kínálatot tartalmazó listát kapja. Az egyetemeken és a kutatóintézetekben az egyes tudományterületek kiemelkedő szakértőinek igényei alapján szelektálják a listát. A nyomtatványon árak nem szerepelnek, kitöltése és visszaküldése nem jelent kötelezettségvállalást. A tudományos közösség minden olyan adatbázist bejelöl, amely releváns szakirodalmi forrásnak számít kutatási területén.

Májusban az EISZ Titkárság összegyűjti és feldolgozza az igényfelmérés eredményét. Ezután keressük meg a szolgáltatókat: indikatív ajánlat benyújtására kérjük fel őket. Az igényfelmérés eredményei és a szolgáltató cégek által benyújtott indikatív ajánlatok alapján, valamint a rendelkezésre álló költségvetési keretösszeg figyelembe vételével az EISZ Titkárság elkészíti a következő évre vonatkozó beszerzési és költségvetési tervnek legálább két eltérő változatát. Az egyes változatok a tudományterületi és felhasználói prioritások vonatkozásában különböző szakmai koncepciót tükröznek.

Június folyamán tart ülést a Programtanács, ahol a legalább két héttel korábban a tagoknak megküldött tervezetek szakmai vitája után a tanács név szerinti szavazással kiválasztja azt az egy változatot, amely alapján az EISZ Titkárság a következő évben a szakmai tevékenységét végzi.

A beszerzési és költségvetési tervezetek sajátosságai:

- a. az előfizetői kör: Mivel az igényfelmérés során az intézmények a konkrét árak ismerete nélkül választottak tartalmakat, az táblázatban minden esetben becsült számokkal dolgozunk.
- b. előfizetések központi pénzügyi támogatása: A megszavazott változatban szereplő minden adatbázis beszerzését támogatja a Programtanács. Azonban a rendelkezésre álló központi pénzügyi keret szűkössége miatt nem tud minden egyes adatbázist pénzügyi támogatásban részesíteni. A beszerzési tervben külön oszlopban van feltüntetve az EISZ központi keretéből biztosított pénzügyi támogatás, illetve a szükséges önerő mértéke.

A Programtanács a 0% pénzügyi támogatásban részesülő adatbázisok beszerzését is támogatja, azonban pénzügyi hozzájárulás nélkül, a következő szakmai indokok alapján:

- A szolgáltatók csak abban az esetben adnak konzorciumi árkedvezményt, ha a beszerzés ún. nemzeti licenc előfizetés keretében történik.
- Nagy adminisztratív segítséget jelent a tagintézmények számára, hogy a közbeszerzési eljárásokat az MTA KIK EISZ Titkársága teljes körűen lebonyolítja az intézmények nevében és javára.
- Az állami és egyházi felsőoktatási intézmények a fenntartó minisztérium által (EMMI) kizárólag abban az esetben részesülnek szakirodalmi forrás beszerzésére fordítható speciális céltámogatásban, ha a beszerzés az EISZ-en keresztül történik.

Fontos megjegyezni, hogy az EMMI által biztosított céltámogatást az egyes egyetemek kapják közvetlenül, a céltámogatások összege, mint intézményi önrész-hozzájárulás saját bevételként jelenik meg az EISZ projekt költségvetésében.

A Programtanács által elfogadott beszerzési tervet az EISZ honlapján közzétesszük.

3. negyedév:

Szeptember elején minden tagintézmény megrendelő nyilatkozatot kap, amelyen a tavaszi igényfelmérés során általa kiválasztott tartalmak listája szerepel, de már a várható költségek feltüntetésével. A nyilatkozat aláírása hivatalos kötelezettségvállalást jelent. A nyomtatványokat az egyes intézmények nyilatkozattételre jogosult képviselőinek aláírásával fogadjuk el. Egy hónapon belül kell a megrendeléseket az EISZ Titkárságra visszaküldeni.

Tekintettel arra, hogy a tagintézmények a megrendelő nyilatkozatban szembesülnek a várható költségekkel, korábban megfogalmazott igényeiket gyakran felülvizsgálják:

- a. lemondanak egy vagy több adatbázist, mivel nem rendelkeznek elegendő pénzügyi forrással az önrész kifizetésére
- b. további tartalmakra is árat kérnek tőlünk, mert a kiadói árkedvezmény mértéke nagyobb volt, mint amire számítottak, így a rendelkezésükre álló pénzügyi keret minél hatékonyabb kihasználása érdekében további szakirodalmi forrásokat kérnek

A kiadói árazás sajátosságai:

- a. átfogó, multidiszciplináris adatbázisok esetén a kedvezményes ár annál olcsóbb, minél több előfizető intézmény csatlakozik a konzorciumhoz
- b. speciális, egy tudományterületre fókuszáló, általában kevés előfizetővel rendelkező szakirodalmi adatbázisok esetén az ár annál magasabb, minél több intézmény alkotja a konzorciumot

Az EISZ Nemzeti Program munkafolyamatának a fentiekben bemutatott sajátosságai miatt, a Programtanács által elfogadott beszerzési és költségvetési tervben szereplő adatok eltérhetnek a közbeszerzési eljárások során benyújtott dokumentumokban szereplő adatoktól.

4. negyedév:

Októbertől folyamatosan indítjuk el a Kbt II., illetve III. része szerinti hirdetmény nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárásainkat a Kbt. 98§ (2) c. pontja alapján. Mivel az EISZ nem hatóság, hanem könyvtári szolgáltatások biztosítására létrehozott nemzeti program, tevékenységünket a magyar egyetemi és kutatói közösség szakmai igényei alapján végezzük. Minden beszerzésünk során egyedi gyűjteményes műveket vásárolunk, illetve fizetünk elő, amelyeknek szakmai tartalma és a kapcsolódó szolgáltatások (keresőplatformok, metaadatok kezelésére szolgáló eszközök, tudományometriai méréseket végző interface-ek, analitikai eszközök, klinikai döntéstámogató rendszerek, stb) egyetlen más termékkel sem helyettesíthetők vagy kiválthatók.

Kiemelt törekvésünk, hogy a közpénzekkel való hatékony gazdálkodás érdekében minél több közbeszerzési eljárást befejezhessünk és a szolgáltatóval szerződést köthessünk addig, amíg nagy nemzetközi szolgáltató partnereink fenntartják kedvezményes áraikat.

III. Költségvetés

A program költségvetése az alábbiak szerint alakult:

	2018
EISZ központi forrás	1 950 000 000 Ft
Intézményi önerő	2 450 383 874 Ft
Rendszerhasználati díj	24 082 136 Ft
Scoap3 céltámogatás	4 760 000 Ft
Bevételek mindösszesen	4 429 226 010 Ft

Adatbázisbeszerzés összesen	4 330 630 432 Ft
COMPASS+ projekt	19 386 000 Ft
Scoap ³ hozzájárulás	11 548 328 Ft
Működési költségek	67 661 250 Ft
Kiadások mindösszesen	4 429 226 010 Ft

IV. Központosított közbeszerzések

A központosított közbeszerzési eljárások szempontjából a 2018. év legnagyobb kihívása az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer (EKR) bevezetése volt. Klasszikus ajánlatkérőként az MTA Könyvtár és Információs Központ hivatalos kapcsolattartója az EKR-ben Urbán Katalin, az EISZ Titkárság vezetője. A platform használatával egy új hatósági díj is megjelent a működési költségeink között: az ún. rendszerhasználati díj, amelyet a Közbeszerzési Hatóság által létrehozott, az elektronikus platformot működtető szervezet számára kell befizetni, még az eljárás megindítása előtt.

Szintén nagy feladat volt szolgáltató partnereink számára az új rendszer követelményeihez való alkalmazkodás. A kiadók közül elsősorban az USA-beli cégek boldogultak nagyon nehezen a regisztrációs folyamattal, különös tekintettel arra, hogy az EKR felületén egyéni, névre szóló *account* létrehozása a cég nevében náluk a *Privacy Law*-ba ütközik.

Az első tapasztalatok alapján elmondható, hogy az EKR még bevezetés és folyamatos fejlesztés alatt álló rendszer, amely néhány éven belül jelentősen megrövidítheti és egyszerűsítheti a közbeszerzési eljárások lebonyolítását, azonban egyelőre hosszabb és bonyolultabb a folyamat.

2018-ban tagságunk részére 53 adatbázist szereztünk be közbeszerzési eljárás keretében, az alábbiak szerint.

Kiemelt adatbázisok	EISZ támogatás %
Academic Search Complete	25%
Akadémiai Kiadó Folyóiratai	75%
Akadémiai Kiadó Szótárak	100%
Arcanum Digitális Tudománytár	100%
Cambridge University Press Journals	25%
Clinical Key	25%
JSTOR Additional Collections	25%
JSTOR Essential Collection	25%
Oxford University Press Journals	25%
ProQuest	25%
Science Direct + Scopus	50%
SpringerLink + Nature	50%
Taylor & Francis	25%
UpToDate	25%
Web of Science	50%
Wiley	25%

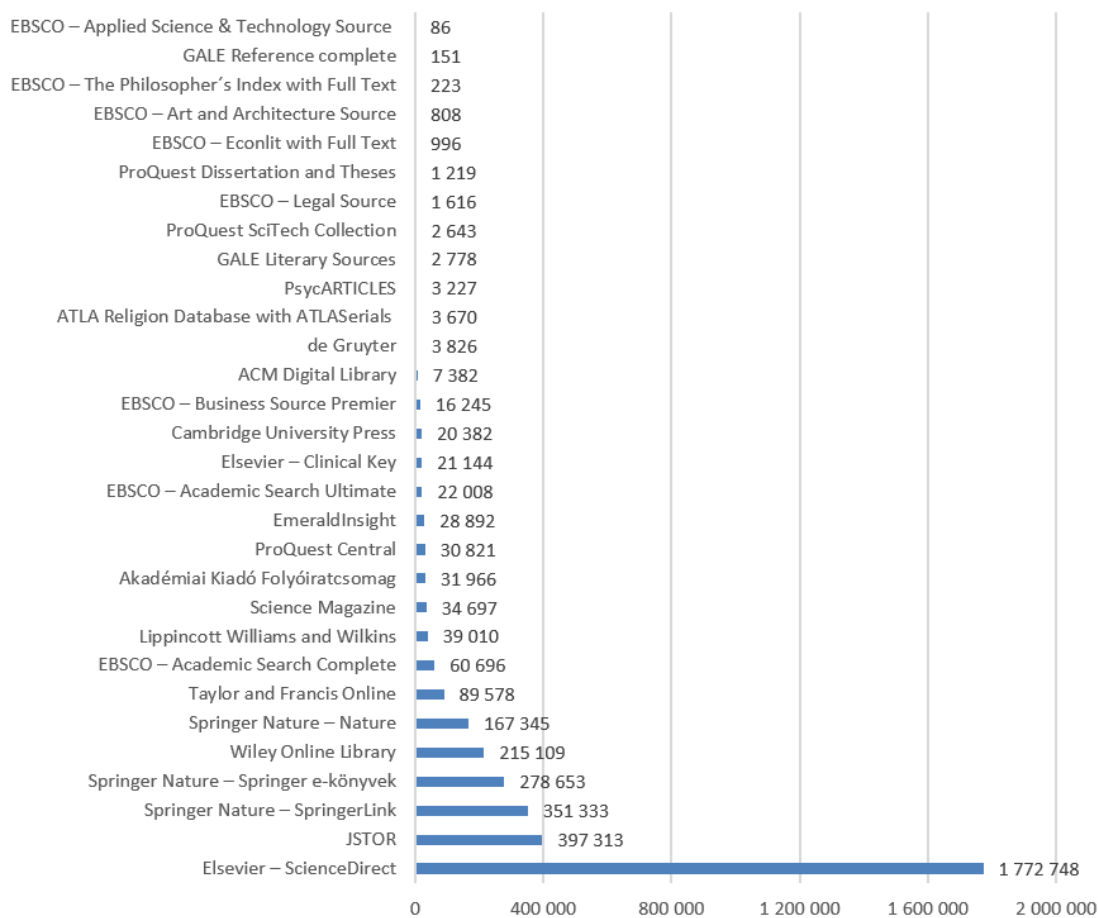
Pénzügyi támogatásban részesülő adatbázisok	EISZ támogatás %
Academic Search Ultimate	10%
ACM Digital Library	25%
Akadémiai Kiadó MERSZ	10%
Akadémiai Kiadó Orvosi Folyóiratcsomag	25%
Alexander Street	10%
Art & Architecture Source	10%
ATLA/s	25%
British Medical Journals	10%
Business Source Premier	25%
CABi	10%
De Gruyter	10%
Econlit Index + Fulltext	25%
FSTA	10%
Gale	25%
GroveArt	10%
GroveMusic	10%
InCites	10%
IOPScience	25%
JHCD	10%
Legal Source	25%
L'Harmattan	10%
MathSciNet	25%
ProjectMUSE	25%
PsycARTICLES	10%
Royal Society of Chemistry	25%
ScienceMagazine	25%
SciFinder	25%
SciVal	10%
The Philosopher's Index	10%
Typotex	10%

Pénzügyi támogatásban nem részesülő adatbázisok	EISZ támogatás %
Applied Science and Technology Source	0%
Emerald	0%
Lippincott Williams and Wilkins	0%
TINTA SzóTudásTár	0%

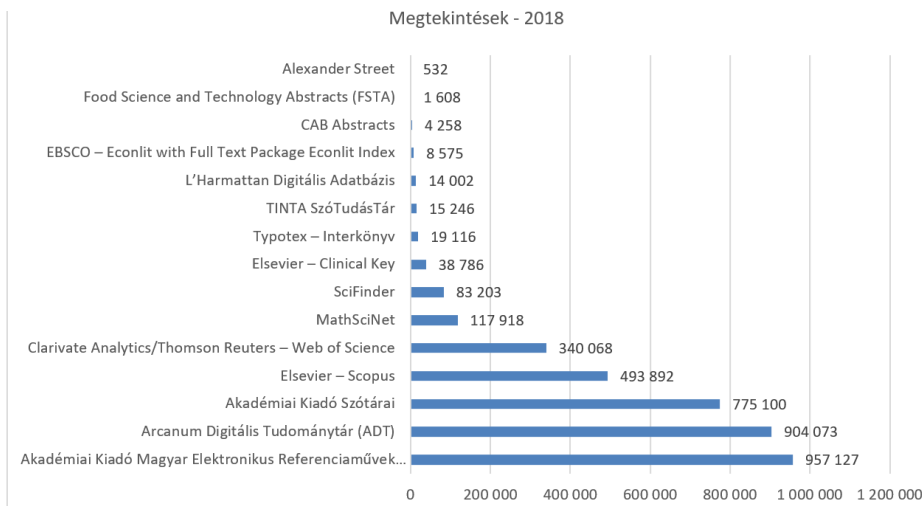
Az EISZ közbeszerzési eljárásainak lebonyolítását 2017/2018-ban a Public Consulting Kft. és a Csendes Consulting Zrt. végezte. Kétéves szerződésünk azonban 2018. december 31-én lejárt. Így a cégképviselők a folyamatban lévő eljárások befejezését vállalták el. A következő időszakra új verseny kiírása szükséges a közbeszerzési/jogi tanácsadási feladatokra.

V. Használati statisztikai mutatók

Letöltések - 2018

Megtekintések - 2018

VI. Programtanács

A 2015. október 2-án megalakult Programtanács a tagintézmények érdekképviselői fóruma, döntés-előkészítő és értékelő testület. A Programtanács az MTA Elnökének tanácsadó testületeként működő, döntéshozatali jogkörrel rendelkező bizottság, amelynek tagjai társadalmi munkában látják el feladatukat. A Programtanács feladata a stratégia kialakítása, a rendszerfejlesztés fő irányának kijelölése.

2018-ban a tanács összetétele megváltozott. Néhány képviselő más hivatali kötelezettségek miatt kimentését kérte, így az intézménycsoportok új képviselőket delegáltak. A fenntartó hatóságok vonatkozásában is változás történt, mivel a projekt központi költségvetését biztosító NKFIH az újonnan létrehozott Innovációs és Technológiai Minisztériumba integrálódott. Az új összetételű Programtanács névsora:

A Programtanács szavazati joggal rendelkező tagjai:

- Monok István, főigazgató, MTA Könyvtár és Információs Központ, a Programtanács Elnöke
- Fazekas Károly, főigazgató, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, az AKVT társelnöke
- Gelencsér András, alelnök, Magyar Rektori Konferencia / rektor, Pannon Egyetem
- Gódor Nóra, tudományos titkár, Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ
- Izbéki Ferenc, főorvos, egyetemi tanár, Fejér Megyei Szent György Kórház
- Kálóczi Katalin, főigazgató, ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár
- Karácsony Gyöngyi, főigazgató, Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár
- Kiss Gábor, igazgató, Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár
- Kokas Károly, főigazgató-helyettes, Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtár
- Kulcsár-Szabó Ernőné Gombos Annamária, általános főigazgató-helyettes, Országos Széchényi Könyvtár
- Lévai Péter, főigazgató, MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont
- Marton József Ernő, főigazgató, BME OMIKK
- Mátyus Mária, orvos ezredes, Magyar Honvédség Egészségügyi Központ
- Nagy Zsuzsanna, elnök, Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma/főigazgató, Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtár
- Rózsa Dávid, főigazgató, Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár
- Szász Károly, kancellár, Semmelweis Egyetem
- Szeberényi Gábor, főigazgató, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont
- Szluka Péter, igazgató, Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár
- Tamási Balázs, igazgató, Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtára
- Tóthné Csáki Katalin, könyvtárvezető, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

A Programtanács tanácskozási joggal rendelkező tagjai:

- Birkner Zoltán, elnök, Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal, képviseli Szabó István innovációs és általános elnökhelyettes
- Horváth Zita, helyettes államtitkár, EMMI Oktatási Államtitkárság
- Urbán Katalin, igazgató, EISZ Titkárság
- Véber János, főosztályvezető-helyettes, MTA Kutatóintézeti Főosztály

Állandó meghívottak:

- Csuka Gyöngyi, főosztályvezető-helyettes, MTA Főtitkári Titkárság
- Földesi Gabriella, főosztályvezető, EMMI Intézményfinanszírozási és Pénzügyi Monitoring Főosztály
- Havady Tamás, miniszteri tanácsadó, ITM
- Heuer Orsolya, jogtanácsos, Magyar Rektori Konferencia
- Jenes Barnabás, főosztályvezető, MTA Kutatóintézeti Főosztály

- Medve Zsuzsa, főosztályvezető (képviseli Regős Ákos), MTA Jogi és Igazgatási Főosztály
- Mizsei Zsuzsanna, főosztályvezető (képviseli Nyerges Éva), MTA Gazdasági Igazgatóság
- Soós Sándor, osztályvezető, MTA KIK Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály

A Programtanács 2018-ban 4 ülést tartott: március 9-én, június 22-én, október 26-án és december 14-én. Az ülések fő programpontjai a következők voltak:

2018. március 9.

Napirend előtt: [Sajtótájékoztató a Taylor&Francis kiadóval kötött megállapodásról](#)

- Az ügyrend módosítása
- E-könyv-beszerzési modellek
- APC kérdőívek eredményei
- 2018-as munkaterv

2018. június 22.

- Napirend előtt: új tagok köszöntése
- Beszámoló az elmúlt hónapok munkájáról: [USC SOÁ Alapítvány VHA beszerzés](#), a kiadói tárgyalások jelen állása, OA szakmai nap
- EISZ beszerzési és költségvetési terv 2019 –szakmai vita
- A 2018-as beszerzési és költségvetési terv elfogadása – név szerinti szavazás, határozathozatal

2018. október 26.

- EISZ Programtanács – személyi változások
- Konzorciumok 2018-ban
- Elsevier-tárgyalások
- EISZ kutatói fórum

2018. december 14.

- Szakmai beszámoló az éves munkaterv teljesítéséről
- Az EISZ közép- és hosszútávú stratégiai tervének vitája

VII. Stratégiai célok megvalósítása 2018-ban

A. Az Open Access kezdeményezés gyakorlati térnyerésének elősegítése és a magyar tudományos eredmények nemzetközi láthatóságának növelése

2018-ban kiemelkedő szakmai célkitűzéseink az Open Access kezdeményezés gyakorlati térnyerésének elősegítése és a magyar tudományos eredmények nemzetközi láthatóságának növelése.

Az Open Access folyamat:

A nyílt hozzáférésű tudományos publikálás terjedése további anyagi és adminisztrációs terheket ró a kutatókra és intézményeikre. Az elmúlt években több ország is lépett abba az irányba, hogy a tradicionális előfizetések helyett úgynevezett átmeneti (*transitional, offset, read-and-publish* stb.) megállapodásokat kössenek a kiadókkal. Ezek a szerződések a tudományos eredmények nagyobb nemzetközi láthatóságának biztosítása mellett lehetőséget teremtenek arra, hogy az előfizetési és publikálási díjak együtt kezelésével egyszerűsítsék a kutatókra háruló adminisztrációs feladatokat, és nem utolsósorban országos szinten pénzügyi előnyöket is jelentenek, mivel a publikációs összegek kifizetésével párhuzamosan csökkenthetők az előfizetési díjak.

A folyamatosan növekvő előfizetési díjak kiküszöbölésére már a kétezres évek kezdetén születtek javaslatok: 2002-ben született a Budapest Open Access Kezdeményezés, amely definiálta a ma is legszélesebb körben

elterjedt Open Access (OA) módokat: a kiadói (*gold*) és önarchiválási (*green*) utakat. Alapvetően a *gold* Open Access megvalósításához a szerzők nyíltan hozzáférhető folyóiratokban publikálják a cikkeiket, a *green* út esetén pedig intézményi repozitóriumban helyezik el a cikkeik kéziratát bizonyos idejű embargó (6, 12, ill. 24 hónap) időszakok mellett. A *gold* OA publikálás az esetek többségében úgy valósul meg, hogy a szerzők OA közlési díjakat (Article Processing Charges – APC) fizetnek a kiadóknak. A fenti két lehetséges út mellett léteznek alternatív megoldások is: a legelterjedtebb ezek közül a hibrid modell, amely az előfizetéses folyóiratokban is OA megjelenést biztosít a szerzők számára oly módon, hogy a folyóirat maga továbbra is csak előfizetéssel érhető el, kivéve azon cikkek esetén, amelynél a szerzők megváltották a nyílt hozzáférést. Ez a publikálási modell viszont azt a veszélyt hordozza magában, hogy a folyóiratokat duplán fizetik meg az intézmények: egyszer a hozzáférést, egyszer pedig az APC-t.

Az elmúlt években több európai konzorcium is lépett abba az irányba, hogy az előfizetések helyett úgynevezett átmeneti (*transformative, transitional, offset, read-and-publish* stb.) megállapodásokat kössenek a kiadókkal.

Fontosnak tartjuk megfontolni azt is, hogy a tradicionális előfizetéses modellt alkalmazó kiadók mellett az új piaci szereplők támogatása is előnnyel járhat, hiszen ezek a teljesen nyílt hozzáférésű folyóiratok kiadásával foglalkozó kiadók és szervezetek az elmúlt években jelentős növekedést értek el (pl. *MDPI, PLoS, Frontiers, Hindawi* kiadók). A kiadóvállalatok mellett további, olyan innovatív OA kezdeményezések támogatása is megfontolandó lehet, mint az *Open Library of Humanities, a Knowledge Unlatched*, vagy a *SciPost*.

A fentiek alapján kirajzolódik, hogy hasonlóan a nemzetközi átlaghoz, a jelenleg évente megjelenő közel 5000 cikk nagyjából 20%-a nyílt hozzáférésű, a fennmaradó 80% továbbra is előfizetéses folyóiratokban jelenik meg. A legnagyobb kiadók bevonásával rövid idő alatt megvalósítható lenne egy nagymértékű átállás az OA publikálásra anélkül, hogy az egyes szerzőkre további adminisztrációs vagy anyagi terheket rónánk. Addig azonban, amíg ez világszinten nem valósul meg, az OA modellek első alkalmazói a folyóiratok előfizetéséért és a publikálásért együttesen fizetnek.

Az egyes cikkek APC költségeinek átlagát több szakmai szervezet is 2000–2200 € nagyságúra becsüli. A magyar tudományos kibocsátás 2010 óta stabilan évi 5–10 százalékkal nő, és 2018-ban a magyar levelező szerzők által publikált cikkek száma meghaladhatja az ötezer cikket. Egy *teljesen OA világban* ezek becsült költsége kb. 10 000 000 € lenne, amely megközelíti az EISZ jelenlegi éves költségvetését. Elmondható tehát, hogy hosszú távon tekintve az új típusú szerződések jelentős anyagi megtakarítással járhatnak, további pénzügyi forrásokat szabadítva fel ezáltal kutatási projektek megvalósítására.

2017 februárjában az EISZ stratégia kapcsán már az EISZ Programtanácsnak is bemutattuk az esetleges bővítési lehetőségek hatáselemzését és pénzügyi vonzatait is. A stratégiai tervre érkezett vélemények alapján az Open Access hazai finanszírozásának összehangolását a felsőoktatási könyvtárak messzemenően támogatják.

A korábbi elemzéseink szerint a központi költségvetés évi 300–600 millió forintos növekedése biztosíthatja további előfizetett termékek bevonásán túli szolgáltatásbővítést is, különös tekintettel az OA finanszírozásra anélkül, hogy ez az intézményi hozzájárulások drasztikus emelkedésével járna. Számításaink szerint az EISZ 2019-es költségvetése a tartalom további bővítésével és az új generációs OA megállapodások megkötésével 4,5–4,8 milliárd Ft lesz. Az intézményi hozzájárulások szinten tartásának elve mentén az ehhez szükséges többletforrás becsült összege évi 500 millió Ft 2019-ben és 2020-ban.

A fenti alapelveknek megfelelően folytattuk le tárgyalásainkat a tudományos tartalomszolgáltató cégekkel. A kiadók többnyire nyitottak voltak az Open Access klauzula szerződésbe építésére, azonban a tárgyalások gyakran elhúzódtak – esetenként több hónapba telt, mire egy kölcsönösen előnyös egyezsége jutottunk a cégképviselőkkel. Elmondható, hogy a Taylor&Francis, a Royal Society of Chemistry és a DeGruyter után

új generációs szerződést kötöttünk a SpringerNature kiadóval, továbbá előkészítettük ilyen típusú szerződés megkötését a Wiley, az American Chemical Society és az Akadémiai kiadókkal.

Munkánkat nagyban segíteni fogja a jövőben a Programtanács december 14-én elfogadott [állásfoglalása](#) az átmeneti szerződések követelményeiről, az alábbiak szerint:

Az átmeneti megállapodások lényege, hogy egy szerződésen belül kezelik az előfizetési díjakat és a nyílt hozzáférésű tudományos közlemények (OA publikációk) közlési díjait (APC). A magyar tudomány láthatóbbá tétele, az intézményi előfizetési költségek csökkentése és a közpénzekkel való takarékos és minél hatékonyabb gazdálkodás érdekében ez a szerződéses modell lehetőséget biztosít arra, hogy a jelenlegi fenntarthatatlan tudományos kommunikációs rendszert a szakmai közösség érdekeinek és igényeinek megfelelően egy átlátható, versenyképes, hosszú távon fenntartható, a tudományos kibocsátást követő modell váltsa fel.

Az átmeneti szerződések követelményei

1. Az Open Access-re való áttérésnek a jelenleg előfizetésekre fordított díjak csökkenését kell eredményezniük. Az átmeneti szerződéseknek a kizárólag a tudományos kibocsátáson alapuló modellre való áttérést kell megvalósítaniuk.
2. Az EISZ tagintézményeknél affiliációval rendelkező szerzők egyes kiadóknál megjelent cikkei a megjelenés pillanatától kezdve nyíltan elérhetővé kell, hogy váljanak.
3. A cikkek a Creative Commons CC-BY licenc alatt jelenjenek meg.
4. A tudományos közlemények publikálása során a kiadói munkafolyamatoknak követniük kell az Efficiency and Standards in Article Charges (ESAC) kezdeményezés által megfogalmazott irányelveket, különös tekintettel a cikkek metaadatainak a Crossref rendszerben történő pontos regisztrációjára és a szerzők szabványos azonosítására.
5. A magyar törvényi előírásoknak megfelelően az EISZ szerződéseinek minden eleme átlátható és nyilvános módon elérhető.
6. Az átmeneti szerződések keretében az előfizetett tartalmakhoz biztosítani kell az örökös hozzáférés és az archiválás lehetőségét.

Az EISZ Programtanácsa határozottan támogatja, hogy az EISZ a jövőben kizárólag olyan folyóirat-előfizetési szerződéseket kössön, amelyek megfelelnek a fenti elvárásoknak.

Az EISZ Programtanácsa határozottan támogatja az együttműködést a hazai és nemzetközi szakmai szervezetekkel az Open Access-re való áttérés legrövidebb és leghatékonyabb biztosítása érdekében.

APC kérdőívek

Az EISZ Titkárság továbbra is kiemelt feladatként kezeli az APC felmérés lefolytatását és az eredmények feldolgozását. A vizsgálat keretében az intézményi Open Access ráfordításokat szeretnénk országos szinten feltérképezni, illetve a Compass+ fejlesztés eredményeként lehetőséget biztosítani az adatszolgáltatás egyszerűbbé és folyamatosabbá tételére.

A Programtanács felhatalmazása alapján az alábbi összegyűjtött adatokat az OpenAPC kezdeményezés felé továbbítjuk: cikkek metaadatai (DOI azonosító, folyóirat, megjelenés éve), affiliáló intézmény neve, APC összege. A továbbított adatok között nem tüntetjük fel az összegek forrását.

Amennyiben a következő APC felmérés során pontos épet kapunk arról, hogy Magyarországon mely intézmények rendelkeznek OA tagsággal az egyes gold OA kiadóknál, úgy a következő időszakra ki tudunk dolgozni egy közértávú konzorciumi modellt.

SCOAP³

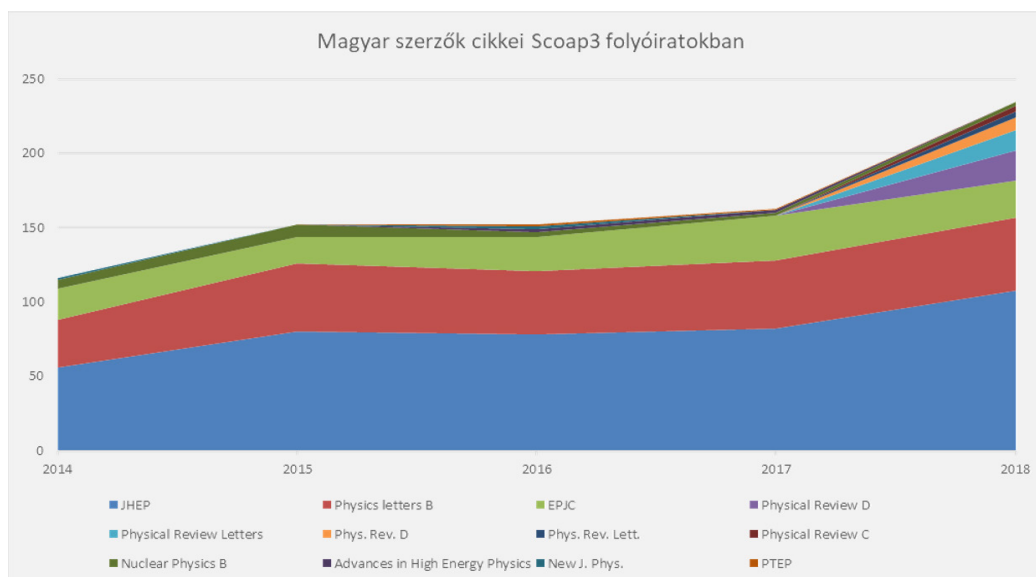
A Sponsoring Consortium for Open Access Publishing in Particle Physics (SCOAP³) egy 2012-ben, az Európai Nukleáris Kutatási Szervezet (CERN) által indított program, melynek célja a részecskefizika területén született publikációk nyílt hozzáférésű elérésének biztosítása. A program lényeges eleme, hogy az Open Access státuszhoz szükséges kezelési díjakat (*Article Processing Charges - APC*) nem az egyes szerzők, illetve az őket foglalkoztató intézmények fizetik, hanem egy könyvtárakból és finanszírozó szervezetekből álló nemzetközi konzorcium állja. A program első fázisában (2014-től 2016-ig) érvényben lévő modellt úgy építették fel, hogy az előfizető intézmények a korábbi előfizetési díjaikat átcsoportosították az APC-k fedezésére, ezáltal biztosítva a cikkek ingyenes elérését (és nem csökkentve a kiadók bevételeit). A második fázis (2017-2019) finanszírozásának alapját a résztvevő országok a program első fázisa során megjelent publikációinak eloszlása adja.

A SCOAP³ program eddig több mint 18 ezer folyóiratcikk nyílt hozzáférésű megjelenítését tette lehetővé. A kezdeményezés egyedülálló együttműködési lehetőséget biztosított a részecskefizika területén megjelenő tudományos publikációk nyílt hozzáférésre való átállása érdekében 44 ország 3000 könyvtára, kutatásfinanszírozó testülete, és kutatóintézete között. A program első fázisából 100 ország 20 ezer kutatója profitált. A SCOAP³ sikerét mutatja, hogy a négy legjelentősebb folyóiratot kiadó Elsevier és SpringerNature cégek vizsgálata alapján a program kezdete óta a támogatott folyóiratokból való cikketöltések száma megduplázódott.

2012-ben 10 folyóirat jutott be a programba, 2017-ben pedig két IOP folyóirat kiválásával 8 folyóirattal folytatódott a SCOAP³ második fázisa. 2018-ban csatlakozott az American Physical Society (APS) 3 folyóirata: Physical Review C (PRC), Physical Review D (PRD), és Physical Review Letters (PRL): az APS csatlakozásával 2018-tól a részecskefizika területén megjelent cikkek közel 90%-a válik nyílt hozzáférésűvé a SCOAP³ program által.

A SCOAP³-hoz történő csatlakozási megállapodást (Memorandum of Understanding) az MTA KIK 2014-ben írta alá, vállalva az évenkénti tagdíjat, melyet részben az MTA Open Access alapja, részben pedig az EISZ állja. A tagdíj összege 2014-től 2017-ig 22.000 € volt, az APS csatlakozásával, 2018-tól a magyar tagdíj 22.000 € + 18.480 \$ lesz.

2018-ban a program 7121 (2017: 4405 2016: 4667, 2015: 4699, 2014: 4268) publikáció nyílt hozzáférésű megjelenését tette lehetővé, ezek közül 235 (2017: 163 2016: 152, 2015: 154, 2014: 112) magyar szerzőségű, illetve társszerzőségű publikáció született. A magyar szerzők csaknem 85%-át az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont, az MTA Atommagkutató Intézete, és Lendület kutatócsoportok adták, a fennmaradó publikációk szerzői a Debreceni Egyetemről, az Eötvös Loránd Tudományegyetemről, az Eszterházy Károly Egyetemről, a Pécsi Tudományegyetemről, és az ELI-HU Nonprofit Kft-ből kerültek ki.

A 235 Magyarországhoz köthető publikáció közül 204 sokszerzős, azaz olyan közlemény, mely szerzőinek száma meghaladja a 30-at. A fennmaradó 31 cikk közül 13 tisztán magyar, 18 pedig változó arányú kollaborációban jött létre. A magyar szerzői részesedésének ($(\frac{\sum \text{magyar szerzők}}{\sum \text{összes szerző}})$) összege 22 304.

B. Korszerű, felhasználóbarát és intézményre szabott szolgáltatások bevezetése

Compass+ fejlesztés

Szakmai célkitűzésünk a Compass projekt továbbfejlesztéseként egy olyan interaktív platform létrehozása, amely az EISZ rendelkezésére álló adattömeg alapján hatékony és testre szabható interaktív felületén keresztül segíti az eligazodást úgy az EISZ tagintézmények, mint a kutatói közösség tagjai és a döntéshozók számára az intézményi teljesítménymérés és –értékelés, valamint rangsorolás területén, továbbá a nemzeti licenz előfizetés keretében elérhető tudományometriai adatbázisok és szoftverek minél hatékonyabb és szakszerűbb felhasználása érdekében. E fejlesztésünket a Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztállyal szoros együttműködésben kívánjuk megvalósítani, támaszkodva a TTO munkatársainak széleskörű szakirányú ismereteire.

Célközönség, felhasználói szintek

A rendszer fő felhasználói elsősorban könyvtárosok, intézményi EISZ adminisztrátorok, könyvtári és intézményi vezetők lesznek. Az adminisztrátorok regisztráció után azonosítással tudják használni a rendszert. A zárt felület mellett a rendszer szabadon hozzáférhető felületén bárki számára elérhető magas szintű adatokat is szolgáltat a használati statisztikáról, tudományos kibocsátásról és a tudományos kibocsátás méréséhez szolgáló módszerekről.

Felhasználói szintek:

- EISZ, TTO
- Intézményi adminisztrátorok, döntéshozók
- Regisztrált felhasználók
- Nyilvános felület

Kollekció menedzsment

A kollekciónedzsment eszközzel az intézményi adminisztrátorok maguk is el tudnák végezni a Compass adatbázisban szereplő egyéni előfizetések kezelését. Az adatbázisok címlistái továbbra is központilag kerülnek betöltésre a Compass-ba, és az EISZ előfizetések adminisztrálása is ott történne, de az egyénileg előfizetett folyóiratok kiválasztására és az egyéni dátumok kezelésére az intézményi kapcsolattartóknak is lehetősége lenne.

Adatbázisok átfedései

A Compass adatbázisban szereplő adatok alapján (ISBN, ISSN, eISSN, egyedi azonosító) alapján automatikusan is el lehetne végezni az adatbázisok átfedésvizsgálatát, kiterjesztve olyan esetekre is, amelyeket az EISZ még nem, vagy nem teljesen vizsgált, pl. nem csak az EBSCO-ProQuest, de más, kurrens, vagy akár Open Access (DOAJ) adatbázisokra is. Ezzel segíteni tudnánk az intézmények döntését, és naprakész információkat szolgáltatnánk az aggregált adatbázisok (EBSCO, ProQuest, Gale, JSTOR, stb.) és a kurrens tartalmak átfedéseiről is. Az EISZ korábban már végzett hasonló vizsgálatokat, a módszertan az átfedések vizsgálatához rendelkezésre áll.

Használati statisztika

A fejlesztési modul célja az EISZ által gyűjtött használati adatok automatizálása és gazdagabbá tétele. Jelenleg az adatbázisok használatát intézményi és adatbázis szinten gyűjtjük, de az adatok automatikus gyűjtésével és elemzésével lehetőség volna részletesebb jelentések készítésére is, pl. folyóiratok szintjén, OA letöltések szintjén, letöltött tartalmak ideje szerint, visszautasított kérések szerint stb. A Compass adatokkal való összekötés rávilá-

gíthatna az előfizetett tartalmak kihasználtságára, ill. az EISZ önrészekkel való összekötés a megtérülést mutatná intézményi és konzorciumi szinten is, ezzel segítve az intézmények és a konzorcium döntési folyamatait. A tudományos kibocsátás (lásd később) modullal összekötve nem csak a letöltések szintjén mérhető a megtérülés, de publikációk, hivatkozások szintjén is.

Tudományos kibocsátás

A Web of Science vagy Dimensions adatok alapján mérhető az intézmények tudományos kibocsátása, és összevethető képet kapunk az intézmények bemeneti (előfizetések, letöltések) és kimeneti (publikációk) oldalairól is. A strukturált és összekötött adatok segítségével az eddiginél pontosabb és részletesebb elemzéseket készíthet mind az EISZ, mind a TTO.

Módszertani segítségnyújtás tudományometriai adatbázisokhoz

A tudományometriai adatbázisok kihasználatlansága hosszú idő óta kérdés. A TTO szakértelme alapján létrehozható egy, a különböző adatbázisokat, mérőszámokat, jó gyakorlatokat példákkal bemutató felület, amely a rendszer nyilvános felületén is elérhető lenne.

Open Access cikkek, APC költségek

A WOS/Dimensions + Unapaywall Data alapján meg lehet állapítani az intézményekhez köthető OA cikkeket. Ezen kívül azt is meg lehet állapítani, hogy mely cikkek jelenhettek meg volna nyíltan (pl. a kimarad egy olyan cikk az intézmények látóköréből, amelyre van EISZ OA megállapodás). Repozitóriumi (green) OA elhelyezés esetén a SHERPA ROMEO API használatával automatikusan kinyerhető az egyes cikkek elhelyezésének körülményei, pl. embargó időszak.

Az intézményi gold és hibrid OA cikkek esetén egy feedback-form segítségével év közben akár folyamatosan is végezhető lenne az EISZ OA kérdőíve, egy valós idejű adatszolgáltatást létrehozva ezzel. Az OpenAPC adatokra alapozva megállapítható lenne, hogy az intézmények az átlagos APC alatti vagy feletti összeget fizettek a cikkekért, ill. az adatok strukturáltságának köszönhetően a magyar adatok is továbbításra kerülhetnének az OpenAPC kezdeményezés felé.

C. Közművelődési feladatok ellátása

A nemzeti program továbbra is fontos stratégiai célnak tekinti a közművelődési feladatok ellátását, különös tekintettel arra, hogy az EISZ tagintézmények jelentős része éppen e tartalmak kedvezményes hozzáférése érdekében csatlakozott a konzorciumhoz.

A hazai tudományos könyvkiadás integrálása a nemzeti program szolgáltatási körébe

A nehéz helyzetben működő hazai tudományos kiadás bevonása lehetővé teszi az EISZ kínálatának bővítését, ugyanakkor hozzájárul a magyar tudományos könyv- és folyóiratkiadás fejlesztéséhez. Magyar tartalmak az EISZ-ben: Akadémiai Kiadó folyóiratcsomag, szótár-csomag és MERSZ adatbázis, Arcanum Digitális Tudománytár, továbbá a L'Harmattan, Kronosz, Osiris, Szaktudás, Tinta és Typotex adatbázisok. Jelenleg is zajlanak az egyeztetések további kiadókkal. Az elmúlt évek szakmai tapasztalatai alapján és figyelemmel az adatbázisok használati statisztikai mutatóira elmondható, hogy a közgyűjtemények, mint elsődleges felhasználók, körén kívül a színvonalas kurrens magyar nyelvű szakirodalmi források egyre népszerűbbek a felsőoktatási intézmények alapszakos hallgatóinak körében, különös tekintettel a távoli hozzáféréssel is használható csomagokra.

További közművelődési / Citizen Science projektek megvalósítása

Igazodva a nemzetközi szakmai trendekhez és az egyre aktívabb hazai könyvtárszakmai közösség által megfogalmazott igényekhez, az EISZ fontos fejlesztési irányynak tartja a tágabb felhasználói körnek szóló és a könyvtárhasználók széles rétegeit megszólító, a projektbe tevékenyen bevonó ún. Citizen Science programok megvalósítását. Elsőként, a SOÁ projekt keretében valósítjuk meg ezt a koncepciót, 40 közintézmény bevonásával.

A SOÁ VHA projekt:

2018-ban a nemzeti program keretében az EISZ megvásárolta a Dél-kaliforniai Egyetem (USC) Soá Alapítványa egyedülálló adatbázisa, a Vizuális Történelmi Archívumhoz való hozzáférés jogát 40 magyar közintézmény számára.

A kedvezményezett intézmények listája: <http://eisz.mtak.hu/index.php/hu/adatbazisok.html#usc-soa-alapitvany-vizualis-tortenelmi-archivum>

A Vizuális Történelmi Archívum több mint 54000 videó-interjú tartalmaz, melyeket népiirtások túlélőivel és szemtanúival vettek fel: a holokauszt, valamint a ruandai, guatemalai és örmény népiirtás és a kínai, nankingi mészárlás túlélőivel és szemtanúival. Az interjúkat 41 nyelven, 62 országban rögzítették. Az adatbázis 1335 magyar nyelvű interjú valamint további több ezer magyar vonatkozású, magyar tapasztalatokat más nyelven megörökítő interjú tartalmaz. Az interjúk a túlélők visszaemlékezéseinek kívül szemtanúk, felszabadító katonák, megmentők, segítségnyújtók és háborús perek résztvevőinek visszaemlékezéseit is rögzítik. Minden interjú teljes élettörténet, így az archívum anyagai nem csak a népiirtások személyes beszámolóit, hanem a 20. század globális társadalomtörténetének forrásai is. Az archívumot a ProQuest szolgáltatja a magyar előfizetői kör intézményei számára. Az adatbázis iránt, amely fontos szakirodalmi forrásanyag a felsőoktatásban, különös tekintettel az egyetemi kurzusokban és kutatásban, és elengedhetetlen a helytörténelmi kutatásokban és programokban.

Az adatbázis ára 1.200.000 USD, amely összeget 4 egyenlő részletben fizetjük meg a forgalmazónak 2018-21 között. A vásárláshoz az EMMI közigazgatási államtitkársága korábbi tájékoztatása szerint 100% mértékű céltámogatást biztosít. A hozzáférés a kedvezményezett intézmények számára ingyenes. Az éves platformfenntartási díjat, amely a technikai karbantartás és a tartalom bővítés költségeit is magában foglalja, az EISZ központi költségvetéséből fizetjük 27.000 USD/év értékben.

Az EISZ Titkárság együttműködésben a SOÁ Alapítvány és a ProQuest munkatársaival, helyszíni képzés keretében segít a 40 intézményben dolgozó könyvtáros szakembereknek, különös tekintettel a megyei könyvtári hálózat helyszínein, hiszen egy ilyen sajátos adatbázisnak a széles olvasóközönség számára történő szakszerű bemutatása új feladat elé állítja kollégáinkat.

A program 2021-ig tart. A demonstrációs időszakot követően az EISZ további tárgyalásokat folytat az alapítvánnyal és a forgalmazó céggel, hogy közösen kialakítsuk, milyen modellben lehet az adatbázisban jelenleg nem szereplő, de az első évek használata során felszínre került emlékeket, közös történelmi múltunk további mozaikdarabkáit ebben a magas technikai színvonalon működő, korszerű digitális adatbázisban integrálni, és a keresőplatformon a széles nagyközönség számára elérhetővé tenni.

VIII. Kommunikáció

EISZ honlap: Honlapunk látogatottsága 2018-ban 50%-kal emelkedett az előző évihez képest, az alábbiak szerint:

Hónap	Munkamenetek 2017	Munkamenetek 2018
január	1 548	1 771
február	2 334	2 247
március	3 022	2 726
április	1 874	2 209
május	2 319	1 814
június	1 292	1 457
július	1 105	1 233
augusztus	734	1 649
szeptember	2 322	5 372
október	1 744	3 952
november	3 359	3 462
december	999	5 415
összesen	22 652	33 307

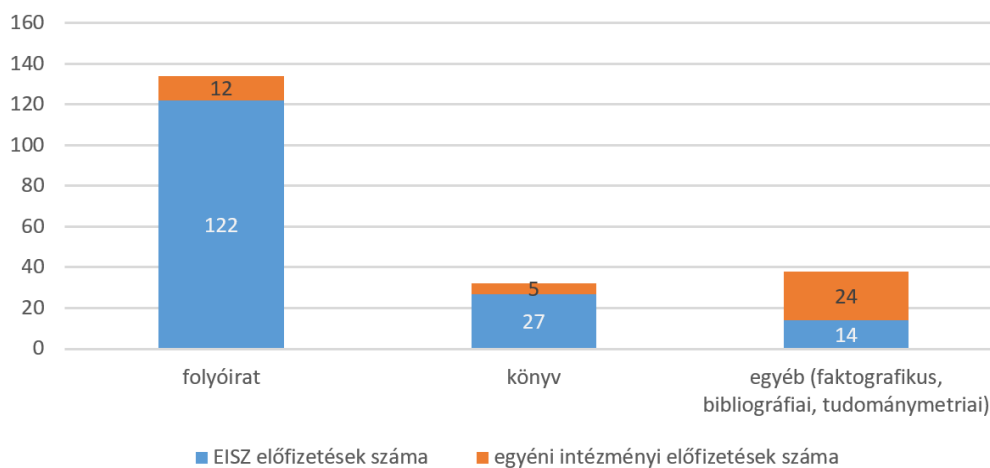
Oldal	Megtekintések
EISZ - Főoldal	23 240
EISZ - Adatbázisok	11 948
EISZ - Nincs előfizetésem - hogyan férhetek hozzá online tudományos tartalmakhoz?	4 357
EISZ - Rendezvények	4 044
EISZ - Információk	3 386
EISZ - Szerződések	3 034
EISZ - Home	2 319
EISZ - Focus on Open Science - Open Science and the Management of a Cultural Change	2 192
EISZ - Kérdések és válaszok az Elsevier tárgyalásokról	2 035
EISZ - Statisztika	1 685

Facebook oldal:

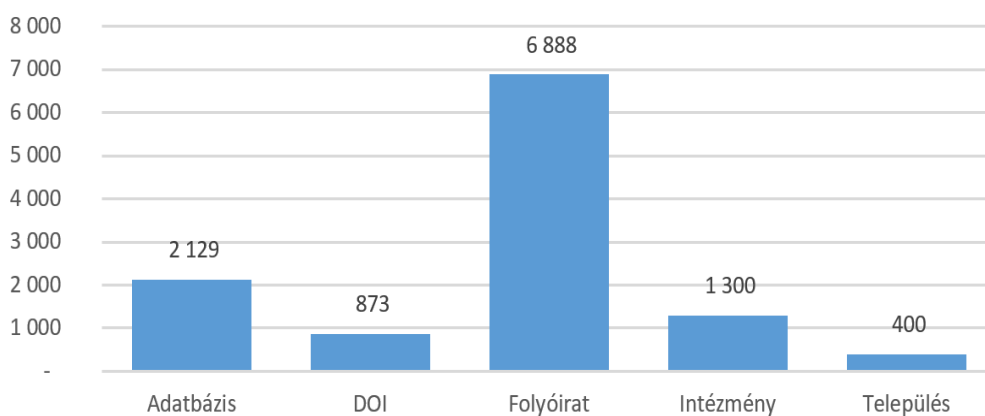
Az EISZ Nemzeti Program hivatalos Facebook oldalát 2014-ben hoztuk létre. Az oldalunkat kedvelők száma 2018-ban 513-ról 660-ra nőtt. 2018-ban összesen 57 502 felhasználót értek el bejegyzéseink. Legnépszerűbb témák az Open Access-szel kapcsolatos bejegyzések.

Compass platform használata:

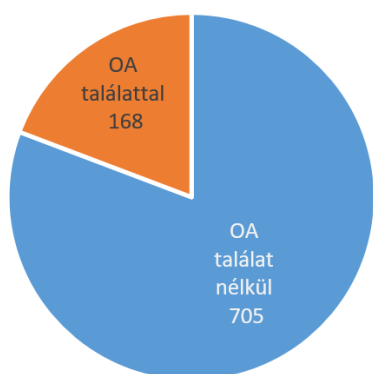
Compassban található adatbázisok száma 2018.

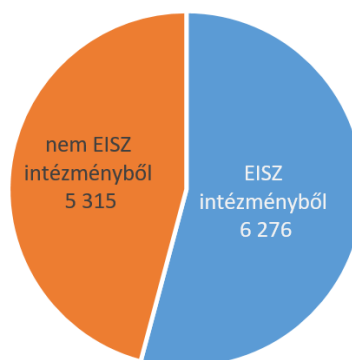
Compass 2018. évi használata keresési típusonként (keresések száma)

Cikk keresések száma 2018-ban

2018. évi használat intézmények szerinti megoszlása

Rendezvények:

A 2015-ben elindított „információs napok” rendezvénysorozat 2018-ben is folytatódott. A meghirdetett programokra a regisztráció is honlapunkon zajlott. A regisztrációs felületet átalakítottuk a GDPR előírásainak megfelelően. Szűk körű konzorciumi találkozót és közel kétszáz fős konferenciát egyaránt szerveztünk, és a bemutatott prezentációkat közzétettük azon érdeklődők számára is, akik személyesen nem tudtak megjelenni az alkalmakon. A sorozat szép sikerrel zárult, sok pozitív visszajelzést kaptunk úgy a felhasználók, mint a szolgáltatók oldaláról.

EISZ rendezvények az Akadémiai Könyvtárban	
2018.01.25–26.	EISZ szakmai napok (e-könyvek)
2018.02.15	Web of Science workshop
2018.03.01	ProQuest információs nap
2018.03.20	EISZ információs nap (magyar szolgáltatók)
2018.04.19	De Gruyter információs nap
2018.05.23	Wiley információs nap
2018.05.23	SciFinder információs nap
2018.05.31	Digital Science Dimensions workshop
2018.06.14–15.	EISZ szakmai napok (Open Access)
2018.09.18	Emerald információs nap
2018.09.19	SciFinder konzorciumi találkozó
2018.09.20	Akadémiai Kiadó információs nap
2018.10.18	Peter Lang információs nap
2018.10.26	Kutatói fórum
2018.10.29	USC Soá Alapítvány Vizuális Történelmi Archívum sajtótájékoztató
2018.11.14	Kelet-európai konzorciumi találkozó
2018.11.15	Focus on Open Science konferencia

Kihelyezett EISZ rendezvények 2018-ban	
2018.03.05	Clinical Key workshop (Semmelweis Egyetem)
2018.03.06	Clinical Key workshop (Debreceni Egyetem)
2018.03.07	Taylor & Francis workshop (Szegedi Tudományegyetem)
2018.03.08	Clinical Key workshop (Pécsi Tudományegyetem)
2018.03.08	Taylor & Francis workshop (Budapesti Corvinus Egyetem)
2018.04.11	Clarivate Analytics információs nap (Eötvös Loránd Tudományegyetem TTK)
2018.04.17	Karger információs nap (Semmelweis Egyetem)
2018.09.25	Magyar e-könyv-kiadók az EISZ portfóliójában (Eszterházy Károly Egyetem)
2018.09.26	Magyar e-könyv-kiadók az EISZ portfóliójában (Miskolci Egyetem)
2018.09.27	Magyar e-könyv-kiadók az EISZ portfóliójában (Pécsi Tudományegyetem)
2018.10.02	Magyar e-könyv-kiadók az EISZ portfóliójában (Kaposvári Egyetem)
2018.10.04	Magyar e-könyv-kiadók az EISZ portfóliójában (Szegedi Tudományegyetem)
2018.11.08	USC Soá Alapítvány Vizuális Történelmi Archívum információs nap (Holokauszt Emlékközpont)
2018.11.16	Clinical Key workshop (Semmelweis Egyetem)

A rendezvényeken kb. 600 fő vett részt.

IX. Együttműködések:

A) TTO-val:

Folyamatosan együttműködünk a Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztállyal. A kooperáció legfőbb célja az EISZ előfizetői körét alkotó intézmények széleskörű, igényes szakmai tájékoztatása, különös tekintettel a kínálatunkban szereplő hivatkozási adatbázisokra és tudománymetriai szoftverekre. Továbbá, szoros együttműködés indokolt a magyar tudomány eredményeinek nagyobb nemzetközi láthatóságát támogató szolgáltatások fejlesztésében és működtetésében, illetve a hazai és nemzetközi szakmai szervezetekkel való kapcsolattartásban.

B) Nemzetközi szakmai szervezetekkel:

A COUNTER Project 2002-ben alakult, a legfőbb célja az elektronikus tartalmak használati adatainak mérésére szolgáló irányelvek kialakítása. A tagsági díjat befizetők szavazati jogot kapnak a COUNTER éves közgyűlésén, illetve egyéni konzultációra jogosultak a projekt működtetőivel.

A DOAJ egy nonprofit szervezet, amelynek legfontosabb szolgáltatása az az index, amely jelenleg több mint 9000 lektorált, tudományos Open Access (OA) folyóirat adatait, illetve az ott megjelent cikkek meta-adatait tartalmazza. A DOAJ által jegyzett folyóiratok mindegyike szigorú elbíráláson esik át, mielőtt felkerülhetne a listára. A DOAJ így járul hozzá a minőségi OA kiadáshoz, illetve így küzd a „predátor folyóiratok” ellen. A DOAJ bevételei kizárólag tagdíjakból és támogatásokból származnak. A támogatók között jelenleg több mint 100 egyetem és könyvtár, illetve 15 könyvtári konzorcium, 26 országból.

A UKSG egy nemzetközi szervezet, melynek célja a tudományos kommunikációban részt vevő kiadók, szolgáltatók, könyvtári szervezetek, szerzők és felhasználók közötti kommunikáció és együttműködés elősegítése. A tagsági díj magában foglalja a UKSG eNews folyóirathoz való hozzáférést, illetve kedvezményes regisztrációt biztosít a UKSG éves konferenciáján való részvételhez.

Mindhárom szakmai szervezetben nagyon fontos az EISZ megjelenése és a későbbiekben minél aktívabb részvétele annak érdekében, hogy nemzeti programunkat a nemzetközi szinten már bevált jó gyakorlatok felhasználásával és a friss szakmai trendek figyelembe vételével fejleszthessük tovább.

X. Személyi feltételek

Név	Beosztás	Jogviszony
Lencsés Ákos	tájékoztató főkönyvtáros	határozatlan idejű, 40 óra
Dér Ádám	gyűjteményszervező főkönyvtáros	határozatlan idejű, 40 óra
Dániel Ágnes	intézményi kapcsolattartó	határozatlan idejű, 30 óra
Baráth Eszter <i>az MTA KIK Gazdasági Osztály munkatársaként</i>	gazdasági ügyintéző	határozatlan idejű, 40 óra
Beke Bálint	projektkoordinátor	határozatlan idejű, 40 óra
Almási Kármén <i>2017. decembertől-2018. márciusig</i>	közbeszerzési koordinátor	határozatlan idejű, 40 óra
Sütő Péter <i>2018. márciustól</i>	könyvtáros	határozatlan idejű, 40 óra
Urbán Katalin	igazgató	határozatlan idejű, 40 óra

7. Akadémiai Levéltár

A Levéltár ebben az évben is tovább gyarapította állományát, folytatta a begyűjtött anyag feldolgozását és ellátta a levéltári kutató- és ügyfélszolgálatot (az utóbbit leginkább az MTA Titkársága részére).

Az iratállomány növekedése 50,52 ifm volt. Az év végére az iratállomány mennyisége elérte a 3739,69 ifm-t. Jelentősebb iratmennyiséggel a következő fondok gyarapodtak: Személyzeti Osztály 11,16 ifm; Bolyai Ösztöndíj 5,28 ifm; MTA Könyvtár 4,08 ifm; KFKI 23,52 ifm. Ezeknek az iratoknak a jegyzékeit számítógépes változatban (részben Excel táblázatban) is megkapta a levéltár, ami az anyagban való kutatást jelentősen könnyíti.

Több kutatóközpontnak adtunk útmutatást az iratkezelési szabályzatuk elkészítéséhez, frissítéséhez (MTA Titkárság, MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont, MTA Létesítménygazdálkodási Központ), illetve ellenőriztük a kialakított iratkezelési gyakorlatot (MTA BTK Irodalomtudományi Intézet, MTA Könyvtár és Információs Központ, MTA Nyelvtudományi Intézet, MTA Titkárság több szervezeti egysége).

Az iratrendezés az elmúlt években kialakult gyakorlat szerint folyt, részben az újonnan beérkezett anyagokban végeztünk közép- és darabszintű rendezést, részben a már meglévő állományban. Középszinten rendeztük az újonnan beérkező anyagból a „Pro Bibliotheca” Alapítvány, a Könyvtörténeti Munkabizottság és a Pénzügyi Főosztály iratait, a már állományból levő anyagból pedig két új fondot alakítottunk ki: TMB Vegyes és Székház – bérház átépítések.

Rendeztük a már állományban levő anyagból a VIII. Biológiai Tudományok Osztálya iratait. Erre a raktárköltözés miatt volt szükség, ugyanis ebben az anyagban is vegyesen voltak a dobozok, és a sok régi típusú, nagyobb méretű doboz nehezítette volna a hely megfelelő kihasználását az új raktárrészben, ezért új egyforma méretű, savmentes dobozokba raktuk (és portalanítottuk) az egész anyagot. Ezzel egy időben rendeztük is az iratokat, és kialakítottunk egy új kronologikus és tematikus sorrendet.

Az átrendezett VIII. Biológiai Tudományok Osztálya anyagával folytattuk a 2017-ben elkezdett raktári költözést a törökbálinti raktáron belül. Az év folyamán átvittük még az új helyére az I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, a II. Filozófia és Történettudományok Osztálya, a IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya és a X. Földtudományok Osztálya anyagát (1465 doboz).

Újabb jegyzékeket digitalizáltunk: 6. Főtitkár-helyettesek, 61. Tudósklub, 77. Gazdasági és Ellátási Főosztály, 211. Állategészségügyi Intézet, 212. Geokémiai Kutatólaboratórium, 213. Dunántúli Tudományos Intézet, 214. Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet és 218. Műszaki Fizikai Kutatóintézet. 217. Matematikai Kutatóintézet, 221. SZTAKI, 400. Irodalomtörténeti Társaság, 902. Úti jelentések.

2018-ben 36 kutató (ebből 1 külföldi) kért és kapott kutatási engedélyt. A kutatók 161 alkalommal 835 raktári egységnyi anyagot kaptak kézhez, 4 alkalommal fotójegyhez készítettünk elő dokumentumot részükre és 42 oldal másolatot is készítettünk, 30 esetben pedig írásban adtunk választ nekik.

Az ügyfélszolgálati statisztika a következő volt: az MTA Titkárságának (és más érdeklődőnek) 72 esetben (ebből 62 esetben írásban is) adtunk felvilágosítást vagy kerestünk elő iratot. A tájékoztatás számára 282 oldal másolatot készítettünk. Munkaviszony-igazoláshoz 14 esetben kerestünk elő anyagot vagy írtunk levelet arról, hogy hol található az anyag.

2018. szeptember 1-jén megkezdte munkáját a levéltárban Zsidi Bernát fiatal kutató, aki az elmúlt néhány hónapban elsősorban a Magyar Tudományos Tanács iratanyagát nézte át, hogy megismerje a Magyar Tudományos Akadémia 1949-es átszervezésének előzményeit. Ezenkívül részt vett az Akadémia Levéltár mindennapi

munkájában, így azalatt a néhány hónap alatt sikerült megismernie levéltárunk felépítését, a levéltári állományt és a levéltári munkafolyamatokat.

2018. szeptember 24-28. között az Akadémiai Levéltár vendége volt Jurányi László, a Szlovák Tudományos Akadémia Levéltárának a munkatársa.

2018-ben is fogadtuk az ELTE új- és jelenkori történeti muzeológia szakos hallgatóit (Vér Eszter Virág vezetésével). A kihelyezett óra során Hay Diana előadást tartott a hallgatóknak az Akadémiai Levéltár alapításáról és történetéről, és a levéltári anyag felépítéséről.

2018 novemberében Brósz-Jakó Karola, az ELTE hallgatója megkezdte a levéltáros alapképzésben előírt kötelező szakmai gyakorlatát az Akadémiai Levéltárban. Képzettségével és szorgalmával nagy segítséget nyújtott a VI. Műszaki Tudományok Osztálya nyolcvanas évekből származó iratainak rendezésében.

8. Tudományos és szakértői munka

8.1 Munkatársak tagsága, testületi tevékenysége

Babus Antal

MTA Köztestülete
Magyar Írószövetség Választmánya
Magyar Írószövetség Arany János Alapítvány kuratóriumi tagja

Bagi Judit

Kőrösi Csoma Társaság
Magyar-Kínai Baráti Társaság

Bedecs László

Szépírók Társasága

Beke Bálint

Magyar Könyvtárosok Egyesülete (Társadalomtudományi Szekció)

Dániel Ágnes

Magyar Könyvtárosok Egyesülete (Tudományos és Szakkönyvtári Szekció)

Dér Ádám

Magyar Könyvtárosok Egyesülete (Tudományos és Szakkönyvtári Szekció)
EUA Big Deal Validation Workshop

Dévényi Kinga

MTA Köztestülete
MTA Orientalisztikai Bizottság
Kőrösi Csoma Társaság, választmányi tag
UEAI (Union Européenne des Arabisants et Islamisants)
TIMA (The Islamic Manuscript Association)
Magyar-Egyiptomi Baráti Társaság
Magyar-Iráni Baráti Társaság
Journal of Arabic and Islamic Studies c. folyóirat szerkesztőbizottság tagja
Journal of Islamic Manuscripts c. folyóirat szerkesztőbizottság tagja
The Arabist. Budapest Studies in Arabic c. folyóirat társszerkesztője

Gaálné Kalydy Dóra

MKE Társadalomtudományi Szekció
MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció – elnök
Egyéb feladatok: NKA Közgyűjtemények Kollégiuma – kollégiumi tag
HUNGARNET Díjbizottság tag

Gyuricza Andrea

RDA-HU Munkacsoport (OSZK)

dr. Hay Diana

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Horányi Károly

Szabó Lőrinc Alapítvány kuratóriumának tagja

Isztray Simon

Magyar Goethe Társaság

Kasza Zsófia

RDH-HU Munkacsoport (OSZK), Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság

Kelecsényi Ágnes

Kőrösi Csoma Társaság

Magyar-Indiai Baráti Társaság

Kovács Nándor

Kőrösi Csoma Társaság

Magyar-Török Baráti Társaság

The Islamic Manuscript Association

Kräbling Edit

Ókortudományi Társaság

Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae szerkesztőbizottsági tag, technikai szerkesztő

Lencsés Ákos

Magyar Könyvtárosok Egyesülete (Társadalomtudományi Szekció)

Magyar Statisztikai Társaság (Statisztikatörténeti Szakosztály)

MTA Statisztikai és Jövő kutatási Bizottság Statisztikai Tudományos Albizottság

Mázi Béla

Andódi Czuczor Gergely Társaság (Szlovákia)

Nagy Erika

A Central European Journal of Social Sciences and Humanities c. folyóirat

magyarországi szerkesztője

Nobilis Andrásné

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Novák Béla

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Sallai Ágnes

Magyar Biológiai Társaság Állattani Szakosztály és Ökológiai Szakosztály

Sütő Péter

Magyar Könyvtárosok Egyesülete (Pest Megyei Szervezet)

Szegedi Nóra

MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció

Magyar Fenomenológiai Egyesület

Urbán Katalin

Magyar Könyvtárosok Egyesülete (Múzeumi Szekció)
EUA Big Deal Validation Workshop
Wiley Library Advisory Board
SpringerNature Library Advisory Board
Az EISZ Titkárság testületi tag a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Bibliográfiai Szekciójában és Tudományos és Szakkönyvtári Szekciójában.

Tatár Sándor

Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület
Magyar Műfordítók Egyesülete
Szépírók Társasága
Die Kogge (nemzetközi írószervezet)

Tóth Gábor

MOKKA Egyesület felügyelőbizottsági elnöke

8.2 Szakmai programok külföldön

Bagi Judit

Wutaishan, Kína; Identity and Network in Buddhism and East asian Religions

Előadás: A Buddho-Confucian sutra on the pilgrimage routes to the holy places of Wutaishan-Dunhuang-Jizushan (2018. július 3-5.)

Gaálné Kalydy Dóra

Dunhuang Academy, Kína 2018. augusztus 4-13. Magyar felfedezők Dunhuangban

Special Library of the Foreign Ministry of Iran, National Library of Iran, Teherán, 2018 október 1-7.

Együttműködési megállapodás, kiállításmegnyitó, Perzsa kéziratok katalógusa az MTA Könyvtár és Információs Központban c. kötet könyvbemutatója

Haffner Rita

IGeLU2018 konferencia, Prága, Csehország, 2018. augusztus 20-23.

Kapus Erika

IGeLU2018 konferencia, Prága, Csehország, 2018. augusztus 20-23.

Kelecsényi Ágnes

Dunhuang, Kína: Hungarians on the Silk Road – expeditions and scholarship (Dunhuang, Városi Kulturális Intézet, augusztus 8.)

Dunhuang, Kína. The Stein Collections of the LHAS (Dunhuang Academy, augusztus 8.)

Teherán: Persian manuscripts of the LHAS. Exhibition, opening address (október 3.)

Hangzhou, Kína: The Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences and the Hungarian library network (China-CEEC Curator's Forum of Libraries Union, október 21.)

Tömöry Pál

IGeLU2018 konferencia, Prága, Csehország, 2018. augusztus 20-23.

8.3 Könyvkiadás

Arany János és Petőfi Sándor levelezése. Összeállította és az utószót írta: Korompay H. János. Kossuth Kiadó – MTA KIK – OSZK, Budapest, 2018. 304 p.

L. Kecskés András: Arany János, a gitáros muzsikus. MTA KIK – L. Kecskés András, Szentendre, 2018. 152 p.

Toldalék. Fogarasi János szótári jegyzetei. A kézirat átírt változata. Első kiadás. L'Harmattan Kiadó – Magyar Nyelvstratégiai Intézet – MTA KIK. Budapest, 2018. 295 p.

Bolyai János: Appendix. [Hasonmás kiadás]. [Érd], [FoKa Art], [2018]. Lovász László, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 70. születésnapjára készítette a FoKa Art az MTA KIK megbízásából, 10 példány készült belőle, kereskedelmi forgalomba nem került.

Boncza Berta: Mert a csodának nincsen párja : Csinszka összegyűjtött versei / [sajtó alá rendezte, jegyzetekkel ellátta és az utószót írta Zeke Zsuzsanna] Budapest : Jaffa, cop. 2018

Varga András: Régi könyves ABC. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának közleményei, Új sorozat38(113) [Budapest] : MTA KIK

Nahmanidész: A szexualitás misztikája: A szentség levele / a kéziratokat átírta, a szöveget ford., a jegyz. és tan. írta: Zsom Dóra. Lichniae - Budapest : MTA Könyvtár és Információs Központ : Jaffa, 2017

Ekler Péter, Zsoldos Endre; szerk. Molnár Andrea: Csillagok, csillagképek. Tudomány Mátyás király udvarában - Budapest : MTA Könyvtár és Információs Központ,

Péri Benedek, Mojdeh Mohammadi, Sárközy Miklós: Catalogue of the Persian Manuscripts in the Library of the Hungarian Academy of Sciences. Islamic Manuscripts and Books 16 Budapest : Library of the Hungarian Academy of Sciences ; Leiden : Brill, 2018

Bilicsi Erika: A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban. Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának közleményei, Új sorozat 39(114) Budapest : MTA KIK, 2018

Bíró Gyöngyi, Monok István, Verók Attila: Erdélyi könyvesházak V. 1541–1782 Vegyes források. Adattár XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. Budapest : MTA KIK, 2018

Domokos Mariann, Gyulyás Judit: Az Arany család mesegyűjteménye - Budapest : MTA BTK, MTA KIK, Universitas Kiadó, 2018

Ujváry Gábor: Lymbus 2018. Lymbus. Magyarságtudományi forrásközlemények. Budapest : MTA BTK, MTA KIK, OSZK, 2018

Kelecsényi Ágnes: Magyarok a Selyemúton: a Széchenyi-expedíció és Stein Aurél kutatásai Ázsia szívében. (magyar, angol és kínai nyelven az azonos című kiállításához)

8.4 Publikációk

Babus Antal

Könyv és betyárbútor. In *A századelő gondolkodói. Válogatás az Év esszéi című antológia köteteiből (2002–2017)*. Magyar Napló, FOKUSZ Egyesület, Budapest, 2017. [2018]. 55–60. The bequest of Miklós Radnóti. Emanuele Mascioni: Bor notebook című kiállításának (Istituto Italiano di Cultura Budapest, Galleria Xenia, 2018. 03. 28.–04. 27.) katalógusa. Balkonology Media and Colsunting D.O.O. Podgorica, Montenegro. Szerkesztő: Ilari Valbonesi. 2018. lapszám nélkül.

Hat könyv a vörös holokauszt irodalmából. 1. rész. *Kortárs*, 2018. 12. sz. 93–109.

Baliga Violetta Lilla

Mary Gluck: A láthatatlan zsidó Budapest. *Századok* 152 : 3 pp. 706–709. , 4 p. (2018)

Révész Emese, Kép, sajtó, történelem – Illusztrált sajtó Magyarországon 1850–1870 között, Budapest, Argumentum Kiadó, OSZK, 2015. *Magyar Könyvszemle* 134 : 1 pp. 93–97. , 5 p. (2018)

Bedecs, László

A legfőbb ideje. Tandori Dezső és amiért olvassuk. *Élet és Irodalom* 62 : 49 p. 18 (2018)

A pécsi szál. Vörös Postakocsi: Művészeti, Tudományos, Közéleti Folyóirat 11 : 3 pp. 67–71. , 5 p. (2018)

Azok a napok elmúltak : Turi Tímea: Anna visszafordul. Jelenkor: Irodalmi és Művészeti Folyóirat 61 : 4 pp. 472–476. , 5 p. (2018)

Ez kész : Babiczky Tibor: Félbehagyott költemények. Jelenkor: Irodalmi és Művészeti Folyóirat 61 : 9 pp. 1009–1012. , 4 p. (2018)

Ha Krúdy, akkor Óbuda. Vörös Postakocsi: Művészeti, Tudományos, Közéleti Folyóirat 11 : 3 pp. 14–16. , 3 p. (2018)

Kádár-kor, vidék, kis panelszoba. Aczél Géza pályakezdése. In: Bíró, Annamária; Boka, László (szerk.) *Értelmiségi karriertörténetek, kapcsolathálók, írócsoportosulások Nagyvárad, Románia, Budapest, Magyarország : Partiumi Keresztény Egyetem, MTA-BTK*, (2018) pp. 379–385. , 7 p.

Madárlátta jambusok. Tandori Dezső verssé vált madarairól. *Korunk (Kolozsvár)* 29 : 3 pp. 38–41. , 4 p. (2018)

Sehová jutni. Még egyszer Tandori Dezső költészetéről. Jelenkor: Irodalmi és Művészeti Folyóirat 61 : 12 pp. 1397–1403. , 9 p. (2018)

Szabad-e énekelni? Ágh István 80 éves. *Élet és Irodalom* 62 : 12 p. 14 (2018)

The Játék Must Go On. Tandori Dezső játzó-terei. Ex Symposion: Irodalom Művészet Filozófia Reflexió 2018 : 100 pp. 85–91. , 7 p. (2018)

Bilicsi Erika

A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ (2018) , 333 p. (szerk.)

Nyílt tudomány – közösségi kutatás. In: Kiszl, Péter; Csík, Tibor (szerk.) Valóságos könyvtár – könyvtári valóság : Könyvtár- és információtudományi tanulmányok 2018. Budapest, Magyarország : ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet, (2018) pp. 285-292. , 8 p.

Úton a nyílt hozzáférés felé: az open access publikálás támogatása a skandináv országokban. In: Tick, József; Kokas, Károly; Holl, András (szerk.) NETWORKSHOP 2018 konferenciakötet. Budapest, Magyarország : Hungarnet, (2018) pp. 24-30. , 7 p.

Braun Tibor

Biobányászat, biokioldás bemutatása. Mikroorganizmusok szerepe és alkalmazása fémek kioldására ércek-ből. Magyar Kémikusok Lapja 73 : 1 pp. 4-8. , 5 p. (2018)

Egy kutatóvegyész gondolatai és aggodalmai. Magyar Kémikusok Lapja 73 : 12 pp. 390-391. , 2 p. (2018)

A whisky kémiája. A világ legnépszerűbb erjesztett szeszparlatának íz-, illat- és aromaváltozatossága. Magyar Kémikusok Lapja 73 : 9 pp. 269-271. , 3 p. (2018)

Miért nem Ramsden-emulzióknak nevezik a Pickering-emulziókat? Magyar Kémikusok Lapja 73 : 6 pp. 194-198. , 5 p. (2018)

Indigókémia és indigó-kékfestés térben és időben. Több ezer éves textilektől a denim farmernadráig. Magyar Kémikusok Lapja 73 : 10 pp. 317-323. , 7 p. (2018)

Kritikus helyzetben a világ ritkaföldfém-ellátása. Mítosz vagy valóság? Magyar Kémikusok Lapja 73 : 4 pp. 120-126. , 7 p. (2018)

Megkésett elismerés. Csipkerózsikák és királyfik a kémiai szakirodalomban. Magyar Kémikusok Lapja 73 : 5 pp. 156-161. , 6 p. (2018)

Rubik-kockával a világűr kutatásban: ionos folyadékokkal hajtott nanoműholdak. Magyar Kémikusok Lapja 73 : 3 pp. 96-99. , 4 p. (2018)

Dévényi Kinga

Egy levelezés újraéled: adalékok Goldziher Ignác levelezésének történetéhez: adalékok Goldziher Ignác levelezésének történetéhez. Keletkutatás 2018 : ősz pp. 85-98. , 14 p. (2018)

Gaálné Kalydy Dóra

A LIBER stratégia 2018-2022. Könyvtári Figyelő 64 : 2 pp. 269-272. , 4 p. (2018)

A magyarországi szakkönyvtárak előtt álló kihívások. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 65 : 9 pp. 437-449. , 13 p. (2018)

A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ (2018) , 333 p. (sorozatszerk.)

Glänzel Wolfgang

Gal, D., Thijs, B., Glänzel, W., & Sipido, K. R. (2018). A changing landscape in cardiovascular research publication output: bridging the translational gap. *Journal of the American College of Cardiology*, 71(14), 1584-1589.

Glänzel, W., & Zhang, L. (2018). Scientometric research assessment in the developing world: A tribute to Michael J. Moravcsik from the perspective of the twenty-first century. *Scientometrics*, 1-16.

Chi, P. S., & Glänzel, W. (2018). Comparison of citation and usage indicators in research assessment in scientific disciplines and journals. *Scientometrics*, 1-18.

Bornmann, L., & Glänzel, W. (2018). Which differences can be expected when two universities in the Leiden Ranking are compared? Some benchmarks for institutional research evaluations. *Scientometrics*, 115(2), 1101-1105.

Glänzel, W., & Thijs, B. (2018). The role of baseline granularity for benchmarking citation impact. The case of CSS profiles. *Scientometrics*, 116, 521-536.

Thijs, B., & Glänzel, W. (2018). The contribution of the lexical component in hybrid clustering, the case of four decades of "Scientometrics". *Scientometrics*, 115(1), 21-33.

Chi, P. S., Gorraiz, J., & Glänzel, W. (2018). Comparisons of altmetric, usage and citation indicators in chemistry disciplines. In *Proceedings of the 23rd International Conference on Science and Technology Indicators* (pp. 174-183). Universiteit Leiden-CWTS.

Wang, Z., Glänzel, W., & Chen, Y. (2018, September). How self-archiving influences the citation impact of a paper: A bibliometric analysis of arXiv papers and non-arXiv papers in the field of information and library science. In *23rd International Conference on Science and Technology Indicators (STI 2018)*, September 12-14, 2018, Leiden, The Netherlands. Centre for Science and Technology Studies (CWTS).

Glänzel, W., Thijs, B., Zhang, L., & Sivertsen, G. (2018, September). Developing a model for individual-level measurement of research activity and citation impact. In *23rd International Conference on Science and Technology Indicators (STI 2018)*, September 12-14, 2018, Leiden, The Netherlands. Centre for Science and Technology Studies (CWTS).

Glänzel, W., & Abdulhayoğlu, M. A. (2018). Garfield number: on some characteristics of Eugene Garfield's first and second order co-authorship networks. *Scientometrics*, 114(2), 533-544.

Glänzel, W., Schubert, A., & Braun, T. (2018). Editorial preface to the Eugene Garfield Memorial Issue. *Scientometrics*, 114(2), 371-372.

Gyuricza Andrea

Gyuricza Andrea, Haász Antal: Az MTA Könyvtár és Információs Központ gyűjteménye a WorldCat nemzetközi katalógusban. In: Tick, József; Kokas, Károly; Holl, András (szerk.) *Workshop 2018 konferenciakötet*. Budapest, Magyarország : Hungarnet, (2018) pp. 51-58. , 8 p.

Gyuricza Andrea, Haász Antal: Dokumentumtipológia. In: Bilicsi, Erika (szerk.) *A MARC21 szerinti katalógizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban*. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 75-80. , 6 p. (Haász Antallal)

Különbségek a MARC21 és a HUNMARC között. In: Bilicsi, Erika (szerk.) A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 13-16. , 4 p.

Naszádó Edit, Gyuricza Andrea: Rekordkapcsolatok kezelése. - In: A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban / Bilicsi Erika (szerk.), Budapest : MTA Könyvtár és Információs Központ, 2018. pp. 69-74.

Haász Antal

A helyes adatbevitel támogatása informatikai eszközökkel. In: Bilicsi, Erika (szerk.) A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 81-93. , 13 p.

Gyuricza Andrea, Haász Antal: Az MTA Könyvtár és Információs Központ gyűjteménye a WorldCat nemzetközi katalógusban. In: Tick, József; Kokas, Károly; Holl, András (szerk.) Networkshop 2018 konferenciakötet. Budapest, Magyarország : Hungarnet, (2018) pp. 51-58. , 8 p.

Gyuricza Andrea, Haász Antal: Dokumentumtipológia. In: Bilicsi, Erika (szerk.) A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 75-80. , 6 p. (Gyuricza Andreával)

Hay Diana

Sessio 3.58.4. Ismeretlen operátor: Andics Erzsébet beszámolója a Varsói II. Béke Világ-kongresszusról. In: Bicskei, Éva; Ugry, Bálint (szerk.) 150 éves az Akadémia székháza : Épület-, intézmény- és gyűjteménytörténet. Budapest, Magyarország : MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, (2018) p. 165

Translatio 4.5. Beck András: Az Olvasó munkás című szobor gipszváltozata, 1950. In: Bicskei, Éva; Ugry, Bálint (szerk.) 150 éves az Akadémia székháza : Épület-, intézmény- és gyűjteménytörténet. Budapest, Magyarország : MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, (2018) pp. 195-196. , 2 p.

Holl András

A nyílt kutatási adatok kezelésének három oldala. In: Tick, József; Kokas, Károly; Holl, András (szerk.) Networkshop 2018 konferenciakötet. Budapest, Magyarország : Hungarnet, (2018) pp. 59-63. , 5 p.

Újragondolt repozitóriumok. In: Nádasi, András (szerk.) Agria Media 2017 : „A digitális átállás a tanulást élménnyé teszi” = „ Digital transformation as a key to experience - based learning ”
Eger, Magyarország : EKE Líceum Kiadó, (2018) pp. 104-109. , 6 p.

Sile, Linda ; Pölönen, Janne ; Sivertsen, Gunnar ; Guns, Raf ; Engels, Tim C E ; Arefiev, Pavel ; Dušková, Marta ; Faurbæk, Lotte ; Holl, András ; Kulczycki, Emanuel et al.. Comprehensiveness of national bibliographic databases for social sciences and humanities: Findings from a European survey. Research Evaluation 27 : 4 pp. 310-322. , 13 p. (2018)

Tick, József (szerk.); Kokas, Károly (szerk.); Holl, András (szerk.). Networkshop 2018 konferenciakötet. Budapest, Magyarország : Hungarnet (2018) , 104 p.

Kasza Zsófia

A feltárás munkafolyamatainak egységesítése katalogizálási szabályokkal. In: Bilicsi, Erika (szerk.) A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 49-52. , 4 p.

A MARC21 formátum. In: Bilicsi, Erika (szerk.) A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 6-12. , 7 p.

Kelecsényi Ágnes

Aurel Stein and Hungarian Scholarship. In: Radha, Banerjee Sarkar (szerk.) Marc Aurel Stein with Special Reference to South Asian Legacy: Recent Discoveries and Research. Új-Delhi, India : Indira Gandhi National Centre for the Arts, (2018) p. 1

Magyarok a Selyemúton: A Széchenyi-expedíció és Stein Aurél kutatásai Ázsia szívében. Budapest, Magyarország : Pallas Athéne Innovációs és Geopolitikai Alapítvány PAIGEO (2018).

Translatio 9.1. A Keleti Gyűjtemény. In: Bicskei, Éva; Ugry, Bálint (szerk.) 150 éves az Akadémia székháza : Épület-, intézmény- és gyűjteménytörténet. Budapest, Magyarország : MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, (2018) p. 205 , 1 p.

Kiss Anna

Sándor Soós, Anna Kiss: Multivariate Bibliometric Analysis as a Tool of Understanding the Patterns of Academic Career Paths. Proceedings of the 23rd International Conference on Science and Technology Indicators (STI 2018), Leiden, The Netherlands, 12—14. 09. 2018.

Kräbling Edit

Szerkesztés

Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae, 57. évf. [2017] 4. füzet

Lantos Edit

A hatvanas évek ismeretlen építésze – az Ars Hungarica 2018. 2. tematikus száma (2018)

Logikai készlet. Új építésű római katolikus templomok (1960–1970). Ars Hungarica 44 : 2 pp. 135-154. , 19 p. (2018)

Új építésű római katolikus templomok 1960-1970. Adattár. Ars Hungarica 44 : 2 pp. 155-164. , 10 p. (2018)

Lencsés Ákos

E-könyvek konzorciális beszerzése – e-könyvek megjelenése az EISZ Nemzeti Programban

In: Tick, József; Kokas, Károly; Holl, András (szerk.) Networkshop 2018 konferenciakötet. Budapest, Magyarország : Hungarnet, (2018) pp. 71-78. , 8 p.

Lencsés Ákos - Sütő Péter: Online tartalmak konzorciumi beszerzése. Könyv Könyvtár Könyvtáros 27 : 11 pp. 28-33. , 6 p. (2018)

Beszámoló a Focus on Open Science konferenciáról = EKE Hírlevél, 2018. (15. évf.) 4. sz. 31–32. old.

Búcsú a Folyóiratszemle rovattól = Statisztikai Szemle, 2018. (96. évf.) 11–12. sz. 1196–1197. old.

Recenziók

Kerekes Pál – Kiszl Péter: Magyar irodalom a világhálón = Könyvtári Figyelő, 2018. (64. évf.) 4. sz. 613–615. old.

Penneck, S.: Az IAOS szerepváltozásai 1985 és 2015 között: tanulságok a múltból = Statisztikai Szemle, 2018. (96. évf.) 11–12. sz. 1206–1207. old.

Colussi, T.: A kapcsolati háló szerepe a tudományos kutatásban = Statisztikai Szemle, 2018. (96. évf.) 8–9. sz. 935–936. old.

Marek, L. – Hronová, S. – Hindls, R.: A kutatóintézetek teljesítményértékelésének módszertani változásai, illetve ezek hatása a kutatók viselkedésére = Statisztikai Szemle, 2018. (96. évf.) 7. sz. 756–757. old.

Mázi Béla

Az Akadémiai Könyvtár kéziratárának Arany János-gyűjteménye. = Önarckép álarckokban. A Petőfi Irodalmi Múzeum AranyJános-kiállításának katalógusa. Főszerkesztő: Vaderna Gábor. PIM, 2018. 240–251.

Constructio 26. Ybl Miklós, Szkalnitzky Antal: A m. t. Akadémia palotájának építésére és bútorozására fordított összes költségek kimutatása, 1867. október 30. In: Bicskei, Éva; Ugry, Bálint (szerk.) 150 éves az Akadémia székháza : Épület-, intézmény- és gyűjteménytörténet

Decoratio 6.2-6.5. Pákh Albert, Gyulai Pál, Greguss Ágost és Lederer Ábrahám aranytollai
In: Bicskei, Éva; Ugry, Bálint (szerk.) 150 éves az Akadémia székháza : Épület-, intézmény- és gyűjteménytörténet. Budapest, Magyarország : MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, (2018) pp. 100-101. , 2 p.

Sessio 3.1.2. Jegyzék a m. t. Akadémia házának megnyitása alkalmával kiosztott belépti jegyekről, 1865. november 24.- december 8. In: Bicskei, Éva; Ugry, Bálint (szerk.) 150 éves az Akadémia székháza : Épület-, intézmény- és gyűjteménytörténet. Budapest, Magyarország : MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, (2018) p. 115

Mezey Mónika

Egy mohácsi patika "leltárkönyve" a reformkorból = Inventory of a pharmacy of Mohács from the Hungarian Reform Era. Kaleidoscope Művelődés- Tudomány- és Orvostörténeti Folyóirat 9 : 16 pp. 267-271. , 5 p. (2018)

Monok István

Előszó. In: Bilicsi, Erika (szerk.) A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 5-5. , 1 p.

Még mindig a németek kíváncsiak ránk. Magyar Tudomány 179 : 6 pp. 928-932. , 5 p. (2018)

Bíró, Gyöngyi ; Monok, István ; Verók, Attila; Monok, István (szerk.) Erdélyi könyvesházak V.: 1541-1782: Vegyes források. Budapest : MTA Könyvtár és Információs Központ (2018) , 302 p.

Peregrinatio academica, vel legatio diplomatica: Zahraničná cesta Petra Bethlena v rokoch 1627-1629. Historické Studie 52 pp. 57-64. , 8 p. (2018)

Postface: Imitatio Christi, Stultifera navis, Stultitiae Laus : Postface à un best-seller consacré à un best-seller. In: Frédéric, Barbier - Histoire d'un livre : la Nef des fous, de Sébastien Brant. Paris, Franciaország : Éditions des Cendres, (2018) pp. 173-176. , 4 p.

Mária, M. Horváth ; Annamária, Lupták ; István, Monok ; Kornél, Nagy: Catalogue of the Armenian Library in Csíkszépvíz/Frumoasa. Eger, Magyarország : Eszterházy Károly Egyetem (2018) , 67 p.

Mária, M. Horváth ; Annamária, Lupták ; István, Monok ; Kornél, Nagy: Catalogue of the Armenian Library in Csíkszépvíz / Frumoasa.: Books Printed Before 1851 and Manuscripts
Eger, Magyarország : EKE Líceum Kiadó (2018) , 126 p.

Les bibliothèques de la Hongrie et de la Transylvanie d'Ancien Régime: Enjeux politiques, économiques et sociaux. In: Lehmann, Yves (szerk.) Savoir/Pouvoir : Les bibliothèques, de l'Antiquité à la modernité. Turnhout, Belgium : Brepols Publishers, (2018) pp. 213-232. , 20 p.

Újabb adalékok Batthyány (III.) Boldizsár könyvtárához. Magyar Könyvszemle 134 : 3 pp. 340-343. , 4 p. (2018)

Le pape est-il le successeur légitime de Pierre? In: Maudits livres: La réception de Luther et les origines de la Réforme en France. PARIS : Éditions des Cendres, Bibliothèque Mazarine, (2018) pp. 97-100. , 4 p.

A hagyományos világ átváltozásai: tanulmányok a XVIII. századi magyarországi könyvtárak történetéhez. Budapest, Magyarország, Eger, Magyarország : Kossuth Kiadó, Eszterházy Károly Egyetem (2018) , 302 p.

A németújvári iskola könyvtárának teológiai arculata. In: Karlinszky, Balázs; Varga, Tibor László (szerk.) Folyamatosság és változás : Egyházszerkezet és hitélet a veszprémi püspökség területén a 16-17. században. Veszprém, Magyarország : Veszprémi Főegyházmegeye, (2018) pp. 269-278. , 10 p.

Le château de Villebon en 1642, Inventaire après le décès de Maximilien de Béthune, duc de Sully, Édité par Bernard Barbiche, Paris, 2017, Comité des travaux historiques et scientifiques (Collection de documents inédits sur l'histoire de France, série in-8o, vol. 75.), 2017
Magyar Könyvszemle 134 : 1 pp. 97-98. , 2 p. (2018)

Monok, István ; Zvara, Edina: Oláh Miklós könyvtára és olvasmányai. Magyar Könyvszemle 134 : 1 pp. 17-25. , 9 p. (2018)

A könyvtár múzeuma, vagy a múzeum könyvtára?: Egy közép-európai történet magyar példákkal. In: Draskóczy, István; Varga, Júlia; Zsidi, Vilmos (szerk.) Universitas – Historia : Tanulmányok a 70 éves Szögi László tiszteletére. Budapest, Magyarország : Magyar Levéltárosok Egyesülete, (2018) pp. 567-576. , 10 p.

A hagyományos és az újító a magyar könyvtörténetírásban: előszó egy új generáció kötetéhez. In: Fábrián, Laura; Lovas, Borbála; Haraszi, Szabó Péter; Uhrin, Dorottya (szerk.) A könyv és olvasója : A 14-16. századi könyvkultúra interdiszciplináris megvilágításban. Budapest, Magyarország : MTA-ELTE HECE, (2018) pp. 9-12. , 4 p.

A könyvtár, Európa emlékezete. In: a kötet szerzői, tisztelői és barátai (szerk.) A szükséges dolgokban legyen egység, a kétesekben szabadság, mindenben pedig szeretet. Eger, Magyarország : Egri Lokálpatrióta Egylet, (2018) pp. 151-155. , 5 p.

Magyarságtudományi stratégia, nemzeti könyvtárak együttműködése, Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság. In: Martonyi, János; Marinovich, Endre; Bába, Iván; Balogh, Csaba; Bérczi, István; Csernus, Sándor; Ferkelt, Balázs; Íjgyártó, István; Jeszenszky, Géza; Magyar, Levente; Nagy, József Zsigmond; Sáring, János (szerk.) *Diplomáciai lexikon : A nemzetközi kapcsolatok kézikönyve*. Budapest, Magyarország : Éghajlat Könyvkiadó, (2018) pp. 521-524. , 4 p.

Ami hagyományos, és ami új: erdélyi könyvtárak a 21. században. In: Rüszt-Fogarasi, Enikő (szerk.) *Erdélyi évszázadok: a kolozsvári Magyar Történelmi Intézet évkönyve : III. Hagyomány és újítás, a 21. századi könyvtárban*. Kolozsvár, Románia : Egyetemi Műhely Kiadó, (2018) pp. 15-24. , 10 p.

A Kárpát-medence magyar könyvtárainak régi könyvei és a Muzeális Könyvtári Dokumentumok Nyilvántartása. *Per Aspera Ad Astra: A Pécsi Tudományegyetem Művelődés- és Egyetemtörténelmi Közleményei* 5 : 1 pp. 89-96. , 8 p. (2018)

Protestáns iskolai könyvtárak tematikus összetételének változásai a reformáció első századában. In: Kolumbán, Vilmos József (szerk.) *A reformáció öröksége : egyháztörténelmi tanulmányok*. Kolozsvár, Románia : Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, (2018) pp. 411-426. , 16 p.

Imitatio Christi, Stultifera navis, Stultitiae Laus: Gondolatok Európáról, az értelmiség szerepéről. In: Fodor, Veronika; Gecsényi, Patrícia; Hollósi, Gábor; Kiss, Dávid; Ráczné, Baán Krisztina; Rácz, János - Zinner 70: Egy élet az (i)gazdagszolgáltatás kutatásának szolgálatában : Egy élet az (i)gazdagszolgáltatás kutatásának szolgálatában. Budapest : Magyar Napló Kiadó, (2018) pp. 95-98. , 4 p.

Proměnlivé role Mezinárodní společnosti pro hungarologii. In: Jiří, Januška (szerk.) *Česko-madarské obzory : Kapitoly z dějin česko-madarských univerzitních vztahů*. Praha, Csehország : Nakladatelství Karolinum, (2018) pp. 19-23. , 5 p.

Naszáros Edit

Az átállás indokoltsága. In: Bilicsi, Erika (szerk.) *A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban*. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 17-18. , 2 p.

Naszáros Edit, Gyuricza Andrea: Rekordkapcsolatok kezelése. In: Bilicsi, Erika (szerk.) *A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban*. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 69-74. , 6 p. (Gyuricza Andreával)

Felkészülés az RDA katalogizálási szabályzat alkalmazására. In: Bilicsi, Erika (szerk.) *A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban*. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 94-96. , 3 p.

Helyi sajátosságok. In: Bilicsi, Erika (szerk.) *A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban*. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 18-44. , 27 p.

Payer Barbara

Adattisztítás a konverzió után. In: Bilicsi, Erika (szerk.) *A MARC21 szerinti katalogizálás bevezetése az MTA Könyvtár és Információs Központban*. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ, (2018) pp. 52-68. , 17 p. (Haász Antallal)

Sallai Ágnes

Telekiek a tudomány szolgálatában. In: Korsós, Zoltán; Mecsnóber, Melinda; Puskás, Gellért; Surányi, Dezső (szerk.) A Magyar Biológiai Társaság I. Tudománytörténeti Szimpóziuma. Budapest, Magyarország : Magyar Biológiai Társaság, (2018) pp. 72-72. , 1 p. (Szabó Ádámmal)

Válogatás a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ alapító állományának botanikai és zoológiai témájú könyveiből. In: Csontos, Péter; Hanga, Zoltán; Hajdu, Tamás; Korsós, Zoltán; Kovács-Hostyánszki, Anikó; Mecsnóber, Melinda; Szurdoki, Erzsébet; Vítályos, Gábor Áron (szerk.) A Magyar Biológiai Társaság XXXI. Vándorgyűlése : összefoglalók. Budapest : Fővárosi Állat- és Növénykert, Magyar Biológiai Társaság, (2018) pp. 33-34. , 2 p. (Szabó Ádámmal)

Schubert András

Soós, S ; Vida, Z ; Schubert, A: Long-term trends in the multidisciplinary of some typical natural and social sciences, and its implications on the SSH versus STM distinction. *Scientometrics* 114 : 3 pp. 795-822. , 28 p. (2018)

Glänzel, W., Schubert, A., & Braun, T. (2018). Editorial preface to the Eugene Garfield Memorial Issue. *Scientometrics*, 114(2), 371-372.

Schubert, A., & Schubert, G. (2018). Whatever happened to Garfield's constant?. *Scientometrics*, 114(2), 659-667.

Simonkay Zsuzsanna

Translatio 9.2. Vadzsracshédika Pradzsnypáramitá Szútra, 19. század. In: Bicskei, Éva; Ugry, Bálint (szerk.) 150 éves az Akadémia székháza : Épület-, intézmény- és gyűjteménytörténet. Budapest, Magyarország : MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, (2018) p. 206 , 1 p.

Translatio 9.3. Szaszjkja Pandita: Szubhásitaratnanidhi, 17. század. In: Bicskei, Éva; Ugry, Bálint (szerk.) 150 éves az Akadémia székháza : Épület-, intézmény- és gyűjteménytörténet. Budapest, Magyarország : MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, (2018) p. 206 , 1 p.

Translatio 9.4. Tibeti-mongol buddhista pokolleírás képekkel, 19. század. In: Bicskei, Éva; Ugry, Bálint (szerk.) 150 éves az Akadémia székháza : Épület-, intézmény- és gyűjteménytörténet. Budapest, Magyarország : MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, (2018) p. 207 , 1 p.

Translatio 9.5. Tibeti buddhista amulett nyomódúca, feltehetően 19. század. In: Bicskei, Éva; Ugry, Bálint (szerk.) 150 éves az Akadémia székháza : Épület-, intézmény- és gyűjteménytörténet. Budapest, Magyarország : MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, (2018) p. 207 , 1 p.

Soós Sándor

Soós, S ; Vida, Z ; Schubert, A: Long-term trends in the multidisciplinary of some typical natural and social sciences, and its implications on the SSH versus STM distinction. *Scientometrics* 114 : 3 pp. 795-822. , 28 p. (2018)

Linda Sile, Janne Pölönen, Gunnar Sivertsen, Raf Guns, Tim C E Engels, Pavel Arefiev, Marta Dušková, Lotte Faurbæk, András Holl, Emanuel Kulczycki, Bojan Macan, Gustaf Nelhans, Michal Petr, Marjeta Pisk, Sándor Soós, Jadranka Stojanovski, Ari Stone, Jaroslav Šušol & Ruth Teitelbaum (2018). Comprehensiveness of national bibliographic databases for social sciences and humanities: Findings from a European survey. *Research Evaluation*, 27(4), 310-322.

Sándor Soós, Anna Kiss: Multivariate Bibliometric Analysis as a Tool of Understanding the Patterns of Academic Career Paths. *Proceedings of the 23rd International Conference on Science and Technology Indicators (STI 2018)*, Leiden, The Netherlands, 12—14. 09. 2018.

Vida Zsófia

Soós, S ; Vida, Z ; Schubert, A: Long-term trends in the multidisciplinary of some typical natural and social sciences, and its implications on the SSH versus STM distinction. *Scientometrics* 114 : 3 pp. 795-822. , 28 p. (2018)

Ákos, Jakobi ; Brigitta, Zsom ; Zsófia, Vida: Dimensions of spatial inequalities in the Information Age: the case of Hungary. *Space and Economy: Brazilian Journal of Economic Geography /Espaco E Economia* 7 : 13 p. Paper 16 , 21 p. (2018)

8.5 Előadások, prezentációk, interjúk

Babus Antal

Magyar és egyetemes. Fülep Lajos helye a magyar művészetfilozófiai gondolkodásban. A Magyar művészet-elmélet hagyományai című konferencia. Pesti Vigadó, Magyar Művészeti Akadémia. 2018. február 12–13.

Hidas Antal. Életút a szocialista realizmus jegyében. Az író két arca című nemzetközi tudományos szeminárium keretében. Szófia, Új Bolgár Egyetem. 2018. május 15.

Németh László 1919-ben. Az irodalom áldozata. Németh László a magyar művelődéstörténetben című konferencia. Pesti Vigadó, Magyar Művészeti Akadémia. 2018. december 4.

Arany János és az Akadémia. Vetítettképes előadás a Kiskunmajsai Móra Ferenc Általános Iskola diákjainak. MTA, Felolvasóterem, 2018. január 24.

Arany János és az Akadémia. Vetítettképes előadás a Siklói Táncsics Mihály Gimnázium diákjainak. MTA, Felolvasóterem, 2018. február 9.

Arany János és az Akadémia. Vetítettképes előadás a Debrecen-Nagyvárad testvériskolák diákjainak. MTA, Felolvasóterem, 2018. március 21.

Arany János és az Akadémia. Előadás a Pándi Általános Iskola diákjainak. MTA KIK Kézirattár, 2018. március 28.

Arany János és az Akadémia. Vetítettképes előadás az Egri Balassi Bálint Általános Iskola diákjainak. MTA, Felolvasóterem, 2018. április 19.

Arany János és az Akadémia. Vetítettképes előadás a budapesti V. kerületi Hild József Általános Iskola diákjainak. MTA, Felolvasóterem, 2018. április 20.

Arany János és az Akadémia. Vetítettképes előadás a székelyudvarhelyi Palló Imre Művészeti Szakközépiskola diákjainak. MTA, Felolvasóterem, 2018. május 4.

Bagi Judit

A Lótusz-szútra árnyékában. Migráció, kultúrák találkozása és kölcsönhatás a Selyemút mentén. Konferencia Ecsedy Ildikó születésének 80. évfordulója alkalmából, 2018. június 7.

Bilicsi Erika

Soós Sándor, Bilicsi Erika: ORCID: the state of the art. BME OMIKK, 2018. február 8.

Dér Ádám

Impact trajectory of transformative agreements. 14. Berlini Open Access Konferencia, 2018. december 3.

Könyvtári és konzorciumi kezdeményezések az Open Access átállás elősegítése érdekében. Hagyományok és kihívások VII. (ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár, Budapest) 2018. augusztus 30.

Open Access: a gyakorlati megvalósítást elősegítő és hátráltató tényezők. Szakkönyvtári Seregszemle 2018, Budapest. 2018. március 6.

Dévényi Kinga

Kényszerválás az egyiptomi bíróságokon a 20–21. században. Kőrösi Csoma Társaság, 2018. január 16.

The Correspondence of Ignaz Goldziher: An online database of over 13000 letters in the Library of the Hungarian Academy of Sciences, MELCom Budapest, 2018. június 19.

Fejős Edina

A Gyűjteményszervezési Osztály bemutatkozása: Folyóiratok – nemzetközi csere. MTA KIK Szakmai nap, 2018. március 14.

Gaálné Kalydy Dóra

Merre vannak az európai szakkönyvtárak? LIBER stratégia 2018-2022. IKSZ Tudományos és Szakkönyvtári Workshop, Bakonybél, 2018. április 26.

A magyar szakkönyvtárakra ható trendek, a fejlesztések lehetséges irányai. A megújuló országos bírósági könyvtári rendszer II. szakmai konferencia, 2018. szeptember 10.

GDPR – Amire a könyvtáraknak figyelni kell. Szakmai nap az MTA kutatóintézeti könyvtárak számára 2018. szeptember 19.

The renewal of the Hungarian library system. National Library of Iran, Teherán, 2018. október 2.

Stratégiai tervezés a könyvtárakban. Szakértői tanfolyam, Könyvtári Intézet, 2018. november 23.

Gyuricza Andrea

Az MTA Könyvtár és Információs Központ gyűjteménye a WorldCat nemzetközi katalógusban (Társelőadó: Haász Antal, MTA KIK). Networkshop 2018, Eger, 2018. április 4–6.

Katalogizálás HUNMARC után, MARC21 szerint: a konverzió nehézségei az MTA KIK-ben. IKSZ Workshop 2018, Bakonybél, 2018. április 25–26.

A Gyűjteményszervezési Osztály bemutatkozása: A könyv útja. MTA KIK Szakmai nap 2018, Budapest, 2018. március 14.

Haász Antal

Az MTA Könyvtár és Információs Központ gyűjteménye a WorldCat nemzetközi katalógusban (Társelőadó: Gyuricza Andrea MTA KIK). Networkshop 2018, Eger, 2018. április 4–6.

A Primo New UI egyedi konfigurálásának lehetőségei. Ex Libris szakmai nap, MTA KIK, 2018. április

Kelecsényi Ágnes

A Tükör utcától a Taklamakánig. Made in Asia 7. A Hopp Múzeum sorozata az Ybl Budai Kreatív Házban, 2018. december 12.

Kiss Anna

Utilizing a national scientific bibliography in science policy: the Hungarian MTMT and career research on Doctorate Holders. Working with national bibliographic databases for research output, international workshop, EU-funded COST Action 'European Network for Research Evaluation in the Social Sciences and Humanities' (ENRESSH), Uni Antwerp, Belgium, 2018. szeptember 10-11.

Anna Kiss, Zoltán Lakner, Sándor Soós: From Research Productivity to Competitiveness: Results of a Panel-Cointegration Analysis. ICCSIB 2018: International Conference on Cybermetrics, Scientometrics, Informetrics and Bibliometrics Barcelona, Spain, 2018. október 29-30.

Sándor Soós, Anna Kiss: Multivariate Bibliometric Analysis as a Tool of Understanding the Patterns of Academic Career Paths. 23rd International Conference on Science and Technology Indicators (STI 2018), Leiden, The Netherlands, 2018. szeptember 12-14.

Kovács Nándor

Turkish holdings in the Oriental Collection of the Library of the Hungarian Academy of Sciences: History of acquisition and cataloguing. MELCom International 40th Annual Conference, 2018. június 19.

Kérvényezés és jogorvoslat a 17. századi Oszmán Birodalomban. A panasz-jegyzőkönyvek tanulságai. Kőrösi Csoma Társaságban, 2018. október 6.

Krähling Edit

Radnóti Miklós kéziratos hagyatéka. Újpesti Városvédő Egyesület, Budapest, 2018. április 24.

Lantos Edit

Épülhettek-e katolikus templomok Magyarországon 1945 után? És ha nem, akkor mennyi? p. s. p. (2018). Konferencia előadás, Örökség, történelem, társadalom. a Hajnal István Kör 2018. évi konferenciája, Szentendre

Lencsés Ákos

Lencsés Ákos – Sütő Péter: Online tartalmak konzorciumi beszerzése. „Born digital” és a könyvtárak. OSZK Könyvtári Intézet, Budapest, 2018. október 10.

Magyar nyelvű e-könyves adatbázisok az EISZ kínálatában. Hagyományok és kihívások VII. (ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár, Budapest) 2018. augusztus 30.

Levéltárak az EISZ Nemzeti Programban. Informatikai szekció (MLE Vándorgyűlés, Pécs) 2018. július 10.

E-könyvek konzorciális beszerzése – e-könyvek megjelenése az EISZ Nemzeti Programban (Networkshop 2018, Eger) 2018. április 5.

Lisztes Nikolett

A Múzeumok Éjszakáján a Széchenyi István és a Nemzeti Casino című kiállítás tablószövegeinek írása, a kiállítás szervezése, rendezése és két előadás tartása. A kiállítás ismertető szövegének megírása. 2018. június 23.

Lovás Bálint

A Primo New UI egyedi konfigurálásának lehetőségei. Ex Libris szakmai nap, MTA KIK, 2018. április

Mázi Béla

„Megalakult 1830 – Újra megerősített 1858” A Magyar Tudományos Akadémia az 1850-es években. Magyar László bicentenáriumi konferencia. MTA KIK, 2018. november 13.

Monok István

The Cultural Policy Aspects of Digitalisation of Written Cultural Heritage in Europe and in Hungary (2018). Yazd University, Iran, 2018. október 4.,

The duties of the Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences to preserve the cultural and scientific heritage (2018). A kind of collection history – a kind of mission statement, Teheran, Institute for Political and International Studies, Iran, 2018. október 3.

A szakkönyvtárak előtt álló kihívások: kihívások, változások (2018). A tudományos és szakkönyvtárak feladatai az európai trendek mentén. Workshop, IKSZ, Bakonybél, 2018. április 25.,

István, Monok ; Edina, Zvara: Die Bibliothek von Nicolaus Olahus. International Conference on the 450th Anniversary of Nicolaus Olahus' Death, Budapest, MTA KIK (Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences), 2018. január 15.

A Wathay-kortárs nemesség olvasmányműveltsége. Kodolányi János Egyetem, Alba Archívum, Székesfehérvár, 2018. december 12.,

Egy európai magyar politikai elit. Universität Wien, Institut für Vergleichende Sprach-, und Literaturwissenschaft; Ausztriai Magyar Kutatóintézet, Wien, 2018. december 6.

Viaggiatori ungheresi sulle biblioteche italiane dei secoli XVI–XVII. Conferenza: Patrimonio culturale condiviso: viaggiatori prima e dopo il Grand Tour, Ravenna, 2018. november 21-23.

Die Wiener Hofbibliothek als ungarische Nationalbibliothek. Internationales Symposium: Was wäre die Bibliothek ohne Bibliothekar? Die Wiener Hofbibliothek im Spannungsfeld von Macht und Öffentlichkeit, Wien, ÖNB, Collegium Hungaricum, 2018. november 19-20.

Humanisme monacal, piété, Réformation: les débuts de la „librairie” luthérienne en Europe danubienne. La réception de Luther en France et en Europe et les origines de la Réforme. Journée d'étude, Institut Protestant de Théologie, Bibliothèque Mazarine, Paris, 2018. november 12-13.

La pensée politique dans la lecture de la noblesse de Hongrie royale au début du 17e siècle. Nouveaux chantiers de l'histoire moderne, Séminaire à la Sorbonne I., Paris, 2018. november 12.

Das Patrimonium: Zur Bedeutung und der Erforschung des kulturelles Erben im 21. Jahrhundert: Das Königreich Ungarn, das Fürstentum Siebenbürgen und das Hallesche Waisenhaus im 18. Jahrhundert. Internationale und interdisziplinäre wissenschaftliche Tagung in der Reihe „Internationale Begegnungen” der Franckeschen Stiftungen, Halle an der Saale, 2018. október 18-19.

Változó magyarságtudomány és az új komparatista fordulat. A magyar kultúra képviselője külföldön. Vendégoktatói konferencia, Balassi Intézet, Budapest, 2018. augusztus 27.

A mecénás Batthyány Boldizsár. A mecénás Batthyányak. Konferencia a Batthyány Család Alapítvány szervezésében, Budapest, 2018. május 30.

Európai öntudat – Duna menti öntudat – magyar öntudat: öntudati formák a kulturális örökség tanulmányi programokban. Előadás a Változó terek, a Duna menti térség történeti térképeken, 1650–1800 című kiállítás kapcsán, Eger, EKE, 2018. április 13.

Szerzetesi humanizmus, kegyességi irodalom a 16. század elején: keresztény megújulási mozgalmak (1500-1800). Konferencia a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, 2018. április 5.

Nagy Ágnes

„A magyar Times”. A Hon története. (Társelőadó: Nagy Réka, PIM). Fővárosi Levéltár, 2018. november 7.

Orosz Gergely

A tibeti mdos glud szertartás eredetének kérdései (A buddhizmus és más vallások c. konferencia, ELTE BTK, 2018. május 10.

Ransoming the bad karma – On the Buddhist component of the Tibetan ransom (mdos glud) rituals. Buddhism in Practice, ELTE-Otani University, ELTE BTK, 2018. szeptember 17-18.

Pálinkó Éva

Az ipar-akadémia együttműködés, mint a kutatói életpálya része. NKFIH K 116099 előzetes eredmények, részeredmények. Gazdálkodás és Menedzsment Tudományos Konferencia „Versenyképesség és Innováció” Kecskemét, 2018. szeptember 27-28.

Az akadémiai és vállalkozói szféra közötti együttműködés feltételei a kutatói oldalon. NKFIH K 116099. „Átrendeződő értékek” a Magyar Szociológiai Társaság éves vándorgyűlése, Szeged, 2018. október 18-20.

Rusvai Mónika

Csaba Pléh, Sándor Soós, Mónika Rusvai: Thematic and methodical changes in Hungarian psychology on the basis of statistics of the digitized version of the Hungarian Journal of Psychology 1928-1998. Talk at the CHEIRON meeting, Uni of Acron, 2018. június 16.

Sallai Ágnes

Telekiek a tudomány szolgálatában. (poszter) A Magyar Biológiai Társaság I. Tudománytörténeti Szimpóziuma. Budapest, 2018. április 19.

Válogatás a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ (MTA KIK) alapító állományában található botanikai és zoológiai témájú könyvek közül. (poszter) Magyar Biológiai Társaság, XXXI. vándorgyűlés, Budapest, 2018. november 22-23.

Múzeumok éjszakája 2018. Előadás: <https://videotorium.hu/hu/recordings/24017/2018-muzeumok-ejszakaja-grof-szechenyi-istvan-es-a-nemzeti-casino-tarlatvezetes>, 2018. június 23.

MTA KIK Szakmai Nap. Előadás: <http://intranet.mtak.hu/index.php/letoltesek/category/107-2018-szakmai-nap>, 2018. március 14.,

Soós Sándor

Scientometric frameworks for practical open science management: going beyond the rhetoric. Focus on Open Science - Open Science and the Management of a Cultural Change, MTA, Budapest, 2018. november 15.

Sándor Soós, Anna Kiss: Multivariate Bibliometric Analysis as a Tool of Understanding the Patterns of Academic Career Paths. 23rd International Conference on Science and Technology Indicators (STI 2018), Leiden, The Netherlands, 2018. szeptember 12-14.

Classifying SSH content in the Hungarian Scientific Bibliography: theory and practice. Working with national bibliographic databases for research output, international workshop, EU-funded COST Action, European Network for Research Evaluation in the Social Sciences and Humanities' (ENRESSH), Uni Antwerp, Belgium, 2018. szeptember 10-11.

Csaba Pléh, Sándor Soós, Mónika Rusvai: Thematic and methodical changes in Hungarian psychology on the basis of statistics of the digitized version of the Hungarian Journal of Psychology 1928-1998. Talk at the CHEIRON meeting, Uni of Acron, 2018. június 16.

Anna Kiss, Zoltán Lakner, Sándor Soós: From Research Productivity to Competitiveness: Results of a Panel-Cointegration Analysis. ICCSIB 2018: International Conference on Cybermetrics, Scientometrics, Informetrics and Bibliometrics Barcelona, Spain, 2018. október 29-30.

MTA Életpálya Monitor: Életpálya-mintázatok a Bolyai-nyertesek körében: egy széleskörű empirikus vizsgálat tanulságai, MTA Bolyai nap, MTA Székház, 2018. június 28.

Soós Sándor, Bilicsi Erika: ORCID: the state of the art. BME OMIKK, 2018. február 8.

Tudománymetria, tudományelemzés: mérőszámok, tendenciák, magyar vonatkozások. Publikációmenedzsment Műhelysorozat, BCE, Budapest, 2018. április

Sütő Péter

Lencsés Ákos – Sütő Péter: Online tartalmak konzorciumi beszerzése. „Born digital” és a könyvtárak. (OSZK Könyvtári Intézet, Budapest) 2018. október 10.

Szabó Ádám

„Minden kezdet nehéz” – A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának alapító állománya. Élő muzeális gyűjtemények – Élő egyházi könyvtárak című konferencia. Budapest, MTA KIK, 2018. október 2.

Telekiek a tudomány szolgálatában. (poszter) A Magyar Biológiai Társaság I. Tudománytörténeti Szimpóziuma. Budapest, 2018. április 19.

Válogatás a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ (MTA KIK) alapító állományában található botanikai és zoológiai témájú könyvek közül. (poszter) Magyar Biológiai Társaság, XXXI. vándorgyűlés, Budapest, 2018. november 22–23.

Szegedi Nóra

Morális tapasztalat és fenomenológiai módszer: Lévinas, Marion, Waldenfels. A fenomenológiai tényektől a filozófiai elméletekig. MTA BTK Filozófiai Intézet, 2018. március 1–2.

„Antropológiai fordulat”: Vidrányi Katalin Kant-értelmezésének és teológiai elképzeléseinek összefüggése. Teológia és antropológia. Konferencia Vidrányi Katalin emlékére. ELTE BTK, 2018. szeptember 21-22.

Tatár Sándor

Felolvasás a díjnyertes pályaműből az Arany János szépirodalmi és esszépályázatának díj-kiosztóján a Petőfi Irodalmi Múzeumban, 2018. március 4.

Felolvasás az EX Symposion c. folyóirat 97. számának (2017) lapszám-bemutatóján. Nyitott Műhely, 2018. március 4.

Részvétel (pódiumbeszélgetés és felolvasás) a Friedrich-Ebert-Stiftung / Forum Berlin, 85. születésnapja alkalmából Paul Kárpáti műfordító-szerkesztő-filológusra emlékező Sprachschöpfung in der Nachschöpfung (Übersetzung in Zeiten der Diktatur) c. rendezvényén, 2018. március 20.

A Szent Antal tüze c. Leo Perutz-regény (saját fordítás) bemutatója a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon, 2018. április 21.

Felolvasás a Szépirok Társasága XIV., „Irodalmi szabadságunk finom luxusa...” című fesztiválján a Petőfi Irodalmi Múzeumban, 2018. október 13.

Részvétel (minielőadással) a Károli Gáspár Református Egyetem Drámafordítás egykor és ma – klasszikusok újrafordítása c. műfordítói napján a Német műhely munkájában, 2018. november 16.

TV-, rádióinterjú

Babus Antal

Fülep Lajos pályájáról. Kossuth Rádió, Belépő. (Műsorvezető-szerkesztő: Csűrös Csilla) 2018. 02. 20. 20:10–20:17

A Kézirattárról és a kéziratok megőrzéséről. A tudomány hangjai. Kossuth Rádió (Műsorvezető: Süveges Gergő) 2018. 06. 16. 14.30–15.00

A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye – 2. rész. A Hely. Kossuth Rádió (Műsorvezető: Farkas Erika) 2018. 07. 05. 11.07–11.30.

Mázi Béla

A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye – 1. rész. A Hely. Kossuth Rádió (Műsorvezető: Farkas Erika) 2018. 06. 28. 11.07–11.30

Egyéb

Babus Antal

Monostori Imre: Szekfű Gyula a változó időkben. Magyar Írószövetség, 2018. 02. 20. Könyvbemutató. Beszélgetőtárs: Babus Antal

Buda Attila: Folytonos változásban. A Kortárs története 1957–2017. Karinthy Szalon, 2018. 06. 19. Könyvbemutató. A szerzővel beszélget: Babus Antal.

Szabó Ádám

A Szegedi Tudományegyetem BTK Irodalomtudományi Doktori Iskolájában megvédte Egy titkolózó eretnek - Ernst Soner professzor akadémiai beszédei című doktori (PhD) dolgozatát.

Múzeumok Éjszakája: Nemzeti Casino az Akadémiai Könyvtárban

Gyuricza Andrea: társszervezés, kiállítás rész tervezés (2 tárló), kiállítás vezetés (3 alkalom)

Kürti Tímea Melinda: reklámvideó: forgatás és szerkesztés (társszerző: *Kiss Kadosa Zoltán*)

9. Rendezvények, ismeretterjesztő, népszerűsítő programok

2018. évi rendezvények statisztikája

	Rendezvények	Rendezvények száma	Részvevők száma (fő)
1.	Kiállítások		
	Fliessende Raume - Eger	4	8000
	Fliessende Raume - OSZK	3	500
	Fliessende Raume - Pécs	1	2500
	Fliessende Raume - Győr	3	2650
	Magyarok a Selyemúton		5500
	Csillagok, csillagképek	Tárlatvezetés: 40	Tárlatvezetés: 592
	Teherán	2	600
	Széchenyi Béla és Stein – Kína	1	2000
2.	Kulturális, közművelődési, közösségi rendezvények		
		96	4935
3.	Olvasáskultúra-fejlesztő programok		
	Üzenet a palackban (biblioterápia)	11	165
4.	Konferenciák - saját	6	742
	Konferenciák - külsős	30	1378
5.	Egyéb rendezvények		
	Professzorok Batthyány Köre	9	344
	EISZ rendezvények	24	1295
	Budapest Science Meetup	9	540

Nemzetközi konferencia Oláh Miklós halálának 450. évfordulójára

Az MTA BTK Irodalomtudományi Intézet Reneszánsz Osztálya és az MTA Könyvtár és Információs Központ 2018. január 15-én nemzetközi konferenciát rendezett Oláh Miklós halálának 450. évfordulója alkalmából.

Időpont: 2018. január 15.

Könyvbemutató az Erdélyi Múzeum-Egyesület legújabb kiadványaiból

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület legújabb kiadványait bemutatta Biró Annamária, felelős kiadó, Bitay Enikő, az EME főtíkára, Sipos Gábor, az EME elnöke.

Időpont: 2018. január 24.

Fodor János: Bernády György. Politikai életrajz - könyvbemutató

A kötetet Romsics Ignác akadémikus, egyetemi tanár méltatta.

Időpont: 2018. január 26.

A Reciti és a Schwabe kiadó köteteinek bemutatója

A köteteket bemutatta és Horn Andrással beszélgetett: Havasréti József (Pécsi Tudományegyetem, egyetemi docens).

Időpont: 2018. január 27.

„Finnország egyik lelelkesebb diplomatája itt több mint 50 éven keresztül” - Vikár Béla levelei

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület gondozásában megjelent kötetet bemutatták: Szij Enikő (ELTE, Budapest), Varga P. Ildikó (BBTE, Kolozsvár), a kötet sajtó alá rendezője, Biró Annamária, az EME felelős kiadója.

Időpont: 2018. február 12.

„Milyen az élhető jövő jelene? ...”

A Magyar Szociológia Társaság Holisztikus Ökológiai Szakosztálya és a Mindenegyüttmegy Egyesület rendezvénye: „Milyen az élhető jövő jelene? - Gyüttmentek, vidékre költözők, ökológiai rendszerváltók létkérdései” Előadást tartott: Lányi András író, filozófus.

Időpont: 2018. február 19.

Könyvbemutató: Pázmány Péter kritikai kiadás-sorozat legújabb kötete

Az MTA Könyvtár és Információs Központ és az Universitas Könyvkiadó közös bemutatója.

Pázmány Péter: Alvinczi Péternek ... megrostálása (1609). A bemutató moderátora: Bitskey István akadémikus, professor emeritus (Debreceni Egyetem)

A kötetéről beszélgettek: Báthory Orsolya tudományos főmunkatárs (MTA-PPKE, Barokk Irodalom és Lelki-ség Kutatócsoport), a könyv szerkesztője, Ajkay Alinka egyetemi docens (PPKE, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet), a könyv lektora, Hargittay Emil intézetvezető egyetemi tanár (PPKE, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet), a Pázmány kritikai kiadás sorozatszerkesztője

Időpont: 2018. március 12.

Akadémikus Arcképcsarnok: Hargittai István előadása

Hargittai István, az MTA r. tagja, a BME Professor Emeritusa beszélt életéről és tudományos pályájáról.

Időpont: 2018. március 21.

Császtvay Tünde: Erő Tér / Tér Erő című könyvének bemutatója

A Ráció Kiadó és az MTA Könyvtár és Információs Központ közös bemutatója. A könyvet bemutatták: Margócsy István, irodalomtörténész, Szilágyi Márton, irodalomtörténész.

Időpont: 2018. március 7.

Segner János András - Egy jeles hungarus a 18. századból

Kovács László monográfiájának bemutatása. A kötetet bemutatták a könyv közreműködői: Abonyi Iván (ELTE, Budapest), Rab Irén (Universität Göttingen).

Időpont: 2018. március 27.

A Magyarországi Középkori Latinság Szótára VI. (K–M) c. kötet bemutatója

Az MTA Könyvtár és Információs Központ, a Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Klasszika-filológiai Bizottsága, Közép- és Neolatin Munkabizottsága valamint a Középkori Latin Szótárbizottság közös bemutatója.

A rendezvény keretében az MTA-ELTE-PPKE Ókortudományi Kutatócsoportban készült A Magyarországi Középkori Latinság Szótára VI. (K–M) c. kötetet bemutatta Madas Edit, az MTA levelező tagja és Solymosi László, az MTA rendes tagja. A szótári munka helyzetéről röviden beszámolt Szovák Kornél, az MTA doktora.

Időpont: 2018. március 26.

Könyvbemutató: A moldvai magyar tájnyelv szótára

Az MTA Könyvtár és Információs Központ és az Erdélyi Múzeum-Egyesület közös Agora-programja, az I/2. és a II. kötet megjelenésével teljessé vált A moldvai magyar tájnyelv szótára bemutatója. A szótárt bemutatta Kiss Jenő, az MTA rendes tagja és Paládi-Kovács Attila, az MTA rendes tagja.

Időpont: 2018. április 13.

Könyvbemutató: Dr. Brückner Huba: Egyenes úton - Bárdos Lajos élete

Közreműködtek: ifj. Sapszon Ferenc, a Magyar Művészeti Akadémia tagja, a Kodály Zoltán Kórusiskola alapító igazgatója, a Gemma Énekegyüttes Tóth Márton vezetésével, Brückner Huba szerző.

Időpont: 2018. április 18.

Könyvbemutató: Kozári Monika: Andrassy Gyula

Az MTA Könyvtár és Információs Központ és a Gondolat Kiadó közös bemutatója. A könyvet bemutatta Romsics Ignác, az MTA rendes tagja. Köszöntőt mondott és a szerzővel beszélgetett: Bácskai István, a Gondolat Kiadó igazgatója.

Időpont: 2018. április 25.

Prof. Rwei-Ren Wu előadása az Akadémiai Könyvtárban

Az MTA Könyvtár és Információs Központ és a National Central Library, Taiwan - Center for Chinese Studies közös rendezvénye. Caught between Empires: Democracy and Nation-state Formation in Taiwan c. előadás, előadó: Prof. Rwei-Ren Wu, tudományos munkatárs, Tajvan Történelmi Intézet, Academia Sinica.

Időpont: 2018. május 8.

Digitális átállás az oktatásban

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ és a Gondolat Kiadó közös bemutatója: Digitális átállás az oktatásban.

Beszélgetőpartnerek: Prof. dr. Komenczi Bertalan, egyetemi tanár, Eszterházy Károly Egyetem, Dr. Nádasi András, egyetemi docens, Eszterházy Károly Egyetem, Dr. habil. Kis-Tóth Lajos, ny. főiskolai tanár, Eszterházy Károly Egyetem, Prof. dr. Falus Iván, egyetemi tanár, Eszterházy Károly Egyetem

Időpont: 2018. május 15.

Az Acta Universitatis Sapientiae című tudományos folyóirat bemutatója

Bevezetőt mondott Dávid László, a Sapientia EMTE rektora és Kása Zoltán, a Scientia Kiadó igazgatója. A folyóiratot bemutatták: az Acta Universitatis Sapientiae sorozatainak szerkesztői

Időpont: 2018. május 24.

„Mecénás Batthyányak” konferencia

A Batthyány Családi Örökség Alapítvány és az MTA Könyvtár és Információs Központ közös konferenciája.

Időpont: 2018. május 30.

Könyvbemutató: Ézsiás Erzsébet: „A megismerés határai” - Freund Tamás életpályája

Az MTA Könyvtár és Információs Központ és a Lexica Kiadó közös bemutatója. Közreműködött Freund Tamás akadémikus, Vizi E. Szilveszter akadémikus, Katona István agykutató, Oberfrank Ferenc programigazgató, Ézsiás Erzsébet újságíró, Madarassy István szobrászművész, Simon Judit a Lexica Kiadó ügyvezetője

Időpont: 2018. május 31.

Arday Géza: Szellemi iránytű az emigrációban

Az MTA Könyvtár és Információs Központ és a L'Harmattan Kiadó közös bemutatója. A kötetet bemutatta és a szerzővel beszélgetett: Dr. Bertha Zoltán irodalomtörténész, Dr. Kovács Dávid történész, Dr. Tonk Márton filozófus, dékán. A könyvbemutatót vezette: Rigó Balázs történész

Időpont: 2018. június 6.

2018. június 19-21. között került megrendezésre Könyvtárunkban a MELCom (Middle East Librarians Committee) 40. konferenciája. Európából, az USA-ból, Észak-Afrikából és Japánból összesen 80 résztvevője volt a tudományos találkozásonak.

Könyvbemutató: Wisinger István: Egy elme az örökkévalóságnak - Neumann János regényes élete

Az Athenaeum Kiadó és a MTA Könyvtár és Információs Központ közös bemutatója. A szerzővel Szabó Tibor Benjámin író, szerkesztő beszélgetett. A kötetből Dengyel Iván, a Vígszínház Aese-díjas színésze olvasott fel.
Időpont: 2018. szeptember 25.

Távol az Isten. Hit és hitetlenség párbeszéde című könyv bemutatója

A Pannonhalmi Főapátság és a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ közös bemutatója. Az eseményen személyesen részt vettek a szerzők, Anselm Grün, Tomáš Halík és Winfried Nonhoff, a kötet szerkesztője. A kötetet bemutatta: Mártonffy Marcell, a kötet fordítója.
Időpont: 2018. október 17.

Közép-Európai Club Pannónia Törzsasztal Fórum

„Mecséri János ezredes és 51 katonájának hadbírósi pere 1958” c. könyv ismertetése. Moderátor: Dr. Czeglédi József, a KEP és 56-os Dialógus Bizottsága elnöke. Köszöntő: Prof. Dr. Jánosi Zoltán, a kiadó képviselőjében, a Magyar Napló főszerkesztője. Felkért hozzászólás az 56-os megtorló perek koncepciójéről: Dr. Kahler Frigyes, egyetemi docens, a KEP szenátora.
Időpont: 2018. október 16.

Catalogue of the Persian Manuscripts in the Library of the Hungarian Academy of Sciences

Az MTA Könyvtár és Információs Központ könyvbemutatója a Brill Kiadó közös kiadásában megjelent Catalogue of the Persian Manuscripts in the Library of the Hungarian Academy of Sciences kötetéről. Köszöntőt mondott: Vásáry István akadémikus, a könyvet bemutatta: Apor Éva iranista, a Keleti Gyűjtemény volt vezetője.
Időpont: 2018. november 8.

Magyar László bicentenáriumi konferencia

Az MTA Könyvtár és Információs Központ és az Angolai Köztársaság Nagykövetsége közös rendezvénye.
Időpont: 2018. november 13.

Angewandte anthropologische Ästhetik um 1800 Alkalmazott antropológiai esztétika 1800 körül

Az MTA BTK Irodalomtudományi Intézetének német és angol nyelvű nemzetközi workshopja.
Időpont: 2018. november 23.

Könyvbemutató - Palugyai István: Tudomány, játék, lebegés

A Typotex Kiadó és az MTA Könyvtár és Információs Központ közös bemutatója. A szerzővel Falus András akadémikus beszélgetett a tudományos ismeretterjesztés kihívásairól.
Időpont: 2018. november 26.

Éghajlat Kiadó könyvbemutatója

Csaba László: Válság – Gazdaság – Világ című kötetének bemutatója.
A kötetet a közönségnek ajánlotta Martonyi János ny. miniszter, egyetemi tanár.
Időpont: 2018. november 28.

Könyvbemutató – dr. Ralovich Béla „Adatok a mikrobiológiával kapcsolatos ismeretek oktatás- és kutatástörténetéhez”

Az MTA Művelődéstörténeti Osztályközi Bizottság Élettudományok-története Munkabizottsága, a Kaleidoszkóp - Művelődés-, Tudomány- és Orvostörténeti Kiadó, a Semmelweis Egyetem Népegészségtani Intézet és az MTA Könyvtár és Információs Központ közös bemutatója.
Időpont: 2018. december 6.

A szexualitás misztikája című könyv bemutatója

Az MTA Könyvtár és Információs Központ könyvbemutatója MTA KIK és a Jaffa Kiadó közös kiadásában megjelent A szexualitás misztikája: A szentség levele című kötet bemutatója.

A kötetet bemutatta: Koltai Kornélia PhD, adjunktus ELTE BTK, Ókortudományi Intézet, Assziriológiai és Hebraisztikai Tanszék. A kéziratokat átírta, a szöveget fordította, a jegyzeteket és a tanulmányt írta: Zsom Dóra.

Időpont: 2018. december 11.

Szalai Béla: Iconographia Locorum Transsylvaniae - könyvbemutató

Házigazda: dr. Vizi E. Szilveszter a Magyar Tudományos Akadémia volt elnöke. Az esemény védnöke: dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes. A könyvet méltatta: dr. Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke. A könyvet bemutatta: dr. Monok István, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ főigazgatója.

Időpont: 2018. december 10.

Éghajlat Kiadó könyvbemutatója - Berenc T. Iván: Naplementék

A kötetet a közönségnek ajánlotta Csaba László és Gyáni Gábor, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjai.

Időpont: 2018. december 12.

9.1 Programsorozatok

Üzenet a palackban

Biblioterápiás beszélgetéssorozat. A kötetlen formájú beszélgetések során személyes olvasatunkról, véleményünkről, élményeinkről lesz szó egy-egy irodalmi mű kapcsán. Vezeti: Fejős Edina főkönyvtáros, biblioterapeuta

Békés Pál Csikágó című regénye

Időpont: 2018. január 15.

Szabó Borbála Válás című novellája

Időpont: 2018. február 12.

Szabó T. Anna egyik verse

Időpont: 2018. március 12.

Lev Tolsztoj Mennyi föld kell az embernek? című novellája

Időpont: 2018. április 9.

Tóth Krisztina elveszett tárgyak írnoke című verse

Időpont: 2018. május 7.

Kosztolányi Dezső Vasúti tolvaj című novellája

Időpont: 2018. június 4.

Meglepetés téma

Időpont: 2018. július 2.

Ron Padgett Hogyan legyünk tökéletesek? című verse

Időpont: 2018. szeptember 17.

Légy kedves az emberekhez! Kosztolányi Dezső egyik verse alapján

Időpont: 2018. október 15.

Ne idegeskedj semmi miatt! Egy mese alapján beszélgetünk, amelyet a beszélgetés során olvasunk el.

Időpont: 2018. november 12.

Ne táplálj haragot! Egy novella alapján beszélgetünk, amelyet a beszélgetés során olvasunk el.

Időpont: 2018. december 10.

Magyarok Európában – Nemzeti értékeink nyomában

Előadás/vita-sorozat az MTA Könyvtár és Információs Központ (Agora) és a Professzorok Batthyány Köre közös szervezésében. Az egyes szakterületek prominens képviselői által tartott, összesen 23 előadás, s az azokat követő viták olyan kérdésekre keresik a választ, mint hogy: mit hoztak magukkal a kelet felől érkező magyarok a Kárpát-medencébe, miként alakult át az eredeti kulturális örökség, s mit adott a magyarság Európának és a világnak a kezdetektől máig.

A Professzorok Batthyány Köre és az MTA-KIK Agora közös szervezésében az elmúlt évben „Nemzeti örökségünk nyomában” címmel megkezdett sorozat 2018-ban a következő témákkal jelentkezett:

3. előadás Anyagi kulturánk gyökerei – néprajzi megközelítésben

Előadó: Paládi Kovács Attila – MTA I. osztály

Felkért hozzászólók: Kisbán Eszter – PTE - BTK, Csoma Zsigmond – KGRE-BTK

Időpont: január 8.

4. előadás Néprajzi örökségünk része: a népi vallásosság

Előadó: Dr. Barna Gábor – Szegedi Egyetem

Időpont: február 5.

5. előadás Népzenei örökségünk

Előadó: Paks Katalin – MTA Zenetudományi Intézet

Időpont: március 5.

6. előadás Lovas kulturánk gyökerei és átalakulásai a kezdetektől a Szechenyieken keresztül máig

Előadó: Hecker Walter – Kaposvári Pannon Egyetem.

(Bevezetesként: Sótonyi Péter, Állatorvosi Egyetem: A hazai állatorvostudományi képzés rövid története)

Időpont: április 9.

7. előadás Magyar nyelvemlékek a szóbeliség és írásbeliség határáról („Halotti beszéd”) és ezek nyomai a ma is élő(?) népi imádságokban/mondókákban („Hegyet hágék, lőtőt lépék” stb)

Előadó: Madas Edit – PPKE Mag

Időpont: május 7.

8. előadás: A magyar néptánc korai története és nyomai jelenlegi tánckulturánkban

Előadó: Felföldi László, MTA Zenetudományi Intézet

Időpont: 2018. október 1.

9. előadás: A magyar történelemben fellelhető iszlám-hatások lenyomatai (és a mai „migrációs” környezetre vonatkozatható tanulságok).

Előadó: Maróth Miklós, PPKE BTK, MTA

Időpont: 2018. november 5.

10. előadás: Német nyelvű irodalom a középkori Magyarországon (Önállóság – átvétel – kölcsönhatás)

Előadó: Vizkelety András, PPKE, ELTE

Időpont: 2018. december 3.

9.2 Kiállítások

Csillagok, csillagképek – tudomány Mátyás király udvarában

A kiállítás Hunyadi Mátyás születésének 575., trónra lépésének 560. évfordulója alkalmából Mátyás király a tudományokhoz való kötődését ismerteti meg az érdeklődőkkel.

Megnyitó: 2018. november 8., 10 óra. A kiállítás 2018. november 8. és 2019. február 28. között tartott nyitva.

Fließende Räume - 2018. április - 2019. január

A kiállítás 70 értékes, gyakran első alkalommal kiállított darabja a Duna menti térség térképészetének fejlődését mutatja be 1650 és 1800 között. A kiállítás alapjául az a térképekből és látképekből álló gazdag gyűjtemény szolgált, amelyet a bádeni örgrófok katonai, hadászati célokból hoztak létre. A tárlatot az Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde (Dunai Sváb Történelem és Országismeret Intézet), valamint magánadományozók gyűjteményéből származó darabok gazdagítják.

A karlsruhei megnyitót követően a tárlat nemzetközi vándorkiállításaként a Duna menti térség számos városában lesz látható Ausztriától Magyarországon, Románián és Szerbián keresztül egészen Horvátországig. A képek egy sokszor ismeretlen Európába hívják utazásra az érdeklődőket. A kiállítás azt a kérdést teszi fel a látogatóknak, hogy a jelenben mit értünk Európán, és milyen képekkel kapcsoljuk össze az egyes régiókat ebben a „közös házban.”

Kapcsolódó publikációk: „Fließende Räume. Karten des Donauraums 1650–1800“ [Változó terek. A Duna menti térség történeti térképeken, 1650–1800] kiállítási katalógus és „Die späten Türkenkriege. Wahrnehmen – Wissen – Erinnern“ [A kései török háborúk. Megtapasztalás – tudás – emlékezés] tanulmánykötet. Mindkét kötet a regensburgi Schnell & Steiner Verlagenél jelent meg és a kiállítás helyszínén megvásárolható.

Helyszínek: Eszterházy Károly Egyetem Eger, Országos Széchényi Könyvtár Budapest, Tudásközpont Pécs, Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér Győr

Nemzetközi konferencia Oláh Miklós halálának 450. évfordulójára. Az alkalomra Boross Klára három tárlót rendezett be. A kísérszövegeket Tóth Gábor fordította angolra. (MTA KIK, 2018. január 15.)

Magyar László bicentenáriumi konferencia. Kamarakiállítás a magyar Afrika-kutatás atyja tiszteletére. A Kézirattár részéről a szervező Babus Antal volt. (MTA KIK, 2018. november 13.) Az évfordulóra alakult Magyar László Emlékbizottságban is Babus Antal képviselte az MTA KIK-et.

Száz éve hunyt el Eötvös Loránd című kamarakiállítás. Rendezte: Babus Antal. MTA Tudós Kávézó antik szekrénytárlója (2018. 11. 16.–)

Re-collections : Expedition of 1879, Hungarian explorers in Dunhuang. Megnyitó: 2018. augusztus 8., Dunhuang (Gansu, Kína)a Városi Kulturális Intézetben.

Magyarok a Selyemúton. Megnyitó: 2018. november 26. Az MTA KIK és a Dunhuang Academy közös kiállítása az Ybl Budai Kreatív Házban a PAIGEO támogatásával. Az eredetileg január 7-ig nyitva tartó kiállítást a nagy érdeklődés miatt január 31-ig meghosszabbították. A kiállítás kurátora: Kelecsényi Ágnes

9.3 Vendégek, látogatók

KÉZIRATTÁR	
Február 9.	Fullbright-ösztöndíjasok. (24 fő, 45 perc, Tóth Gábor angolul)
Február 21.	Cseh könyvtárszakos egyetemisták. (20 fő, 45 perc, Tóth Gábor angolul)
Március 9.	Vékás Lajos, az MTA alelnöke és vendégei. (4 fő, 150 perc, Babus Antal)
Március 21.	Az ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Általános Iskola és Gyakorló Gimnázium magyartanárai. (10 fő, 75 perc, Babus Antal)
Április 17.	Lori Birrell könyvtáros, az Arkansasi Egyetem Különgyűjteményeinek igazgatója. (30 perc, Tóth Gábor angolul)
Április 26.	A Veszprémi Lovassy és volt Piarista Gimnázium Öregdiákjainak Baráti Köre. (2x25 fő, 2x60 perc, Babus Antal)
Május 10.	Bokor József, az MTA alelnöke, és Bogisich Ferenc kéziratgyűjtő. (120 perc, Tóth Gábor)
Május 22.	Csupor Cecília, a PPKE hallgatója a Sodalitas program, Scriptorium alprogram keretében. (80 perc, Babus Antal)
Május 24.	Emese Schafft + 1 fő (University of Virginia, Charlottesville). (60 perc, Tóth Gábor angolul)
Május 31.	Katona Judit, a Corvinus Egyetem oktatója és 4 fő egyetemi hallgató. (60 perc, Tóth Gábor angolul)
Június 5.	A Semmelweis Ignác-émlékév konferencia résztvevői. (8 fő, 45 perc, Tóth Gábor angolul)
Augusztus 1.	Változó terek: A Duna menti térség történeti térképeken, 1650–1800. című kiállítás német kurátorai. (2 fő, 45 perc, Tóth Gábor angolul)
Augusztus 14.	Az MTA KIK erdélyi gyakornokai. (4 fő, 60 perc, Babus Antal)
Szeptember 14.	Dr. Wolfgang Zimmermann és Josef Wolf. (2 fő, 25 perc, Tóth Gábor angolul)
Október 17.	Somfai Anna CEU-s hallgatóknak (Department of Medieval Studies) tartott kodikológiai órát a Kézirattár 4 db latin kódexéről. (2 x 45 perc, 9 fő)
Október 25.	Csörsz Rumen István, irodalom- és zenetörténész tartott órát a Liszt Ferenc Zeneakadémia diákjainak a Kézirattárban található népzenei kéziratok alapján. (10 fő, 60 perc)
November 5.	A Könyvtár, ami összeköt csoport tagjai. (10 fő, 45 perc, Babus Antal)
November 9.	Diákok az Akadémián című rendezvény résztvevői. (4 x 25 fő, 4 x 30 perc, Babus Antal)
November 14.	az EISZ-konferencia vendégei. (30 fő, 90 perc, Tóth Gábor angolul)
November 16.	a Pázmány Péter Katolikus Egyetem történészhallgatói, Őze Sándor tanítványai. (20 fő, 45 perc, Tóth Gábor)
November 22.	A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára könyvtárosai (2 fő, 60 perc, Tóth Gábor)
November 28.	Somfai Anna CEU-s hallgatóknak (Department of Medieval Studies) tartott kodikológiai órát a Kézirattár 4 db latin kódexéről. (2 x 45 perc, 11 fő)
December 7.	A szombathelyi ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Tóth Péter tanár úr diákjai. (25 fő, 45 perc, Babus Antal)

KELETI GYŰJTEMÉNY	
Január 23.	Ejup Ramadan úr, a koszovói muszlimok országos vezetőjének kabinetfőnöke és Szombathy Zoltán ELTE BTK Orientalisztikai Intézet igazgató
Február 5.	Fulbright-csoport, 23 fő
Február 16.	Tayaa és Baasan professzorok, Mongólia
Február 21.	Prof. Michael Zimmermann, Universität Hamburg, Asien-Afrika-Institut
	Cseh könyvtáros hallgatók csoportja (20 fő)
Március 7.	Andrea De Pasquale, a Biblioteca Nazionale Centrale di Roma igazgatója
Március 8.	La bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg (BNU) két munkatársa járt a Keleti Gyűjteményben a 2019-re tervezett Imaginary Maps c. kiállítás előkészítése céljából
Április 9.	a kínai iskola 10. osztályos diákjai látogattak el a Keleti Gyűjteménybe, 25 fő
Május 4.	az ELTE Belső-Ázsia Tanszékén megrendezett nemzetközi buddhista workshop résztvevői (15 fő)
Május 10.	Hangzhou Public Library delegációja
Június 19.	a MELcom Konferencia résztvevői, 30 fő
Szeptember 6.	fogadtuk a Marokkói Nemzeti Könyvtár főigazgatóját, Abdedilah Tahani urat
November 10.	a Tudomány Ünnepe programsorozat keretében fogadtuk 4 középiskola tanulóit
November 14.	az EISZ konferencia vendégeit fogadtuk
November 15.	A Koreai Köztársaság National Institute of Korean History 2 kutatóját fogadtuk
November 19.	A kínai akadémia alelnöke által vezetett delegációt fogadtuk
November 23.	Iszlám kéziratokról tartott Cultural heritage MA programon résztvevő CEU hallgatók számára kihelyezett órát Dévényi Kinga
November 28.	Kovács Nándor az ELTE turkológus hallgatói számára tartott kihelyezett órát.
December 6.	Sybille Wentker, az Osztrák Tudományos Akadémia Nemzetközi Kapcsolatok, Ösztöndíjak és a Kutatás Támogatás részlegének vezetője

TÁJÉKOZTATÁSI ÉS OLVASÓSZOLGÁLATI OSZTÁLY	
Március 6.	Heidi E. Buchanan, könyvtáros (Hunter Library, University of West Virginia)
November 5.	az Országgyűlési könyvtár „Könyvtár, ami összeköt” programjának könyvtáros résztvevői

9.4 Dokumentumok kölcsönzése kiállításokhoz

Kézirattár

Üstököst látni. Országos Széchényi Könyvtár (2018. 01. 22.) Kölcsönzött műtárgy: 2 kötet

Te jössz! Kiállítás a társasjátékokról. Budapesti Történelmi Múzeum (2018. 01. 22. – 2018. 05. 11.) Kölcsönzött műtárgy: Vörösmarty Mihály elefántcsont sakk-készlete.

„ruhatárvan!” MTA Művészeti Gyűjteménye (2018. 01. 26.) Kölcsönzött műtárgy: 2 műtárgy.

Lobotómia. Az Akadémia és a hazai értelmiség a Köztársaság és a Tanácsköztársaság után. MTA Művészeti Gyűjteménye. (2018. 02. 23.) Kölcsönzött műtárgy: 15 tétel.

Önarckép álarckokban. (Petőfi Irodalmi Múzeum) 2018. 03. 05-én visszakaptuk az Arany-kiállítás anyagát, a továbbiakban, a kiállítás zárásáig nemes másolatok fogják helyettesíteni az eredeti műtárgyakat.

Ország(h), város, híres ember. Arany János és a fényképezés. (Petőfi Irodalmi Múzeum) (2018. 03. 15. – 2018. 05. 27.) Kölcsönzött műtárgy: 5 műtárgy.

Regiomontanus 550. Kamarakiállítás Johannes Regiomontanus (1436–1476) magyarországi tartózkodásának 550. évfordulója alkalmából. Országos Széchényi Könyvtár (2018. 03. 22. – 2018. 05. 31.) Kölcsönzött műtárgy: 3 kötet

Ki viszi át az emlékezetet. MTA Művészeti Gyűjteménye (2018. 05. 18.) Kölcsönzött műtárgy: 2 vízfestmény

Trón és nemzet. MTA Művészeti Gyűjteménye (2018. 06. 22. – 2018. 06. 23.) Kölcsönzött műtárgy: 4 kézirat

„A Tabán szerb székesegyháza – Templom, város, emlékezet” (Budapesti Történelmi Múzeum) (2018. 11. 07. – 2019. 02. 15.) Kölcsönzött műtárgy: eredeti kéziratok és digitális felvételek.

Reguly-kiállítás. Ivgyelszki Történelmi és Néprajzi Múzeum. (2018. 12. 03.–) Kölcsönzött műtárgy: digitális felvételek.

Consilium Peritorium. (Országos Bírósági Hivatal) (2018. 12. 07.) Kölcsönzött műtárgy: Majláth György kéziratai.

„ruhatárvan!” MTA Művészeti Gyűjteménye (2018. 12. 14.) Kölcsönzött műtárgy: 2 műtárgy.

Az ismeretlen Görgei. (Magyar Nemzeti Múzeum) (2018. 12. 04. – 2019. 05. 31.) Kölcsönzött műtárgy: 3 műtárgy.

Magyarok a Selyemúton – a Széchényi-expedíció és Stein Aurél. (Ybl Budai Kreatív Ház) (2018. 11. 26. – 2019. 01. 31.). Kölcsönzött műtárgy: 3 műtárgy.

Keleti Gyűjtemény

Jeruzsálemben, az Israel Museum-ban december 10-én nyílt meg a Maimonides – a Legacy in Script c. kiállítás, amely a világ nyolc könyvtárából és múzeumából gyűjtötte össze a szerző legfontosabb munkáinak kéziratait. A Keleti Gyűjtemény a Kaufmann-gyűjtemény A 77-es jelzetű, 13. századi Misné Tóra 4. kötetével vesz részt.

9.5 Sajtóvisszhang, PR

Magyarok a Selyemúton kiállítás

https://mta.hu/mta_hirei/magyarok-a-selyemuton-az-akademiai-konyvtar-keleti-gyujtemenyek-kiallitasa-109179

https://konyvtar.mta.hu/index.php?name=fotoalbum_2018_11_27_magyarok_a_selyemuton

<https://magyaridok.hu/kultura/egyuttmukodesi-megallapodast-kotott-az-mta-egy-kinai-kutatokozponttal-3707045/>

<https://webradio.hu/hirek/kultura/magyarok-a-selyemuton-kiallitas-az-ybl-budai-kreativ-hazban>

http://magyarhirlap.hu/cikk/134499/Egyuttmukodesi_megallapodast_kotott_az_MTA_es_a_tunhuangi_kutatokozpont

https://index.hu/techtud/2019/01/07/stein_aurel_vilaghiru_magyar_regesz_kelet-kutato_selyemut_felfedezo_mta/

<https://168ora.hu/kulfold/a-kinai-selyemut-kelet-es-nyugat-kuzdelmes-talalkozasa-161309>

http://m.sohu.com/a/291056643_826665

<http://www.budapester.hu/2019/01/27/ungarn-und-die-seidenstrasse>

https://expresszorient.blog.hu/2018/12/07/orient_expressz_14_hogy_kerultek_magyarok_a_selyemutra_kelecsenyi_agnes#more14454626

Hegyvidék TV

M5 (Kultúra TV)

Salát Gergely és Szilágyi Zsolt rádiófelvétele; Civil Rádió FM98
2018. december 4.

10. Pályázatok, támogatások

Keleti Gyűjtemény

A Magyarok a Selyemúton kiállítás a Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány támogatásával valósult meg.

Szerződések alapján létrejött projektek:

Április 27-én Mr. Ahmad Haji Hosseini, General Director for Administrative and Archive of Iranian Foreign Ministry és Monok István perzsa kézírataink katalógusának perzsa nyelvű kiadásáról szóló megállapodást írtak alá. Az eseményen részt vett a szerződésben partner intézményként szereplő Special Library of the Ministry of Foreign Affaires igazgatója, Mohammad M. Damavandi Kamali, valamint Mr. Gholamali Rajabi Yazdi, az Iráni Iszlám Köztársaság budapesti nagykövete.

Augusztus 22-én 3 kiállításról szóló keretmegállapodást írt alá Könyvtárunk a Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvánnyal. Ez alapján az első együttműködési megállapodás is létrejött a Magyarok a Selyemúton kiállítás megvalósítására.

November 26-án a Dunhuang Academy és az MTA KIK közötti újabb keretszerződés aláírására került sor, amelynek keretében 2019. július 1-től 3 fő kínai részvétellel megkezdődik a teljes Stein-hagyaték digitalizálása.

11. Gazdálkodás

MTA KIK 2018	Bevételek (eFt)
Megnevezés	Összeg
NAV 2017. évi SZJA átutalása 2018-ban	68
ODR EMMI könyvbeszerzési támogatás	1 200
NKFHI/EISZ 2018. évi támogatás/pályázat	1 950 000
NKFHI-MTMT 2018. tám./pály.(17.576 + 67.500)	85 076
NKA Régi könyves ABC	350
NKA MARC21 kézikönyv	800
NKA Levéltár Erdélyi könyvesházak	460
NKFHI/OTKA Soós Sándor	1 928
NKFHI/OTKA dr. Monok István	6 540
MTA.KIK.EISZ (83,5 mFt)	20 565
NKFHI-MTMT 2018. tám. felh. tám. (67.500 +2.500=70.000)	2 500
Átvett pénzeszköz összesen: B16 - B25	2 069 487
Készlet (könyv, f.irat, egyéb) értékesítés	446
Könyvtári szolgáltatások bevétele (EISZ)	2 199 583
Könyvtári szolgáltatások bevétele (KIK)	8 322
Ingatlan bérbeadás bevétele (EXLH, Büfé)	3 936
Közvetített szolgáltatás	198
Kiszámlázott ÁFA bevétel	594 485
NAV ÁFA visszatérítés	63 342
Árfolyamnyereség bevétele	82
Egyéb bevétel (ktg.térítés)	264
Saját működési bétel összesen B4	2 870 658
Külf. átvett műk. támogatás összesen B65	0
2017.évi pénzmaradvány ig.bevétele	342 477
MTA ktgv. támogatás	869 604
Bevétel összesen:	6 152 226
- MTA IF-007/2018 archiválás	19 000
- MTA IF-022/2018 szám.gép vás.	6 000
- MTA IF-037/2018 kut.inf.	10 000
- MTA IF-050/2018 .inf.műk.kiadások	2 000
- MTA garantált bérmimnimum	1 436
- MTA.kompenzáció 2018	1 075
- MTA.KIK.SZ-011/2018.MTMT	20 000
- MTA támogatás fiatal kutatók alk.	9 000
- MTA MTMT.SZTAKI elvonás	-63 100
- MTA EU-17/2018.támogatás	3 241
- MTA.EMMI.MTMT.támogatás	70 000
- MTA EU-33/2018. pályázat támogatás	1 067
- MTA kormány. Arany emlékév	6 000

MTA KIK 2018	Bevételek (eFt)
Megnevezés	Összeg
- MTA KIK.INFRA.hálózathely bővítés	10 000
- MTA KIK.INFRA.könyvdigitalizáló ber.	10 000
- MTA.EISZ.SCOAP tagdíj támogatása	4 760
- MTA EISZ.2019.Kut.int.önrész támogat.	62 935
- MTA ITM.EISZ.Határon túli int.támogatás	97 790
- MTA eredeti előirányzat	597 600
- MTA.EMMI.ODR.könyvbesz.támogatása	800
MTA támogatás összesen:	869 604

MTA KIK 2018	Kiadások (eFt)
Megnevezés	Összeg
Személyi juttatások	511 177
Munkaadókat terh.járulékok	108 722
Dologi kiadások	5 029 879
- Állománygyarapítás könyv, f.irat	55 198
- Üzemeltetési anyagok beszerzése	6 695
- Informatikai szolgáltatások	4 133 335
- LGK üzemeltetési kiadások	71 275
- Szakmai tev.segítő szolgáltatások	77 666
- Egyéb szolg. posta,szállítás,bankktg.	28 454
- Kiküldetések	17 473
- ÁFA	629 097
- Egyéb kiadás összesen	10 686
Egyéb műk. kiadások	40 357
- Nemzetközi tagdíjak	18 612
- Átadás LGK (3 mFt), IMPACT EU Soós	21 745
Intézményi beruházás ÁFÁ-val	63 462
Felújítás ÁFÁ-val	0
E.felh.tám.átad.LGK felújítás	0
Összesen:	5 753 597
Bevételek összesen:	6 152 226
Kiadások összesen:	5 753 597
Átfutó bevételek	0
Átfutó kiadások (év végi árf.értékelés)	0
Módosított pénzmaradvány:	398 629
- MTA-ITM-EISZ Határon t.int.támog	97 790
- MTA tám.mar. EISZ 2018.MTA.intézeti	83 500
- MTA INFRA.hál.hely bővítés	10 000
- MTA INFRA.könyvdigitalizáló ber.	10 000
- MTA.Kormány.Arany évforduló	5 008
- EISZ Springer ebook	138 587
- SUWECO könyvbesz.maradvány	32 138
- Szállítói követelés	16 414
- OTKA Soós. 1078 eFt	2 517
- OTKA Monok. 6.769 eFt	2 675
Módosított pénzmaradvány összesen	398 629